

Strasbourg, 15.12.2015
COM(2015) 671 final

2015/0310 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

**mis käsitleb Euroopa piiri- ja rannikuvalvet
ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2007/2004, määrus (EÜ)
nr 863/2007 ja nõukogu otsus 2005/267/EÜ**

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Käesoleva ettepaneku eesmärk on luua Euroopa piiri- ja rannikuvalve, et tagada ELi välispiiril Euroopa integreeritud piirihaldussüsteem eesmärgiga hallata tõhusalt rännet ja kindlustada Euroopa Liidus kõrge julgeoleku tase, kaitstes samal ajal isikute vaba liikumist liidus. See on osa komisjoni esitatud meetmepaketist, et tagada paremini ELi välispiiri kaitse, nagu on sätestatud lisatud komisjoni teatistes.

Euroopa Liidu välispiiri tabas 2015. aastal erakordne surve, kui ligikaudu 1,5 miljonit inimest ületas ebaseaduslikult piiri alates selle aasta jaanuarist kuni novembrini. Euroopa Liidu välispiiri ületanud erinevate rändevoogude tohutu ulatus ja neile järgnenud teisene ränne näitasid, et olemasolevad struktuurid liidu ja liikmesriigi tasandil on ebapiisavad, et käsitleda sellisest suurest sissevoost tulenevaid probleeme. Sisepiirideta alal mõjutab ebaseaduslik ränne ühe liikmesriigi välispiiri kaudu kõiki teisi liikmesriike Schengeni alal. Märkimisväärne teisene ränne on sundinud mitut liikmesriiki taaskehtestama oma sisepiiridel piirikontrolli. See on tekitanud märkimisväärse surve Schengeni ala toimimisele ja ühtsusele.

Kogu käimasoleva rändekriisi vältel sai selgeks, et sisepiirideta Schengeni ala on jätkusuutlik ainult siis, kui välispiir on tõhusalt turvatud ja kaitstud. Liidu välispiiri kontroll on üldine ja ühine huvi, mida tuleb teostada kooskõlas liidu rangete ja ühtsete standarditega.

Suuremad julgeolekumured pärast terrorirünnakuid 2015. aastal on inimeste hirme veelgi suurendanud. Ehkki piirid ei saa kunagi tagada täielikku julgeolekut, võivad need julgeoleku ja luure tõhustamisele ning tulevaste rünnakute takistamisele oluliselt kaasa aidata. See funktsioon on muutunud veelgi tähtsamaks, arvestades terrorirünnakutes osalevate välisvõitlejate suurenevat arvu. Julgeoleku tugevdamine välispiiril on seepärast hädavajalik, et taastada üldsuse kindlustunne.

Ühtne sisepiirideta reisimisala on jätkusuutlik üksnes siis, kui välispiir on tõhusalt kaitstud. Kett on alati just nii tugev, kui tugev on selle nõrgim lüli. Seepärast on vaja otsustavat sammu välispiiri integreeritud haldussüsteemi suunas. See on võimalik vaid kõikide liikmesriikide ühistöös kooskõlas solidaarsuse ja vastutustunde põhimõttega, millega kõik ELi institutsioonid on nõustunud kui rändekriisi lahendamiseks vajalike juhtpõhimõtetega.

Euroopa rände tegevuskavas käsitleti vajadust liikuda välispiiri ühise haldamise suunas kooskõlas ELi toimimise lepingu artiklis 77 sätestatud eesmärgiga kehtestada järk-järgult välispiiri integreeritud haldussüsteem. Septembris peetud Euroopa Liidu olukorda käsitlevas kõnes teatas president Juncker, et komisjon astub selles valdkonnas enne aasta lõppu ambitsioonikaid samme, luues täielikult toimiva Euroopa piiri- ja rannikuvalve. Seda kava kinnitati komisjoni 2016. aasta töökavas¹.

Määruse eelnõus sätestatakse Euroopa integreeritud piirihalduse üldpõhimõtted; selles luuakse Euroopa piiri- ja rannikuvalve ning **Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti** loomine Frontexi baasil. Selle määruse eelnõu eesmärk on tagada ELi välispiiri tõhusam haldamine, andes muu hulgas Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametile suurema pädevuse välispiiri haldamise ja tagasisaatmise valdkonnas, kui on praegu Frontexil. Määruse eelnõuga antakse Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametile täiendav pädevus, mis on vajalik selleks, et ta rakendaks liidu tasandil tõhusalt integreeritud piirihaldust, kõrvaldaks piirihalduse

¹ COM(2015) 610 final.

puudujäägid riikide tasandil ning reageeriks enneolematutele rändevoogudele, mis on tänavu saabunud Euroopa Liidu välispiirile.

Nende täiendavate pädevusvaldkondade andmine Euroopa piiri- ja rannikuvalve Euroopa tasandile on vajalik selleks, et ära hoida olukord, kus välispiiri haldamisel esinevad puudujäägid või prognoosimatud rändevood takistavad Schengeni ala nõuetekohast toimimist. Rändekriisi tõttu tekkinud probleeme ei saa piisavalt lahendada, kui liikmesriigid tegutsevad kooskõlastamata. Integreeritud piirihaldus on Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti ning piirihalduse eest vastutavate riigi ametiasutuste – sealhulgas rannikuvalveasutused, kui nad täidavad piirikontrolli ülesandeid – jagatud vastutus ning kokku moodustavad need asutused **Euroopa piiri- ja rannikuvalve**.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas kehtivate sätetega**

Määruse eelnõus vastatakse Euroopa Parlamendi ja Euroopa Ülemkogu üleskutsetele hallata tõhusalt Euroopa Liidu välispiiri. Euroopa Ülemkogu seadis 2015. aasta oktoobris² selged sihid, et tugevdada Euroopa Liidu välispiiri, eelkõige töötades välispiiri integreeritud haldussüsteemi rajamise nimel ning suurendades Frontexi volitusi Euroopa piiri- ja rannikuvalve süsteemi arendamise arutelude kontekstis, sealhulgas seoses piirivalve kiirreageerimisrühmade kasutamisega juhtudel, kui Schengeni hinnangud või riskianalüüs näitavad vajadust kindla ja kiire tegutsemise järele koostöös asjaomaste liikmesriikidega. Euroopa Ülemkogu leidis ka, et tagasisaatmise vallas tuleks Frontexi volitusi laiendada, et anda talle õigus korraldada omal algatusel ühiseid tagasisaatmisoperatsioone, ning edendada tema rolli seoses tagasipöördujate jaoks reisidokumentide hankimisega.

Euroopa rände tegevuskavas tegi komisjon ettepaneku muuta välispiiri haldamine liikmesriikide ja Euroopa Liidu ühiseks vastutusalaks. Sellele tuginedes tehti Euroopa rände tegevuskavas ettepanek muuta Frontexi õiguslikku alust, et tugevdada agentuuri rolli ja suutlikkust. Teiste sammude seas, mida komisjonil soovitatakse astuda, oli Euroopa piiri- ja rannikuvalve loomine, Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti suurem roll tagasisaatmistele korraldamisel ja kooskõlastamisel, asutustevaheline koostöö, ameti ja liikmesriigi varade parem haldamine ning uue esmase vastuvõtu süsteemi kasutuselevõtmine.

Määruse eelnõuga aitab komisjon muuta piirihalduse tõhusamaks ja usaldusväärsemaks, viies selle uuele vastutuse ja solidaarsuse tasandile. Viimase paari aasta jooksul on Euroopa Liit kehtestanud poliitika, mis peaks võimaldama liikmesriikidel rajada ja hoida kindlat välispiiri. Aga kui liidu tasandil ei toimu integreeritud piirihalduse strateegilist rakendamist, on riigi tasandil rakendamine liikmesriigiti endiselt ebaühtne. Nagu komisjon Euroopa rände tegevuskavas kindlaks tegi, on seega vaja kehtestada liidu piirihaldusstandardid, et hõlmata kõik liidu välispiiri haldamise aspektid.

Käesolev ettepanek tugineb olemasolevale piirihalduspoliitikale, mis hõlmab muu hulgas Frontexit, ent viib selle kvalitatiivselt uuele tasemele. Frontex loodi nõukogu määrusega (EÜ) nr 2007/2004, mida seejärel muudeti määrusega (EÜ) nr 863/2007,³ millega nähti ette piirivalve kiirreageerimisoperatsioonid, ning määrusega (EL) nr 1168/2011,⁴ milles rõhutati Frontexi vastutust seoses põhiõiguste kaitsega. Käesoleva ettepanekuga laiendatakse oluliselt

² Euroopa Ülemkogu kohtumine, 15. oktoobri 2015. aasta järeldused.

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 863/2007, 11. juuli 2007, millega kehtestatakse mehhanism piirivalve kiirreageerimisrühmade loomiseks, muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 2007/2004 kõnealuse mehhanismiga seoses ning reguleeritakse külalisametnike ülesandeid ja volitusi (ELT L 199, 31.7.2007, lk 30).

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1168/2011, 25. oktoober 2011, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2007/2004 Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuuri asutamise kohta (ELT L 304, 22.11.2011, lk 1).

ameti suutlikkust reageerida tõhusalt praegustele või tulevastele ohtudele välispiiril, proaktiivselt tugevdades, hinnates ja kooskõlastades liikmesriikide tegevust asjakohaste meetmete rakendamisel välispiiril.

Ettepanek täiendab olemasolevaid õigusakte, kasutades samalaadset lähenemisviisi kui see, mida kohaldatakse Euroopa piiride valvamise süsteemi (EUROSUR)⁵ suhtes, tugevdades täiendavalt koostöövaimu, teabevahetust ja jõupingutuste kooskõlastamist liikmesriikide ning Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti vahel, samuti liikmesriikide ametiasutuste ja liidu ametite vahel, konkreetsete ja siduvate kohustustega. See tugineb ka määrusele (EL) nr 656/2014,⁶ millega kehtestatakse väliste merepiiride järelevalve operatiivkoostöö raames, mida koordineerib Frontex. Lisaks arendab ja tugevdab käesolev ettepanek kiiret reageerimist piiridel.

Ettepanek ja eelkõige haavatavuse hindamise kehtestamine täiendab määrusega (EL) nr 1053/2013 kehtestatud hindamismehhanismi.⁷ Schengeni hindamismehhanismi eesmärk on säilitada vastastikune usaldus liikmesriikide seas. See seisneb Schengeni õigustiku nõuetekohase kohaldamise ning sisepiiridel kontrolli kaotamiseks vajalike tingimuste kontrollimiseks mõeldud tehnilises ja õiguslikus hinnangus. Juhtudel, mil Schengeni hindamise kohaselt esineb välispiiril suuri puudujääke, võib komisjon soovitada algatada Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade lähetamise või ametile tema arvamuse avaldamiseks strateegiliste kavade esitamise. Käesoleva ettepanekuga ei piirata ka meetmeid, mille võib võtta Schengeni piirieskirjade artiklite 19a ja 26 alusel.

Haavatavuse hindamine keskendub ennetamisele, et hoida ära kriisiolukorra teke. Selle käigus hinnatakse liikmesriikide tegevusvõimet välispiiril ning selleks vaadeldakse tehnilisi seadmeid, suutlikkust, ressursse ja erandolukorra plaane. Selle hindamise viib läbi amet, järelevalvenõukogu teavitab tegevdirektorit, kes teeb omakorda otsuse vajalike meetmete kohta. Kui liikmesriik jätab tegevdirektori otsuse järgimata ning võib seetõttu seada ohtu Schengeni ala toimimise, võib komisjon võtta vastu rakendusotsuse, millega nõutakse ameti otsest sekkumist kohapeal.

Käesolev ettepanek tugineb selles poliitikavaldkonnas juba kehtivatele sätetele ja arendab neid edasi ning koondab need Euroopa piiri- ja rannikuvalveks, kehtestades seega liidu tasandil välispiiri integreeritud haldussüsteemi, nagu on sätestatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 77 lõike 2 punktis d.

• **Kooskõla muude liidu poliitikapõhimõtetega**

Käesolev ettepanek on tihedalt seotud järgmiste liidu poliitikapõhimõtetega ja täiendab neid:

- (a) **Euroopa ühine varjupaigasüsteem** koos rändehalduse tugirühmade loomisega esmase vastuvõtu piirkondades, mis on tihedalt seotud selliste isikute ümberpaigutamisega, kes vajavad ilmselgelt rahvusvahelist kaitset;
- (b) **sisejulgeolek**, nagu rõhutati Euroopa julgeoleku tegevuskavas: ühised ranged piirihaldusstandardid on hädavajalikud, et tõkestada piiriülest kuritegevust ja

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1052/2013, 22. oktoober 2013, millega luuakse Euroopa piiride valvamise süsteem (EUROSUR) (ELT L 295, 6.11.2013, lk 11).

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 656/2014, 15. mai 2014, millega kehtestatakse eeskirjad Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuuri koordineeritava operatiivkoostöö raames toimuva patrull- ja vaatlustegevuse jaoks välistel merepiiridel (ELT L 189, 27.6.2014, lk 93).

⁷ Nõukogu määrus (EL) nr 1053/2013, 7. oktoober 2013, millega kehtestatakse hindamis- ja järelevalvemehhanism Schengeni *acquis* kohaldamise kontrollimiseks ja tunnistatakse kehtetuks täitevkomitee 16. septembri 1998. aasta otsus, millega luuakse Schengeni hindamis- ja rakendamiskomitee (ELT L 295, 6.11.2013, lk 27).

terrorismi. Käesolev ettepanek aitab täiendavalt kaasa sisejulgeoleku kõrge taseme saavutamisele, võimaldades ametil hõlmata oma riskianalüüsiga piiriülese kuritegevuse ja terrorismi aspektid, lubades tal töödelda selliste isikute isikuandmeid, keda kahtlustatakse terroriaktides osalemises, ning nähes ette, et amet teeb terrorismi tõkestamise valdkonnas koostööd liidu teiste ametite ja rahvusvaheliste organisatsioonidega. Seoses juurdepääsuga riikide ja Euroopa andmebaasidele sätestatakse määruse eelnõus liikmesriikide kohustus anda Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade liikmetele juurdepääs sellistele andmebaasidele. Komisjon uurib võimalust anda ametile juurdepääs Euroopa andmebaasidele, nagu SIS ja EURODAC, ning kaalub ettepanekute esitamist, et muuta õigusakte, millel need andmebaasid põhinevad; **Internal security** as was underlined in the European Agenda on Security, common high standards of border management are essential to prevent cross-border crime and terrorism

- (c) **liidu tollivaldkonna riskijuhtimise ja tarneahela julgeoleku strateegia**, mis näeb ette asutustevahelise koostöö ja teabe jagamise tolli-, õiguskaitse- ja julgeolekuasutuste vahel, et tagada rollide vastastikune täiendavus, ühiste riskikriteeriumide väljatöötamine ning riskiteabe jagamine;
- (d) **meresõidu turvalisus ja ohutus ning meresõidu järelevalve** koos Euroopa koostöö alustamisega rannikuvalve ülesannete vallas Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti, Euroopa Kalanduskontrolli Ameti ja Euroopa Meresõiduohutuse Ameti vahel;
- (e) **liidu välissuhete poliitika**, arvestades, et Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet peaks hõlbustama ja julgustama koostööd liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel, sealhulgas kooskõlastades sellist operatiivkoostööd välispiiri halduse valdkonnas ja lähetades kolmandatesse riikidesse kontaktametnikke, samuti tehes koostööd kolmandate liikmesriikide ametiasutustega tagasisaatmise, sealhulgas reisidokumentide omandamise valdkonnas.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUSE JA PROPORTSIONAALSUSE PÕHIMÕTE

• Õiguslik alus

Käesolev seadusandlik ettepanek põhineb Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 77 lõike 2 punktidel b ja d ning artikli 79 lõike 2 punktil c.

Artikli 77 lõike 1 punktidega b ja d nähakse ette, et Euroopa Liit töötab välja poliitika, mille eesmärk on tagada isikute kontrollimine ja tõhus valve välispiiri ületamisel, ning kehtestab järk-järgult välispiiri integreeritud haldussüsteemi. Sel eesmärgil võtavad Euroopa Parlament ja nõukogu, toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt, artikli 77 lõike 2 punktide b ja d kohaselt vastu meetmed, mis käsitlevad kontrolle, mille välispiiri ületavad isikud peavad läbima, ning mis tahes meetmed, mis on vajalikud välispiiri integreeritud haldussüsteemi järkjärguliseks kehtestamiseks.

Artikli 79 lõike 2 punktiga c volitatakse Euroopa Parlamenti ja nõukogu võtma vastu meetmed seoses ebaseadusliku sisserändega ja ebaseadusliku elamisega riigis, sealhulgas ebaseaduslikult riigis elavate isikute väljasaatmise ja repatrieerimisega.

• Subsidiaarsuse põhimõte

Käesoleva ettepaneku eesmärk on tagada ELi välispiiril Euroopa integreeritud piirihaldussüsteem eesmärgiga hallata tõhusalt rännet ja tagada Euroopa Liidus kõrge julgeoleku tase, kaitstes samal ajal isikute vaba liikumist liidus. Sisepiirideta alal mõjutab

ebaseaduslik ränne ühe liikmesriigi välispiiri kaudu kõiki teisi liikmesriike Schengeni alal. Sisepiirideta ala on jätkusuutlik üksnes siis, kui välispiir on tõhusalt turvatud ja kaitstud.

Kuna liidu välispiiri kontroll on üldine ja ühine huvi, mida tuleb teostada kooskõlas rangete ja ühtsete liidu standarditega, liikmesriigid üksi ei saa käesoleva ettepaneku eesmärke täiel määral saavutada ning selle ülesande saab paremini täita liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega.

- **Proportsionaalsuse põhimõte**

Määruse eelnõu eesmärk on reageerida uutele probleemidele ja poliitilisele reaalsusele, millega Euroopa Liit kokku puutub nii seoses rände haldamise kui ka sisejulgeolekuga. Sellega kehtestatakse rida meetmeid, et tegeleda terviklikult piirihaldusega. See tagab, et liikmesriigid rakendavad täielikult ja korrektselt integreeritud piirihaldust, võetakse asjakohaseid meetmeid kriisiolukordade vältimiseks ja välispiiril varajases etapis sekkumiseks ning et kohapeal otseseks sekkumiseks võetakse liidu tasandil kiireloomulisi meetmeid üksnes siis, kui olukord muutub kriitiliseks. Kooskõlas määruse eesmärkidega ning Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud proportsionaalsuse põhimõttega ei lähe käesolev määrus kaugemale sellest, mis on vajalik nimetatud eesmärkide saavutamiseks.

- **Õigusakti valik**

Üksnes määrusega saab tagada vajalikul määral ühtsuse, mida on vaja välispiiri integreeritud halduse tagamiseks. Arvestades asjaolu, et Frontex, mis nimetatakse ümber Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametiks, loodi määrusega, on sama õigusakt asjakohane ka käesoleva ettepaneku puhul.

3. KONSULTEERIMINE HUVITATUD ISIKUTEGA

Käesoleva ettepaneku ettevalmistamisel on komisjon tuginenud aruteludele, mis on toimunud korrapäraselt Euroopa Ülemkogus ja ministrite nõukogus, aga ka Euroopa Parlamendis piirihalduse ning rändekriisi lahendamiseks vajalike meetmete teemal. Piirihalduse tulevikku ja eelkõige Frontexi tugevdamist on hiljuti arutatud ka ministrite nõukogu 8. oktoobri 2015. aasta istungil⁸. Sellele järgnes 15. oktoobril 2015 Euroopa Ülemkogu kohtumine,⁹ kus ülemkogu kutsus oma suunistes piirihalduse tuleviku kohta üles tugevdama Euroopa Liidu välispiiri, töötades muu hulgas välispiiri integreeritud haldussüsteemi loomise nimel ning laiendades Frontexi volitusi.

Alates 1. maist 2005, kui Frontex asus oma kohustusi täitma, on toimunud pidevad arutelud asjaomaste sidusrühmadega Euroopa ja riikide tasandil. Eelkõige on toimunud regulaarsed arutelud ameti poolt Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatava aruandluse teemal. Amet annab oma tegevusest korrapäraselt aru haldusnõukogu koosolekutel ja mitmesuguste aruannete kaudu, mille ta aasta jooksul välja annab. Peale selle on toimunud korrapärane teabevahetus teiste liidu ametitega, eelkõige Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti, Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti ja Europoliga, aga ka Euroopa Ombudsmaniga. Mitmeid arutelusid on peetud ka kodanikuühiskonna ja akadeemiliste ringkondadega.

2014. aastal viis komisjon läbi *uuringu selle kohta, kas Euroopa Liidu välispiiri kontrollimiseks Euroopa piirivalvesüsteemi loomine on teostatav*. Uuringu tulemusi võeti käesoleva ettepaneku koostamisel arvesse.

⁸ Justitsi- ja siseküsimuste nõukogu istung, 8. ja 9. oktoobri 2015. aasta järeldused.

⁹ Euroopa Ülemkogu kohtumine, 15. oktoobri 2015. aasta järeldused.

Komisjon on taganud ka asjaomaste sidusrühmade seisukohtade arvesse võtmise, arutades põhjalikult Frontexi välishindamise tulemusi. See välishindamine, mis põhineb määruse (EL) nr 2007/2004 artiklil 33, viidi läbi ajavahemikul alates 2014. aasta juulist kuni 2015. aasta juunini ning see hõlmab ajavahemikku alates 2008. aasta juulist kuni 2014. aasta juulini. Lõpparuannet arutas Frontexi haldusnõukogu 10. septembril 2015 ning haldusnõukogu on välja andnud soovitusel seoses Frontexi asutamise määruse võimalike muudatustega. Käesolev ettepanek kajastab enamikku soovitusi, mis tehti haldusnõukogu 28. oktoobri 2015. aasta otsuses.

Komisjon on võtnud arvesse ka Euroopa Parlamendi raportit ja Euroopa Ombudsmani eriaruannet, milles käsitletakse omaalgatuslikku uurimist OI/5/2012/BEH-MHZ, mis käsitleb Frontexit ja ameti kaebuste mehhanismi väljatöötamist.

- **Põhiõigused**

Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja peetakse kinni Euroopa Liidu põhiõiguste hartas, eelkõige selle artiklites 18 ja 19 sätestatud põhimõtetest.

Käesoleva ettepanekuga kaitstakse põhiõigusi, sest selles nähakse ette vajadus, et Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametil oleks põhiõiguste strateegia, luuakse põhiõiguste nõuandefoorum, laiendatakse põhiõiguste ametniku rolli ning luuakse kaebuste mehhanism, mille kaudu võib iga isik, kes leiab, et tema põhiõigusi on ameti või kolmandast isikust sekkuja tegevuse käigus rikutud, esitada Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametile kaebuse.

Määrus on seega kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklitega 2 ja 6 ning Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga.

4. MÕJU EELARVELE

Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametile, mis rajatakse olemasoleva Frontexi baasil, antakse ülesandeks liikmesriikide välispiiri haldamine. Frontexile (mis nimetatakse ümber Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametiks) mõeldud toetus on juba Euroopa Liidu eelarve osa.

Ameti 2015. ja 2016. aasta eelarvet on 2015. aastal suurendatud, et võimaldada tal tegeleda rändekriisiga, eelkõige kolmekordistades rahalisi vahendeid Poseidoni ja Tritoni ühisoperatsioonideks, laiendades ameti toetust liikmesriikidele tagasisaatmise valdkonnas ning andes talle vajalikke vahendeid esmase vastuvõtu keskuste rajamiseks. ELi lõplik toetus 2016. aastaks, mille eelarvepädev institutsioon vastu võttis, on 238 686 000 eurot.

Arvestades vajadust, et amet jätkab oma tööd välispiiri haldamisel samasuguse intensiivsusega, sealhulgas seoses otsingu- ja päästetööga ning tagasisaatmise valdkonnas, on oluline, et tulevikus säilitatakse 2016. aasta toetuse tase Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti aastaeelarve alusena.

Aga selleks, et amet saaks piisavalt täita oma uusi ülesandeid, nagu on käesolevas ettepanekus ette nähtud, tuleb ametile liidu poolt eraldatavasse eelarvesse lisada 2017. aastal vähemalt 31,5 miljonit eurot lisaks 2016. aasta summale ning on vaja luua juurde 602 töökohta kuni 2020. aastani koos vastavate finantsvahenditega, millest 329 sisalduvad ametikohtade loetelus ja 273 on koosseisuvälised.

5. MUUD KÜSIMUSED

- **Järelevalve-, hindamis- ja aruandluskord**

Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametil on mitmeid aruandluse ja järelevalvega seotud ülesandeid. Kõige tähtsam ülesanne on koostada iga-aastane konsolideeritud tegevusaruanne,

mis peab hõlmama ühisoperatsioonide ja piirivalve kiirreageerimisoperatsioonide hinnangut. Komisjon peab läbi viima hindamise kooskõlas oma suunistega iga kolme aasta järel, et hinnata ameti kogu tegevuse mõju, tõhusust ja tulemuslikkust. Komisjon peab edastama hindamise tulemused Euroopa Parlamendile, nõukogule ja ameti haldusnõukogule. Need tulemused avalikustatakse. Peale selle võivad Euroopa Parlament ja nõukogu kutsuda ka ameti tegevusdirektori üles andma nendele institutsioonidele aru oma ülesannete täitmise kohta.

- **Ettepaneku teatavate sätete üksikasjalik selgitus**

Käesolevas ettepanekus sätestatakse Euroopa integreeritud piirihalduse üldpõhimõtted eesmärgiga hallata tõhusalt rännet ning tagada Euroopa Liidus kõrgel tasemel sisejulgeolek, kindlustades samal ajal isikute vaba liikumise Euroopa Liidus.

Euroopa integreeritud piirihaldus koosneb kolmandates riikides võetud meetmetest, naabruses asuvate kolmandate riikidega seoses võetud meetmetest, piirikontrolli meetmetest välispiiril ning vaba liikumise valdkonnas rakendatud meetmetest, sealhulgas liikmesriigis ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmisest.

Käesoleva ettepanekuga kehtestatakse Euroopa piiri- ja rannikuvalve, mis vastutab integreeritud piirihalduse eest, ning laiendatakse võrreldes Frontexile antud volitustega Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti volitusi kõikide integreeritud piirihalduse aspektide puhul. Euroopa piiri- ja rannikuvalve koosneb Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametist ning piirihalduse eest vastutavatest liikmesriikide ametiasutustest, sealhulgas rannikuvalveasutustest, kui nad täidavad piirikontrolli ülesandeid. Euroopa piiri- ja rannikuvalve ülesanne on rakendada Euroopa integreeritud piirihaldust kooskõlas jagatud vastutuse põhimõttega. Kuna kõik riikide piirivalveasutused, sealhulgas rannikuvalveasutused, kui nad täidavad piirikontrolli ülesandeid, rakendavad Euroopa integreeritud piirihaldust, on nad samal ajal nii Euroopa kui ka riigi tasandi piiri- ja rannikuvalveasutused.

Selleks et kajastada Frontexi pädevusvaldkondade muudatusi, tuleb agentuur ümber nimetada Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametiks. Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti põhiroll on kehtestada tegevus- ja tehniline strateegia integreeritud piirihalduse rakendamiseks liidu tasandil, teha järelevalvet piirikontrolli tõhusa toimimise üle liikmesriikide välispiiril, viia läbi haavatavuse hindamist ning tagada, et liikmesriikide ametiasutused kõrvaldavad puudujäägid välispiiri haldusel, tagada suurem operatiiv- ja tehniline abi liikmesriikidele ühisoperatsioonide ja piirivalve kiirreageerimisoperatsioonide kaudu ning kindlustada meetmete tegelik võtmine olukorras, mis nõuab kiireloomulisi meetmeid välispiiril, samuti korraldada, kooskõlastada ja ellu viia tagasisaatmisoperatsioone ja tagasisaatmisega seotud sekkumist.

Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametil peab olema ulatuslik ja tõhus ülevaade, et ta oleks võimeline tegema kindlaks, kas liikmesriik suudab rakendada kohaldatavat ELi õigust, ning tegema kindlaks, kas liikmesriigi piirihalduses esineb nõrku kohti, et hoida ära olukord, kus rändevoogude kasv tekitab tõsiseid probleeme välispiiril. Nendel eesmärkidel sätestatakse käesolevas ettepanekus järgmised elemendid, mis tugevdavad Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti rolli võrreldes Frontexi rolliga.

- Sellise jälgimis- ja riskianalüüsikeskuse asutamine, kes suudab jälgida Euroopa Liitu suunduvaid ja liidusiseseid rändevooge ning teha riskianalüüsi, mida liikmesriigid peavad kohaldama ning mis hõlmab kõiki integreeritud piirihalduse seisukohast olulisi aspekte, eelkõige piirikontrolli, tagasisaatmist, kolmandate riikide kodanike ebaseaduslikku teisest rännet Euroopa Liidus, piiriülese kuritegevuse, sealhulgas

ebaseadusliku sisserände hõlbustamise, inimkaubanduse ja terrorismi tõkestamist ning naabruses asuvate kolmandate riikide olukorda eesmärgiga töötada välja varajase hoiatamise mehhanism, millega analüüsitakse ELi suunduvaid rändevooge.

- Ameti kontaktametnike lähetamine liikmesriikidesse, et amet saaks tagada nõuetekohase ja tõhusa jälgimise mitte üksnes riskianalüüsi, teabevahetuse ja EUROSURI kaudu, vaid ka oma kohapeal viibimise kaudu. Kontaktametniku ülesanne on tugevdada ameti ja liikmesriikide koostööd ning eelkõige toetada sellise teabe kogumist, mida amet vajab haavatavuse hindamiseks, ning jälgida liikmesriikide poolt välispiiril võetud meetmeid.
- Ameti järelevalverolli suurendamine. Amet hakkab korraldama kohustuslikku haavatavuse hindamist, et hinnata liikmesriikide suutlikkust tulla toime probleemidega oma välispiiril, sealhulgas liikmesriikide vahendite ja ressursside ning erandolukorra plaanide hindamise abil. Tegevdirektor teeb Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametis loodud järelevalvenõukogu nõuandel kindlaks meetmed, mida asjaomane liikmesriik peab võtma, ning peaks kehtestama tähtaja, mille jooksul neid meetmeid tuleb võtta. Tegevdirektori otsus on asjaomasele liikmesriigile siduv ning kui kehtestatud tähtaja jooksul vajalikke meetmeid ei võeta, antakse küsimus edasise otsuse tegemiseks haldusnõukogule. Kui liikmesriik ei suuda ikkagi tegutseda, riskides seega seada ohtu Schengeni ala toimimisele, võib komisjon vastu võtta rakendusotsuse ameti otseseks sekkumiseks.
- Uus kord, et lahendada kiireloomulisi meetmeid nõudvaid olukordi, mille puhul liikmesriik ei võta vajalikke parandusmeetmeid kooskõlas haavatavuse hinnanguga või kui välispiiril esineb ebaproportsionaalne rändesurve, mis muudab välispiiri kontrolli ebatõhusaks, nii et see võib seada ohtu Schengeni ala toimimisele. See hõlmab komisjoni rakendusotsust, millega tehakse kindlaks meetmed, mida Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet peab rakendama, nagu on sätestatud käesolevas määruses, ning millega nõutakse asjaomastelt liikmesriikidelt ametiga koostöö tegemist nende meetmete rakendamisel. Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet määrab seejärel kindlaks meetmed, mida on vaja komisjoni otsuses osutatud meetmete praktiliseks elluviimiseks, ning sekkub asjaomases liikmesriigis otse.
- Ameti laiendatud ülesanded, mis seisnevad Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade moodustamises ja lähetamises ühisoperatsioonideks ja piirivalve kiirreageerimisoperatsioonideks, tehniliste seadmete reservi loomises, komisjoni abistamises rändehalduse tugirühmade tegevuse koordineerimisel esmase vastuvõtu piirkondades ning tugevdatud rollis tagasisaatmise, riskianalüüsi, koolituse ja teadusuuringute puhul.
- Kohustuslik inimressursside reservi loomine, moodustades kiirreageerimisreservi, mis on alaline korpus, kuhu kuulub väike protsent liikmesriikide piirivalvurite iga aasta koguarvust. Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade kiirreageerimisreservist lähetatavatele rühmadele tuleks vastavalt vajadusele viivitamata lisaks saata täiendavad Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmad.
- Enda tehniliste seadmete reservi kasutamine, omandades seadmed ise või kaasomandis liikmesriigiga ning juhtides liikmesriikide pakutavate tehniliste seadmete reservi, tuginedes ameti poolt kindlaks tehtud vajadustele ning nõudes, et tehniliste seadmete reservi täiendaksid transpordivahendid ja operatiivseadmed, mille liikmesriigid on Sisejulgeolekufondi erimeetmete alusel ostnud.

- Põhiroll komisjoni abistamisel rändehalduse tugirühmade koordineerimisel esmase vastuvõtu piirkondades, mida iseloomustavad segarändevood ja mille puhul Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet koos Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti, Europoli ja teiste asjaomaste liidu ametitega tagab kooskõlastatud ja ulatuslikuma tehnilise ja operatiivtoe liikmesriikidele.
- Ameti tugevam roll tagasisaatmisel, luues ametis tagasisaatmisbüroo, kes peaks pakkuma liikmesriikidele kogu vajalikku operatiivset tuge, et saata tõhusalt tagasi riigis ebaseaduslikult viibivad kolmandate riikide kodanikud. Amet kooskõlastab ja korraldab tagasisaatmisoperatsioone ning ühest või mitmest liikmesriigist tagasisaatmisega seotud sekkumist ning edendab nende korraldamist omal algatusel, et tugevdada eriti suure surve all olevate liikmesriikide tagasisaatmissüsteemi. Ameti käsutuses peab olema reserv, kuhu kuuluvad sunniviisilise tagasisaatmise järelevalvajad, sunniviisilise tagasisaatmise saatameeskonnad ja tagasisaatmisspetsialistid. Nendest moodustatakse tagasisaatmisrühmad, mis lähetatakse liikmesriikidesse.
- Ameti osalemine sellise teadus- ja innovatsioonitegevuse juhtimisel, mis on välispiiri kontrolli seisukohast oluline ja mis hõlmab kõrgetasemelise järelevalvetehnoloogia, nagu kaugjuhitava õhusõiduki süsteemide kasutamist, ning katseprojektide väljatöötamisel käesoleva määrusega reguleeritud küsimustes.
- Euroopa koostöö rannikuvalve ülesannete puhul, töötades välja sektoriülese koostöö Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti, Euroopa Kalanduskontrolli Ameti ja Euroopa Meresõiduohutuse Ameti vahel, et parandada nende ametite koostöömeeetmeid tagada tulemuslikumad ja kulutõhusamad mitmeotstarbelised teenused liikmesriikide ametiasutustele, kes täidavad rannikuvalve ülesandeid.
- Suurem koostöö kolmandate riikidega, kooskõlastades liikmesriikide ja kolmandate riikide piirihalduse vallas tehtavat operatiivkoostööd, sealhulgas ühisoperatsioonide koordineerimine, ning lähetades kontaktametnikke kolmandatesse riikidesse, samuti tehes koostööd kolmandate liikmesriikide ametiasutustega tagasisaatmise vallas, sealhulgas seoses reisidokumentide omandamisega.
- Ameti volituste suurendamine isikuandmete töötlemisel, võimaldades isikuandmete töötlemist ka ühisoperatsioonide, katseprojektide, piirivalve kiirreageerimisoperatsioonide, tagasisaatmisoperatsioonide, tagasisaatmisega seotud sekkumiste korraldamisel ja koordineerimisel ning rändehalduse tugirühmade raamistikus, samuti liikmesriikide, Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti, Europoli, Eurojusti ja teiste liidu ametite vahelist teabevahetust.
- Põhiõiguste kaitse tagamine, luues kaebuste mehhanismi, et lahendada kaebusi, mis käsitlevad põhiõiguste rikkumist Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti tegevuse käigus. Kaebuste mehhanism on haldusmehhanism, sest amet ise ei saa uurida Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade liikmete väidetavaid põhiõiguste rikkumisi.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

**mis käsitleb Euroopa piiri- ja rannikuvalvet
ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2007/2004, määrus (EÜ)
nr 863/2007 ja nõukogu otsus 2005/267/EÜ**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 77 lõike 2 punkte b ja d ning artikli 79 lõike 2 punkti c,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹⁰,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust¹¹,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) 25. ja 26. juunil 2015¹² kutsus Euroopa Ülemkogu üles tegema suuremaid jõupingutusi rändekriisi terviklikuks lahendamiseks, sealhulgas piirihalduse tugevdamise kaudu, et paremini hallata kasvavaid segarändevooge. Lisaks sellele rõhutas Euroopa Ülemkogu 23. septembril 2015. aastal¹³ vajadust lahendada väga keeruline olukord välispiiril ning tugevdada välispiiri kontrolli, eelkõige Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuuri, Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti ja Europoliga jaoks täiendavate vahendite andmisega ning kasutades liikmesriikide inimressursse ja tehnilisi vahendeid.
- (2) Liidu poliitika eesmärk välispiiri halduse valdkonnas on arendada ja rakendada Euroopa integreeritud piirihaldust riigi ja liidu tasandil, mis on vajalik eeldus isikute vabaks liikumiseks liidus ning vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala oluline komponent. Euroopa integreeritud piirihaldus on keskse tähtsusega, et parandada rändehaldust ja tagada liidus kõrgel tasemel sisejulgeolek.
- (3) Euroopa integreeritud piirihaldus, mis põhineb neljatasandilisel riiki sissepääsu mudelil, hõlmab meetmeid kolmandates riikides, näiteks ühise viisapoliitika alusel, meetmeid naabruses asuvates kolmandates riikides, piirikontrolli meetmeid välispiiril ning riskianalüüsi, aga ka meetmeid vaba liikumise valdkonnas, sealhulgas tagasisaatmist.

¹⁰ ELT C , , lk .

¹¹ ELT C , , lk .

¹² Euroopa Ülemkogu kohtumine, 25. ja 26. juuni 2015. aasta järeldused.

¹³ ELi riigipeade ja valitsusjuhtide mitteametlik kohtumine rände teemal, 23. septembri 2015. aasta avaldus.

- (4) Selleks et tagada Euroopa integreeritud piirihalduse tõhus rakendamine, tuleks luua Euroopa piiri- ja rannikuvalve. Euroopa piiri- ja rannikuvalve, mis hõlmab Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametit ning piirihalduse eest vastutavaid liikmesriikide ametiasutusi, sealhulgas rannikuvalveasutusi, kui nad täidavad piirikontrolli ülesandeid, tugineb teabe, suutlikkuse ja süsteemide ühisele kasutamisele riigi tasandil ning Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti reageerimisele liidu tasandil.
- (5) Euroopa integreeritud piirihalduse eest vastutavad ühiselt Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet ning piirihalduse eest vastutavad liikmesriikide ametiasutused, sealhulgas rannikuvalveasutused, kui nad täidavad piirikontrolli ülesandeid. Ehkki liikmesriikidele jääb esmavastutus oma välispiirilõigu haldamise eest enda ja kõikide nende liikmesriikide huvides, kes on kaotanud sisepiiridel kontrolli, peaks Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet tagama välispiiri haldusega seotud liidu meetmete kohaldamise seeläbi, et ta tugevdab, hindab ja kooskõlastab neid meetmeid rakendavate liikmesriikide tegevust.
- (6) Välispiiri kontrolli ja tagasisaatmist käsitleva poliitika ja õigusnormide väljatöötamine jääb liidu institutsioonide ülesandeks. Tuleks tagada tihe kooskõlastamine Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti ning nende institutsioonide vahel.
- (7) Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuur ehk Frontex asutati nõukogu määrusega (EÜ) nr 2007/2004¹⁴. Alates oma kohustuste täitma asumisest 1. mail 2005 on see asutus edukalt aidanud liikmesriikidel rakendada välispiiri halduse operatiivseid aspekte ühisoperatsioonide ja piirivalve kiirreageerimisoperatsioonide kaudu, aga ka riskianalüüsi, teabevahetuse, kolmandate riikidega hoitavate suhete ning liikmesriikide territooriumil ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmise kaudu.
- (8) Võttes arvesse välispiiril kasvavat rändesurvet, vajadust tagada kõrgel tasemel sisejulgeolek liidus ning kaitsta Schengeni ala toimimist, samuti üldist solidaarsuse põhimõtet, on vaja välispiiri haldust tugevdada, tuginedes Frontexi tööle ja arendades seda edasi, ja luua amet, millel on jagatud vastutus välispiiri haldamise eest.
- (9) Frontexi ülesandeid tuleks seega laiendada ning nende muutuste kajastamiseks tuleks see ümber nimetada Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametiks. Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti põhiroll peaks olema kehtestada tegevus- ja tehniline strateegia integreeritud piirihalduse rakendamiseks liidu tasandil, teha järelevalvet piirikontrolli tõhusa toimimise üle välispiiril, tagada suurem operatiiv- ja tehniline abi liikmesriikidele ühisoperatsioonide ja piirivalve kiirreageerimisoperatsioonide kaudu ning kindlustada meetmete tegelik võtmine olukorras, mis nõuab kiireloomulist tegutsemist välispiiril, samuti korraldada, kooskõlastada ja läbi viia tagasisaatmisoperatsioone ja tagasisaatmisega seotud sekkumist.
- (10) Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet tugineb liikmesriikide koostööle, et suuta oma ülesandeid tõhusalt täita. Seoses sellega on ameti ja liikmesriikide jaoks oluline tegutseda heas usus ning tagada õigeaegne ja täpne teabevahetus.
- (11) Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet peaks koostama üldise ja oludele kohandatud riskianalüüsi, mis põhineb ühisel integreeritud riskianalüüsi mudelil, mida kohaldavad amet ise ja liikmesriigid. Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet peaks liikmesriikide antud teabe põhjal andma asjakohast teavet ja luureandmeid, mis hõlmavad kõiki Euroopa integreeritud piirihalduse puhul asjakohaseid aspekte, eelkõige piirikontrolli,

¹⁴ Nõukogu määrus (EÜ) nr 2007/2004, 26. oktoober 2004, Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuuri asutamise kohta (ELT L 349, 25.11.2004, lk 1).

tagasisaatmist, kolmandate riikide kodanike ebaseaduslikku teisest rännet liidus, piiriülese kuritegevuse, sealhulgas ebaseaduslikule sissekäigule kaasaaitamise, inimkaubanduse ja terrorismi tõkestamist ning olukorda naabruses asuvates kolmandates riikides, et võimaldada võtta asjakohaseid meetmeid või tegeleda tuvastatud ohtude ja riskidega eesmärgiga parandada välispiiri integreeritud haldust.

- (12) Jagatud vastutusest juhindudes peaks Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti roll olema välispiiri halduse korrapärane jälgimine. Amet peaks tagama nõuetekohase ja tõhusa jälgimise mitte üksnes riskianalüüsi, teabevahetuse ja EUROSURI kaudu, aga ka oma töötajate hulka kuuluvate ekspertide liikmesriikides kohapeal viibimise kaudu. Amet peaks seega saama lähetada kontaktametnikke konkreetsetesse liikmesriikidesse teatavaks ajaks, mille jooksul annab kontaktametnik tegevdirektorile aru. Kontaktametnike aruanne peaks moodustama haavatavuse hinnangu osa.
- (13) Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet peaks läbi viima haavatavuse hindamise, et hinnata liikmesriikide suutlikkust tulla toime probleemidega oma välispiiril, sealhulgas hinnates liikmesriikide vahendeid ja ressursse, samuti nende erandolukorra plaane välispiiril tekkida võivate kriiside lahendamiseks. Liikmesriigid peaksid võtma parandusmeetmeid, et kõrvaldada selle hindamise käigus kindlaks tehtud puudujäägid. Tegevdirektor peaks tegema Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametis loodud järelevalvenõukogu nõuannete kohaselt kindlaks meetmed, mida asjaomane liikmesriik peab võtma, ning kehtestama tähtaja, mille jooksul neid meetmeid tuleb võtta. See otsus peaks olema liikmesriigile siduv ning kui kehtestatud tähtaja jooksul vajalikke meetmeid ei võeta, tuleb küsimus edastada haldusnõukogule edasise otsuse tegemiseks.
- (14) Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet peaks korraldama asjakohast tehnilist ja operatiivabi liikmesriikidele, et suurendada nende suutlikkust rakendada oma kohustusi seoses välispiiri kontrolliga ning tulla toime probleemidega välispiiril, mis tulenevad ebaseaduslikust sissekäigust või piiriülesest kuritegevusest. Seoses sellega peaks Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet liikmesriigi taotlusel või omal algatusel korraldama ja koordineerima ühisoperatsioone ühe või mitme liikmesriigi jaoks ning lähetama Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmasid, samuti kasutama vajalikke tehnilisi seadmeid; lisaks võib ta lähetada eksperte oma töötajate seast.
- (15) Juhtudel, mil välispiiril esineb spetsiifiline ja ebaproportsionaalne surve, peaks Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet liikmesriigi taotlusel või omal algatusel korraldama ja kooskõlastama piirivalve kiirreageerimisoperatsiooni ning lähetama kiirreageerimisreservist Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmad ning tehnilised seadmed. Piirivalve kiirreageerimisoperatsioon peaks tagama toe olukordades, kus on vaja viivitamatut reaktsiooni ning kus selline sekkumine tagaks tõhusa reageerimise. Sellise sekkumise tõhusa toimimise tagamiseks peaks liikmesriigid saatma kiirreageerimisreservi piirivalvureid ja muid asjaomaseid töötajaid.
- (16) Teatavatel välispiiri aladel, mida nimetatakse esmase vastuvõtu piirkondadeks ja kus liikmesriigid seisavad silmitsi ebaproportsionaalse rändesurvega, mida iseloomustavad suured segarändevood, peaksid liikmesriigid saama tugineda suuremale operatiivsele ja tehnilisele toele rändehalduse tugirühmade poolt, kuhu kuuluvad Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti ja Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti poolt liikmesriikidest lähetatud ekspertide rühmad ning Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti töötajate hulka kuuluvad eksperdid. Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet peaks aitama komisjonil erinevate ametite tegevust kohapeal koordineerida.

- (17) Juhtudel, mil liikmesriik ei võta vajalikke parandusmeetmeid kooskõlas haavatavuse hinnanguga, või kui välispiiril esineb ebaproportsionaalne rändesurve, mis muudab välispiiri kontrolli ebatõhusaks, nii et see võib seada ohtu Schengeni ala toimimise, tuleks liidu tasandil tagada ühtne, kiire ja tõhus reageerimine. Sel eesmärgil ning liidu tasandil parema kooskõlastamise tagamiseks peaks komisjon tegema kindlaks meetmed, mida Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet peab rakendama, ning nõudma, et asjaomane liikmesriik teeks nende meetmete rakendamisel ametiga koostööd. Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet peaks seejärel kindlaks määrama meetmed, mida on vaja komisjoni otsuses osutatud meetmete praktiliseks elluviimiseks, ning koos asjaomase liikmesriigiga tuleks koostada tegevusplaan.
- (18) Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametil peaks olema võimalik kasutada vajalikke vahendeid ja töötajaid, kes on lähetatud ühisoperatsioonide või piirivalve kiirreageerimisoperatsioonide eesmärgil. Sel eesmärgil peaks Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametil olema liikmesriigi taotlusel piirivalve kiirreageerimisrühmade sekkumise korral või kiireloomulist tegevust nõudva olukorra puhul võimalus lähetada Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmad kiirreageerimisreservist, mis peaks olema alaline korpus, kuhu kuulub väike protsent liikmesriikide piirivalvurite koguarvust ja mis koosneb vähemalt 1 500 isikust. Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade kiirreageerimisreservist lähetatavatele rühmadele tuleks vastavalt vajadusele viivitamata lisaks saata täiendavad Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmad.
- (19) Võttes arvesse seda, kui kiiresti peab toimuma vahendite ja töötajate lähetamine eelkõige välispiiri aladel, kus esineb järsk rändevoo suurenemine, võiks Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametil olla võimalus kasutada ka oma tehnilisi seadmeid, mille ta peaks soetama ise või koos liikmesriigiga. Need tehnilised seadmed tuleks teha ametile tema nõudmise korral kättesaadavaks. Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet peaks haldama ka liikmesriikide eraldatud tehniliste seadmete reservi, tuginedes Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti kindlaks tehtud vajadustele, ning seda peaks täiendama transpordivahendid ja operatiivseadmed, mille liikmesriigid on ostnud Sisejulgeolekufondi erimeetmete raames.
- (20) 8. oktoobril 2015 kutsus Euroopa Ülemkogu üles laiendama Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuuri volitusi, et aidata liikmesriikidel tagada ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike tõhus tagasisaatmine, sealhulgas korraldades omal algatusel tagasisaatmisoperatsioone ja tugevdades oma rolli seoses reisidokumentide omandamisega. Sel eesmärgil kutsus Euroopa Ülemkogu üles asutama Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametis tagasisaatmisbüroo, kellele tuleks teha ülesandeks ameti tagasisaatmise valdkonna tegevuse kooskõlastamine.
- (21) Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet peaks suurendama oma abi liikmesriikidele riigis ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmiseks vastavalt liidu tagasisaatmispoliitikale ning kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2008/115/EÜ¹⁵. Eelkõige peaks amet koordineerima ja korraldama ühest või mitmest liikmesriigist tagasisaatmise operatsioone ning korraldama ja läbi viima tagasisaatmisega seotud sekkumist, et tugevdada nende liikmesriikide tagasisaatmissüsteemi, kes vajavad suuremat tehnilist ja operatiivabi, täites oma

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2008/115/EÜ, 16. detsember 2008, ühiste nõuete ja korra kohta liikmesriikides ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmisel (ELT L 348, 24.12.2008, lk 98).

kohustust saata tagasi riigis ebaseaduslikult viibivad kolmandate riikide kodanikud kooskõlas kõnealuse direktiiviga.

- (22) Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet peaks looma reservid, kuhu kuuluvad sunniviisilise tagasisaatmise järelevalvavad, sunniviisilise tagasisaatmise eksperdid ja tagasisaatmisspetsialistid, kes antakse liikmesriikide käsutusse ja keda nad saavad tagasisaatmisoperatsioonide ajal kasutada ning kes peaksid kuuluma tagasisaatmisega seotud sekkumisel kasutatavate spetsiaalsete Euroopa tagasisaatmisrühmade koosseisu. Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet peaks pakkuma neile vajalikku koolitust.
- (23) Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet peaks töötama välja konkreetsed koolitusvahendid ning pakkuma riiklikele piirivalvurite instruktoritele liidu tasandil koolitust ning liikmesriikide pädevate asutuste ametnikele lisakoolitust ja seminare seoses välispiiri kontrolli ning liikmesriikide territooriumil ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmisega. Ametil peaks olema õigus korraldada koolitustegevust koostöös liikmesriikidega ja kolmandate riikidega nende territooriumil.
- (24) Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet peaks jälgima ja aitama arendada välispiiri kontrolli jaoks olulisi teadusuuringuid, sealhulgas kõrgetasemelise järelevalvetehnoloogia kasutamist, ning ta peaks levitama seda teavet liikmesriikide seas ja komisjonile.
- (25) Välispiiri integreeritud halduse tõhus rakendamine nõuab korrapärast, sujuvat ja usaldusväärset teabevahetust liikmesriikide seas seoses välispiiri halduse, ebaseadusliku sissepääsu ja tagasisaatmisega. Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet peaks välja töötama ja käitama teabesüsteeme, mis võimaldavad sellist teabevahetust kooskõlas andmekaitset käsitlevate liidu õigusaktidega.
- (26) Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet võib oma tegevuseesmärkide saavutamiseks ning määral, mil see on vajalik tema ülesannete täitmiseks, teha käesoleva määrusega reguleeritud küsimustes koostööd liidu institutsioonide, organite, asutuste ja ametite ning samuti rahvusvaheliste organisatsioonidega liidu õiguse ja poliitika kohaselt kehtestatud töökorra raames. Selle töökorra peaks komisjon eelnevalt heaks kiitma.
- (27) Rannikuvalve funktsioone täitvad liikmesriikide ametiasutused vastutavad mitmete ülesannete eest, sealhulgas, kuid mitte ainult, meresõiduohutuse, turvalisuse, otsingu- ja päästetööde, piirikontrolli, kalanduskontrolli, tollikontrolli, üldise õiguskaitse ja keskkonnakaitse eest. Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet, nõukogu määrusega (EÜ) nr 768/2005¹⁶ asutatud Euroopa Kalanduskontrolli Amet ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1406/2002¹⁷ asutatud Euroopa Meresõiduohutuse Amet peaksid seepärast tugevdama oma koostööd nii üksteisega kui ka liikmesriikide ametiasutustega, kes täidavad rannikuvalve funktsioone, et suurendada teadlikkust olukorrast merel ning toetada ühtset ja kulutõhusat tegevust.
- (28) Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet peaks hõlbustama ja ergutama operatiivkoostööd liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel liidu välissuhete poliitika raames, sealhulgas koordineerides operatiivkoostööd liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel välispiiri

¹⁶ Nõukogu määrus (EÜ) nr 768/2005, 26. aprill 2005, millega moodustatakse Ühenduse Kalanduskontrolli Agentuur ja muudetakse määrust (EÜ) nr 2847/93, millega luuakse ühise kalanduspoliitika suhtes rakendatav kontrollisüsteem (ELT L 128, 21.5.2005, lk 1).

¹⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1406/2002, 27. juuni 2002, millega luuakse Euroopa Meresõiduohutuse Amet (EÜT L 208, 5.8.2002, lk 1).

haldamise valdkonnas ja lähetades kolmandatesse riikidesse kontaktametnikke, samuti tehes koostööd kolmandate liikmesriikide ametiasutustega tagasisaatmise valdkonnas, sealhulgas seoses reisidokumentide omandamisega. Oma koostöös kolmandate riikidega peaksid Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet ja liikmesriigid järgima liidu õigusaktides sätestatud vähemalt võrdseid norme ja standardeid ka juhul, kui kolmandate riikidega tehakse koostööd nende riikide territooriumil.

- (29) Käesolev määrus austab põhiõigusi ja järgib põhimõtteid, mida tunnustatakse Euroopa Liidu lepingu artiklites 2 ja 6 ning mis on kajastatud Euroopa Liidu põhiõiguste hartas. Eelkõige soovitakse käesoleva määrusega austada täielikult inimväärikust, õigust elule, õigust vabadusele ja turvalisusele, õigust isikuandmete kaitsele, varjupaigaõigust, õigust tõhusale õiguskaitsele, lapse õigusi, piinamise ning ebainimliku või alandava kohtlemise või karistamise keeldu ja inimkaubanduse keeldu ning edendada mittediskrimineerimise ja mittetagasisaatmise põhimõtte kohaldamist.
- (30) Käesoleva määrusega luuakse Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti kaebuste mehhanism koostöös põhiõiguste ametnikuga, et jälgida ja tagada inimõiguste austamine ameti kogu tegevuses. See peaks olema haldusmehhanism, mille kohaselt põhiõiguste ametnik peaks olema vastutav ameti saadud kaebuste lahendamise eest kooskõlas õigusega heale haldusele. Põhiõiguste ametnik peaks läbi vaatama kaebuse vastuvõetavuse, registreerima vastuvõetavad kaebused, edastama kõik registreeritud kaebused tegevdirektorile, edastama piirivalvureid käsitlevad kaebused päritoluliikmesriigile ning registreerima ameti või asjaomase liikmesriigi järelemeetmed. Kriminaaluurimist peaks läbi viima liikmesriigid.
- (31) Selleks et tagada käesoleva määruse rakendamise ühtsed tingimused, eelkõige seoses olukordadega, mis nõuavad välispiiril kiireloomulisi meetmeid, tuleks komisjonile anda rakendusvolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011¹⁸.
- (32) Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet peaks olema operatiiv- ja tehnilistes küsimustes sõltumatu ning õiguslikult, halduslikult ja majanduslikult autonoomne. Selleks on vajalik ja asjakohane, et tegemist oleks liidu asutusega, kes on juriidiline isik ja kes kasutaks talle käesoleva määrusega antud rakendusvolitusi.
- (33) Komisjon ja liikmesriigid peaksid olema haldusnõukogus esindatud, et viia ellu poliitikat ja poliitilist järelevalvet Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti üle. Haldusnõukogu peaks võimaluse korral koosnema piirivalve juhtimise eest vastutavate riiklike teenistuste tegevjuhtidest või nende esindajatest. Haldusnõukogule tuleks anda vajalikud volitused kehtestada eelarve, kontrollida selle täitmist, võtta vastu asjakohaseid finantseeskirju, kehtestada Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti otsuste tegemise tarbeks läbipaistev kord ning nimetada ametisse tegevdirektor ja tegevdirektori asetäitja. Ametit tuleks juhtida ja amet peaks tegutsema kooskõlas liidu detsentraliseeritud asutusi käsitleva ühise lähenemisviisi põhimõtetega, mille võtsid 19. juulil 2012 vastu Euroopa Parlament, nõukogu ja Euroopa Komisjon.
- (34) Et tagada Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti iseseisvus ja sõltumatus, peaks tal olema oma eelarve, mille peamise tulu moodustab liidu rahaline toetus. ELi eelarvemenetlust tuleks kohaldada selles osas, mis hõlmab ELi rahalist toetust ja muid

¹⁸

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 182/2011, 16. veebruar 2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

Euroopa Liidu üldeelarvest makstavaid toetusi. Raamatupidamisarvestust peaks auditeerima kontrollikoda.

- (35) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL, Euratom) nr 883/2013¹⁹ tuleks kohaldada ilma piiranguteta Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti suhtes, kes peaks ühinema Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Ühenduste Komisjoni 25. mai 1999. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppega, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) sisejuurdlusi²⁰.
- (36) Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti suhtes tuleks kohaldada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrust (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele²¹.
- (37) Käesoleva määruse raames isikuandmete töötlemine Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti poolt peaks toimuma kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 45/2001²².
- (38) Käesoleva määruse raames isikuandmete töötlemine liikmesriikide poolt peaks toimuma kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 95/46,²³ nõukogu raamotsusega 2008/977/JSK²⁴ ning vajalikkuse ja proportsionaalsuse põhimõttest lähtudes.
- (39) Kuna käesoleva määruse eesmärgi, eelkõige välispiiri integreeritud haldamissüsteemi arendamist ja rakendamist ning seega ka Schengeni ala nõuetekohase toimimise tagamist ei saa liikmesriigid eraldi tegutsedes piisaval määral saavutada, vaid need saab paremini saavutada liidu tasandil, sest sisepiiridel puudub kontroll ning pidades silmas märkimisväärset rändesurvet välispiiril ja vajadust tagada liidus sisejulgeoleku kõrge tase, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (40) Islandi ja Norra puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis'* sätete edasiarendamist Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahelise lepingu (viimase kahe riigi osalemiseks Schengeni *acquis'* rakendamises, kohaldamises ja edasiarendamises)²⁵ tähenduses, mis kuuluvad nõukogu otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktis A osutatud valdkonda.²⁶ Euroopa Ühenduse ning Islandi

¹⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, 11. september 2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

²⁰ EÜT L 136, 31.5.1999, lk 15.

²¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1049/2001, 30. mai 2001, üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele, EÜT L 145, 31.5.2001, lk 43.

²² Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 45/2001, 18. detsember 2000, üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1).

²³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 95/46/EÜ, 24. oktoober 1995, üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31).

²⁴ Nõukogu raamotsus 2008/977/JSK, 27. november 2008, kriminaalasjades tehtava politsei- ja õigusalase koostöö raames töödeldavate isikuandmete kaitse kohta (ELT L 350, 30.12.2008, lk 60).

²⁵ EÜT L 176, 10.7.1999, lk 36.

²⁶ Nõukogu otsus 1999/437/EÜ, 17. mai 1999, Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel sõlmitud lepingu teatavate rakenduseeskirjade kohta nende kahe riigi ühinemiseks Schengeni *acquis'* sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (EÜT L 176, 10.7.1999, lk 31).

Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahelises, nimetatud riikide Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuuri tegevuses osalemise üksikasjalikke eeskirju käsitlevas kokkuleppes²⁷ on sätestatud nende riikide agentuuri töös osalemise eeskirjad, sealhulgas rahalist toetust ja töötajaid käsitlevad sätted.

- (41) Šveitsi puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis* sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepingu (Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis* rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega)²⁸ tähenduses, mis kuuluvad otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktides A, B ja G osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavaid punkte tõlgendatakse koostöimes nõukogu otsuse 2008/146/EÜ²⁹ artikliga 3.
- (42) Liechtensteini puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis* sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahel allakirjutatud protokolli (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis* rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega)³⁰ tähenduses, mis kuuluvad otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktides A, B ja G osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavaid punkte tõlgendatakse koostöimes nõukogu otsuse 2011/350/EL³¹ artikliga 3.
- (43) Ühelt poolt Euroopa Ühenduse ning teiselt poolt Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahelise, nimetatud riikide Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuuri tegevuses osalemise üksikasjalikke eeskirju käsitlev kokkuleppes³² on sätestatud nende riikide agentuuri töös osalemise eeskirjad, sealhulgas rahalist toetust ja töötajaid käsitlevad sätted.
- (44) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud Taani seisukohta käsitleva protokolli artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva määruse vastuvõtmisel, mistõttu see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldata. Arvestades, et käesolev määrus põhineb Euroopa Ühenduse asutamislepingu kolmanda osa IV jaotise alusel Schengeni *acquis*’l, peaks Taani otsustama kõnealuse protokolli artikli 5 kohaselt kuue kuu jooksul alates käesoleva määruse vastuvõtmisest nõukogu poolt, kas ta rakendab seda oma siseriiklikus õiguses või mitte.
- (45) Käesolev määrus kujutab endast nende Schengeni *acquis* sätete edasiarendamist, milles Ühendkuningriik ei osale vastavalt nõukogu otsusele 2000/365/EÜ³³. Seetõttu

²⁷ ELT L 188, 20.7.2007, lk 19.

²⁸ ELT L 53, 27.2.2008, lk 52.

²⁹ Nõukogu otsus 2008/146/EÜ, 28. jaanuar 2008, sõlmida Euroopa Ühenduse nimel Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline leping Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis* rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (ELT L 53, 27.2.2008, lk 1).
³⁰ ELT L 160, 18.6.2011, lk 21.

³¹ Nõukogu otsus 2011/350/EL, 7. märts 2011, Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahelise protokolli (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis* rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta, seoses sisepiiridel piirikontrolli kaotamise ja isikute liikumisega (ELT L 160, 18.6.2011, lk 19).

³² ELT L 243, 16.9.2010, lk 4.

³³ EÜT L 131, 1.6.2000, lk 43.

ei osale Ühendkuningriik käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.

- (46) Käesolev määrus kujutab endast nende Schengeni *acquis* sätete edasiarendamist, milles Iirimaa ei osale vastavalt nõukogu otsusele 2002/192/EÜ³⁴. Seetõttu ei osale Iirimaa käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (47) Amet peaks soodustama sellise spetsiifilise tegevuse korraldamist, mille käigus võivad liikmesriigid kasutada vastavalt haldusnõukogu poolt iga üksikjuhtumi puhul eraldi kehtestatavale korrale oskusi ja vahendeid, mida Iirimaa ja Ühendkuningriik võivad olla valmis pakkuma. Selleks võidakse Iirimaa ja Ühendkuningriigi esindajatel paluda osaleda haldusnõukogu koosolekul, mis võimaldab neil täielikult sellise spetsiifilise tegevuse ettevalmistamisel osaleda.
- (48) Hispaania Kuningriik ja Ühendkuningriik on Gibralteri piiride demarkatsiooni küsimuses eri seisukohtadel.
- (49) Käesoleva määruse kohaldamise peatamine Gibralteri piiride suhtes ei muuda asjaomaste riikide vastavaid seisukohti.
- (50) Vastavalt määruse (EÜ) nr 45/2001 artikli 28 lõikele 2 on konsulteeritud Euroopa andmekaitseinspektoriga, kes esitas oma arvamuse [...] ³⁵.
- (51) Käesoleva määruse eesmärk on muuta ja laiendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 2007/2004 ja määruse (EÜ) nr 863/2007 ³⁶ ning nõukogu otsuse 2005/267/EÜ sätteid³⁷. Kuna tehtavaid muudatusi on palju ja need on laadilt olulised, tuleks need õigusaktid selguse huvides asendada ja kehtetuks tunnistada. Viiteid kehtetuks tunnistatud määrustele tuleks käsitada viidetena käesolevale määrusele,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

EUROOPA PIIRI- JA RANNIKUVALVE

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesolevaga luuakse Euroopa piiri- ja rannikuvalve, et tagada välispiiril Euroopa integreeritud piirihaldus eesmärgiga hallata tõhusalt rännet ja kindlustada Euroopa Liidus kõrge julgeoleku tase, kaitstes samal ajal isikute vaba liikumist liidus.

Artikkel 2

Mõisted

³⁴ EÜT L 64, 7.3.2002, lk 20.

³⁵ ELT C [...]

³⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 863/2007, 11. juuli 2007, millega kehtestatakse mehhanism piirivalve kiirreageerimisrühmade loomiseks, muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 2007/2004 kõnealuse mehhanismiga seoses ning reguleeritakse külalisametnike ülesandeid ja volitusi (ELT L 199, 31.7.2007, lk 30).

³⁷ Nõukogu otsus 2005/267/EÜ, 16. märts 2005, millega luuakse liikmesriikide migratsiooniteenistustele turvaline veebipõhine teabe- ja koordineerimisvõrk (ELT L 83, 1.4.2005, lk 48).

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (1) „välispiir” – liikmesriikide maismaa- ja merepiir ning nende lennujaamad ja sadamad, mille suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 562/2006³⁸ II jaotise sätteid;
- (2) „piirikontroll” – määruse (EÜ) nr 562/2006 artikli 2 punktis 9 määratletud piirikontroll;
- (3) „Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmad” – osalevatest liikmesriikidest pärit piirivalvurite ja muude asjakohaste töötajate rühmad, sealhulgas liikmesriikide poolt ametisse lähetatud riiklikud eksperdid, keda kasutatakse ühisoperatsioonide ja piirivalve kiirreageerimisoperatsioonide ajal ning rändehalduse tugirühmade raames;
- (4) „vastuvõttev liikmesriik” – liikmesriik, kus toimub ühisoperatsioon või piirivalve kiirreageerimisoperatsioon, tagasisaatmisoperatsioon või tagasisaatmisega seotud sekkumine või kus see algatatakse;
- (5) „päritoluliikmesriik” – liikmesriik, kus Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade liige on piirivalvur või muu asjaomane töötaja;
- (6) „osalev liikmesriik” – liikmesriik, kes osaleb ühisoperatsioonis, piirivalve kiirreageerimisoperatsioonides, tagasisaatmisoperatsioonis, tagasisaatmisega seotud sekkumises või rändehalduse tugirühmas, tagades tehnilised seadmed, piirivalvurid ja muud asjaomased töötajad, keda kasutatakse Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade raames, samuti liikmesriik, kes osaleb tagasisaatmisoperatsioonides või tagasisaatmisega seotud sekkumises, tagades tehnilised seadmed või töötajad;
- (7) „Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade liikmed” – piirivalveametnikud või muud asjaomased liikmesriikide (v.a vastuvõtva liikmesriigi) töötajad, sealhulgas liikmesriikidest ametisse lähetatud riiklikud eksperdid ja piirivalvurid, kes osalevad ühisoperatsioonides või piirivalve kiirreageerimisoperatsioonides;
- (8) „rühmade liikmed” – Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade liikmed või tagasisaatmisega seotud ülesandeid täitvate töötajate rühmade liikmed, kes osalevad tagasisaatmisoperatsioonides või tagasisaatmisega seotud sekkumises;
- (9) „rändehalduse tugirühmad” – ekspertide rühmad, kes pakuvad esmase vastuvõtu piirkondades asuvatele liikmesriikidele operatiiv- ja tehnilist tuge ning koosnevad Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti ja Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti ning Europol ja muude asjakohaste liidu ametite poolt liikmesriikidest lähetatud ekspertidest;
- (10) „tagasisaatmine” – direktiivi 2008/115/EÜ artikli 3 punktis 3 määratletud tagasisaatmine;
- (11) „tagasisaatmisotsus” – direktiivi 2008/115/EÜ artikli 3 punktis 4 määratletud tagasisaatmisotsus;
- (12) „tagasipöörduja” – riigis ebaseaduslikult viibiv kolmanda riigi kodanik, kelle suhtes kehtib tagasisaatmisotsus;

³⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 562/2006, 15. märts 2006, millega kehtestatakse isikute üle piiri liikumist reguleerivad ühenduse eeskirjad (Schengeni piirieskirjad) (ELT L 105, 13.4.2006, lk 1).

- (13) „tagasisaatmisoperatsioon” – riigis ebaseaduslikult viibivate kolmanda riigi kodanike tagasisaatmise operatsioon, mida koordineerib amet ning mis hõlmab tehnilist ja operatiivtuge, mida pakuvad üks või mitu liikmesriiki, ning mille raames saadetakse ühest või mitmest liikmesriigist tagasipöördunud tagasi kas sunniviisiliselt või vabatahtlikult kooskõlas tagasipöördumiskohustusega;
- (14) „tagasisaatmisega seotud sekkumine” – riigis ebaseaduslikult viibivate kolmanda riigi kodanike tagasisaatmise operatsioon, millega pakutakse ulatuslikumat tehnilist ja operatiivabi, mis seisneb tagasisaatmisega tegelevate Euroopa sekkumisrühmade lähetamises liikmesriikidesse ning tagasisaatmisoperatsioonide korraldamises.

Artikkel 3

Euroopa piiri- ja rannikuvalve

1. Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet ning piirihalduse eest vastutavad liikmesriikide ametiasutused, sealhulgas rannikuvalveasutused, kui nad täidavad piirikontrolli ülesandeid, moodustavad Euroopa piiri- ja rannikuvalve.
2. Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet kehtestab Euroopa integreeritud piirihalduse tegevus- ja tehnilise strateegia. Ta edendab ja tagab Euroopa integreeritud piirihalduse rakendamise kõikides liikmesriikides.
3. Piirihalduse eest vastutavad liikmesriikide ametiasutused, sealhulgas rannikuvalveasutused, kui nad täidavad piirikontrolli ülesandeid, kehtestavad oma riiklikud integreeritud piirihalduse strateegiad. Need riiklikud strateegiad peavad olema kooskõlas lõikes 2 osutatud strateegiaga.

Artikkel 4

Euroopa integreeritud piirihaldus

Euroopa integreeritud piirihaldus koosneb järgmistest osadest:

- (a) piirikontroll, sealhulgas piiriülese kuritegevuse tõkestamise, tuvastamise ja uurimise meetmed, kui see on asjakohane;
- (b) sisejulgeoleku riskide analüüs ning välispiiri toimimist või julgeolekut mõjutada võivate ohtude analüüs;
- (c) asutustevaheline koostöö igas liikmesriigis piirikontrolli või muude piiril täidetavate ülesannete eest vastutavate riigi ametiasutuste ning asjaomaste liidu institutsioonide, organite, asutuste ja ametite vahel, sealhulgas korrapärane teabevahetus olemasolevate teabevahetusvahendite ning eelkõige Euroopa piiride valvamise süsteemi (EUROSUR) kaudu, mis on loodud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1052/2013³⁹;
- (d) koostöö kolmandate riikidega käesoleva määrusega reguleeritud valdkondades, keskendudes eelkõige naaberriikidele ning neile kolmandatele riikidele, mis on riskianalüüsi alusel tuvastatud kui päritoluriigid ja ebaseadusliku sissepääsu transiidiriigid;

³⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1052/2013, 22. oktoober 2013, millega luuakse Euroopa piiride valvamise süsteem (EUROSUR) (ELT L 295, 6.11.2013, lk 11).

- (e) tehnilised ja operatiivmeetmed vaba liikumise valdkonnas, mis on seotud piirikontrolliga ja mille eesmärk on tõkestada ebaseaduslikku sisserännet ja võidelda piiriülese kuritegevusega;
- (f) liikmesriikide territooriumil ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmine;
- (g) nüüdisaegse tehnoloogia, sealhulgas suuremahuliste infosüsteemide kasutamine;
- (h) kvaliteedikontrolli mehhanism, et tagada liidu õiguse rakendamine piirihalduse valdkonnas.

Artikkel 5

Jagatud vastutus

1. Euroopa piiri- ja rannikuvalve rakendab Euroopa integreeritud piirihaldust Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti ning piirihalduse eest vastutavate riigi ametiasutuste – sealhulgas rannikuvalveasutused, kui nad täidavad piirikontrolli ülesandeid – jagatud vastutusena.
2. Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet hõlbustab liidu välispiiri haldusega seotud meetmete kohaldamist, tugevdades, hinnates ja koordineerides liikmesriikide tegevust nende meetmete rakendamisel ja tagasisaatmisel. Liikmesriigid tagavad oma välispiirilõigu halduse enda huvides ning kõikide nende liikmesriikide huvides, kes on kaotanud sisepiiridel kontrolli, täielikus kooskõlas liidu õigusega ning vastavalt artikli 3 lõikes 2 osutatud tehnilise ja tegevusstrateegiaga ning tihedas koostöös ametiga.
3. Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet vastutab välispiiri halduse eest käesolevas määruses ette nähtud juhtudel, eelkõige juhul, kui ei võeta haavatavuse hinnangu kohaseid vajalikke parandusmeetmeid või kui esineb ebaproportsionaalne rändesurve, mis muudab välispiiri kontrolli ebatõhusaks, nii et see võib seada ohtu Schengeni ala toimimise.

II PEATÜKK

EUROOPA PIIRI- JA RANNIKUVALVE AMET

1. JAGU

EUROOPA PIIRI- JA RANNIKUVALVE AMETI ÜLESANDED

Artikkel 6

Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet

1. Selleks et tagada sidus Euroopa integreeritud piirihaldus kõikidel välispiiridel, hõlbustab ja tõhustab amet olemasolevate ja tulevaste välispiiri haldamisega seotud liidu meetmete, eelkõige määrusega (EÜ) nr 562/2006 kehtestatud Schengeni piirieskirjade kohaldamist.

2. Nõukogu määrusega (EÜ) nr 2007/2004 asutatud Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuuri uus nimetus on Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet (edaspidi „amet“). Ameti tegevus tugineb edaspidi käesolevale määrusele.

Artikkel 7

Ülesanded

1. Eesmärgiga aidata kaasa tõhusale, kõrgetasemelisele ja ühtsele piirikontrollile ja tagasisaatmisele, täidab amet järgmisi ülesandeid:
- (a) asutab jälgimis- ja riskianalüüsikeskuse, kes suudab jälgida rändevooge ning teha riskianalüüsi seoses integreeritud piirihalduse kõikide aspektidega;
 - (b) korraldab haavatavuse hindamise, mille käigus hindab ka liikmesriikide suutlikkust tulla toime ohtude ja survega välispiiril;
 - (c) abistab liikmesriike olukorras, kus välispiiril on vaja tõhustatud tehnilist ja operatiivabi, koordineerides ja korraldades ühisoperatsioone, võttes arvesse seda, et mõnikord on tegemist humanitaarhädalukorraga või tuleb tegeleda päästetöödega merel;
 - (d) abistab liikmesriike olukorras, kus välispiiril on vaja tõhustatud tehnilist ja operatiivabi, käivitades piirivalve kiirreageerimisoperatsioonid nende liikmesriikide välispiiril, kus esineb eriline ja ebaproportsionaalne surve, võttes arvesse seda, et mõnikord on tegemist humanitaarhädalukorraga või tuleb tegeleda päästetöödega merel;
 - (e) moodustab Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmad, sealhulgas kiirreageerimisreservi, mida kasutatakse ühisoperatsioonide ja piirivalve kiirreageerimisoperatsioonide ajal ning rändehalduse tugirühmade raames;
 - (f) loob tehniliste seadmete reservi, mida kasutatakse ühisoperatsioonidel, piirivalve kiirreageerimisoperatsioonidel ning rändehalduse tugirühmade raames, samuti tagasisaatmisoperatsioonidel ja tagasisaatmisega seotud sekkumises;
 - (g) kasutab Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmi ning tehnilisi seadmeid, et anda esmase vastuvõtu piirkondades rändehalduse tugirühmade raames abi isikute kontrollimisel ja tuvastamisel ning sõrmejälgede võtmisel;
 - (h) toetab seadmete tehniliste standardite väljatöötamist, eriti taktikalise tasandi juhtimises ja sides, samuti tehnilist järelevalvet, et tagada koostalitlusvõime liidu ja liikmesriikide tasandil;
 - (i) lähetab kiirreageerimisreservi vajalikke vahendeid ja töötajaid välispiiril esineva kiireloomulisi meetmeid nõudva olukorra puhul võetavate meetmete praktiliseks rakendamiseks;
 - (j) abistab liikmesriike olukordades, mis nõuavad suuremat tehnilist ja operatiivabi ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmise kohustuse täitmiseks, sealhulgas tagasisaatmisoperatsioonide koordineerimise ja korraldamise kaudu;
 - (k) loob sunniviisilise tagasisaatmise järelevalvajate, sunniviisilise tagasisaatmise saatemeeskondade ja tagasisaatmisspetsialistide reservi;

(l) loob Euroopa tagasisaatmisega seotud sekkumise rühmad ja kasutab neid tagasisaatmisega seotud sekkumise ajal;

(m) abistab liikmesriike nende piirivalvurite ja tagasisaatmisspetsialistide koolitamisel, sealhulgas ühiste koolitusstandardite kehtestamisel;

(n) osaleb sellise teadus- ja innovatsioonitegevuse arendamises ja juhtimises, mis on välispiiri kontrolli ja järelevalve jaoks oluline ja mis hõlmab kõrgetasemelise järelevalvetehnoloogia kasutamist, nagu kaugjuhitava õhusõiduki süsteemid, ning töötab käesoleva määrusega reguleeritud valdkondades välja katseprojekte;

(o) töötab kooskõlas määrusega (EÜ) nr 45/2001⁴⁰ ja raamotsusega 2008/977/JSK välja ja käitab selliseid teabesüsteeme, mis võimaldavad vahetada sujuvalt ja usaldusväärselt teavet välispiiri haldamisel, ebaseaduslikul sisserändel ja tagasisaatmisel ilmnevate riskide kohta, tihedas koostöös komisjoni, liidu organite, asutuste ja ametite ning nõukogu otsusega 2008/381/EÜ loodud Euroopa rändevõrgustikuga⁴¹;

(p) annab vajalikku abi Euroopa piirivalvesüsteemi väljatöötamiseks ja toimimiseks ning asjakohasel juhul ühise teabejagamiskeskonna, sealhulgas süsteemide koostalitlusvõime väljatöötamiseks, eelkõige EUROSURI raamistiku arendamise, haldamise ja koordineerimise teel kooskõlas määrusega (EL) nr 1052/2013;

(q) teeb koostööd Euroopa Kalanduskontrolli Ameti ja Euroopa Meresõiduohutuse Ametiga, et toetada rannikuvalve funktsioone täitvaid liikmesriikide ametiasutusi, pakkudes teenuseid, teavet, seadmeid ja koolitust ning koordineerides mitmeotstarbelisi operatsioone;

(r) abistab liikmesriike ja kolmandaid riike välispiiri haldamise ja tagasisaatmise valdkonnas tehtavas operatiivkoostöös.

2. Liikmesriigid võivad jätkata välispiiril operatiivtasandil koostööd teiste liikmesriikide ja/või kolmandate riikidega, sealhulgas sõjalisi operatsioone õiguskaitsemissioonidel ning tagasisaatmise valdkonnas, kui selline koostöö on kooskõlas ameti tegevusega. Liikmesriigid hoiduvad tegevusest, mis võiks ohustada ameti toimimist või tema eesmärkide saavutamist.

Liikmesriigid annavad ametile aru teiste liikmesriikide ja/või kolmandate riikidega välispiiril ja tagasisaatmise valdkonnas tehtava operatiivkoostöö kohta. Ameti tegevdirektor (edaspidi „tegevdirektor”) teavitab ameti haldusnõukogu (edaspidi „haldusnõukogu”) nendest küsimustest korrapäraselt ja vähemalt kord aastas.

3. Amet võib omal algatusel tegeleda oma pädevusvaldkonnas teavitustegevusega. Teavitustegevus ei või kahjustada lõikes 1 osutatud ülesandeid ning peab toimuma kooskõlas haldusnõukogus vastu võetud asjakohaste teavitamis- ja levitamiskavadega.

⁴⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 45/2001, 18. detsember 2000, üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1).

⁴¹ Nõukogu otsus 2008/381/EÜ, 14. mai 2008, Euroopa rändevõrgustiku loomise kohta (ELT L 131, 21.5.2008, lk 7).

2. JAGU

JÄRELEVALVE JA KRIISIENNETUS

Artikkel 8

Heauskse koostöö kohustus

Amet ja piirihalduse eest vastutavad liikmesriikide ametiasutused, sealhulgas rannikuvalveasutused, kui nad täidavad piirikontrolli ülesandeid, täidavad kohustust teha heas usus koostööd ning teabevahetuse kohustust.

Artikkel 9

Üldine kohustus vahetada teavet

Piirihalduse eest vastutavad liikmesriikide ametiasutused, sealhulgas rannikuvalveasutused, kui nad täidavad piirikontrolli ülesandeid, esitavad ametile õigeaegselt ja täpselt kogu vajaliku teabe, mida ametil on vaja, et täita talle käesoleva määrusega antud ülesandeid, eelkõige selleks, et amet jälgiks liitu suunduvaid ja liidusiseseid rändevooge, viiks ellu riskianalüüsi ja teostaks haavatavuse hindamise.

Artikkel 10

Rändevoogude jälgimine ja riskianalüüs

1. Amet asutab jälgimis- ja riskianalüüsikeskuse, kes suudab jälgida Euroopa Liitu suunduvaid ja liidusiseseid rändevooge. Selleks töötab amet välja ühise integreeritud riskianalüüsi mudeli, mida amet ja liikmesriigid kohaldavad.
2. Amet koostab üldisi ja erivajadustele kohandatud riskianalüüsi ning esitab need nõukogule ja komisjonile.
3. Ameti koostatud riskianalüüs hõlmab kõiki Euroopa integreeritud piirihalduse seisukohast asjakohaseid aspekte, eelkõige piirikontrolli, tagasisaatmist, kolmandate riikide kodanike ebaseaduslikku teistest rännet liidus, piiriülese kuritegevuse, sealhulgas ebaseaduslikule sisse- ja väljarändele kaasaaitamise, inimkaubanduse ja terrorismi tõkestamist ning naabruses asuvate kolmandate riikide olukorda eesmärgiga töötada välja varajase hoiatamise mehhanism, millega analüüsitakse liitu suunduvaid rändevooge.
4. Liikmesriigid edastavad ametile kogu vajaliku teabe välispiiri ja tagasisaatmise valdkonna olukorra, suundumuste ja nendega seotud võimalike ohtude kohta. Liikmesriigid esitavad ametile korrapäraselt või tema nõudmise korral kogu asjakohase teabe, näiteks seoses Schengeni *acquis'* rakendamisega kogutud statistilised ja operatiivandmed, samuti teabe ja luureandmed, mis on saadud analüüsides riikide olukorrapilti, mis on koostatud vastavalt määrusele (EL) nr 1052/2013.
5. Riskianalüüsi tulemused esitatakse järelevalvenõukogule ja haldusnõukogule.
6. Liikmesriigid võtavad arvesse riskianalüüsi tulemusi, kui nad kavandavad oma operatsioone ja tegevust välispiiril ning oma tegevust seoses tagasisaatmisega.

7. Amet kasutab ühise integreeritud riskianalüüsi mudeli tulemusi piirivalvurite ja tagasisaatmisega seotud ülesannete täitmisel osalevate töötajate koolituse ühise põhiõppekava väljatöötamisel.

Artikkel 11

Kontaktametnikud liikmesriikides

1. Amet tagab välispiiri halduse korrapärase jälgimise ameti liikmesriikides asuvate kontaktametnike kaudu.
2. Tegevdirektor nimetab ameti töötajate seast eksperdid, kes lähetatakse kontaktametnikena. Tegevdirektor määrab riskianalüüsi põhjal ja haldusnõukoguga konsulteerides kindlaks lähetuse laadi, liikmesriigi, kuhu kontaktametnik võidakse lähetada, ning lähetuse kestuse. Tegevdirektor teavitab asjaomast liikmesriiki ametisse nimetamisest ning määrab koos liikmesriigiga kindlaks lähetuse toimimiskoha.
3. Kontaktametnikud tegutsevad ameti nimel ja nende roll on tugevdada koostööd ja dialoogi ameti ja piirihalduse eest vastutavate riigi ametiasutuste – sealhulgas rannikuvalveasutused, kui nad täidavad piirikontrolli ülesandeid – vahel. Kontaktametnikud teevad eelkõige järgmist:
 - (a) peavad ühendust ameti ning piirihalduse eest vastutavate riigi ametiasutustega, sealhulgas rannikuvalveasutustega, kui nad täidavad piirikontrolli ülesandeid;
 - (b) toetavad sellise teabe kogumist, mida amet nõuab artiklis 12 osutatud haavatavuse hindamise läbiviimiseks;
 - (c) jälgivad meetmeid, mida liikmesriigid võtavad piirilõikudel, millele on vastavalt määrusele (EL) nr 1052/2013 määratud kõrge mõjutase;
 - (d) abistavad liikmesriike nende erandolukorra plaanide koostamisel;
 - (e) annavad tegevdirektorile korrapäraselt aru välispiiril valitseva olukorra ning asjaomase liikmesriigi suutlikkuse kohta tegeleda tõhusalt olukorraga välispiiril;
 - (f) jälgivad meetmeid, mida liikmesriigid võtavad seoses olukorraga, mis nõuab kiiret tegutsemist välispiiril, nagu on osutatud artiklis 18.
4. Lõike 3 kohaldamisel on kontaktametnikul muu hulgas:
 - (a) piiramatut juurdepääs riiklikule koordinaatsioonikeskusele ja riigi olukorrapildile, mis on koostatud vastavalt määrusele (EL) nr 1052/2013;
 - (b) juurdepääs riigi ja Euroopa teabesüsteemidele, mis on riiklikus koordinaatsioonikeskuses kättesaadavad, tingimusel et ta täidab riigi ja ELi julgeoleku- ja andmekaitse-eeskirju;
 - (c) korrapärased kontaktid piirihalduse eest vastutavate riigi ametiasutustega, sealhulgas rannikuvalveasutustega, kui nad täidavad piirikontrolli ülesandeid, andes ühtlasi teavet riikliku koordinaatsioonikeskuse juhile.
5. Kontaktametniku aruanne moodustab artiklis 12 osutatud haavatavuse hinnangu osa.
6. Oma ülesandeid täites saavad kontaktametnikud juhiseid üksnes ametilt.

Artikkel 12

Haavatavuse hinnang

1. Amet hindab liikmesriikide piirikontrolliga seotud tehnilisi seadmeid, süsteeme, suutlikkust, vahendeid ja erandolukorra plaane. See hinnang põhineb liikmesriikide ja kontaktametniku antud teabel, EUROSURilt saadud teabel, eelkõige iga liikmesriigi välise maismaa- ja merepiiri lõikudele kooskõlas määrusega (EL) nr 1052/2013 määratud mõjutasemetel ning ühisoperatsioonide, katseprojektide, piirivalve kiirreageerimisoperatsioonide ja ameti muu tegevuse aruannetel ja hinnangutel.
2. Liikmesriigid annavad ameti taotlusel teavet riigi tasandil piirikontrolli teostamiseks kättesaadavate tehniliste seadmete, personali ja rahaliste vahendite kohta ning esitavad oma erandolukorra plaanid.
3. Haavatavuse hindamise eesmärk on, et amet hindaks liikmesriikide suutlikkust ja valmidust tulla toime eesseisvate probleemidega, sealhulgas praeguste ja tulevaste ohtude ja survega välispiiril, teha kindlaks, eriti nende liikmesriikide puhul, kus esineb eriline ja ebaproportsionaalne surve, võimalikud vahetud tagajärjed välispiiril ning järgnevad tagajärjed Schengeni ala toimimisele ning hinnata liikmesriikide suutlikkust osaleda artikli 19 lõikes 5 osutatud kiirreageerimisreservis. See hinnang ei mõjuta Schengeni hindamismehhanismi.
4. Haavatavuse hinnangu tulemused esitatakse järelevalvenõukogule, kes annab tegevdirektorile nõu liikmesriikide võetavate meetmete kohta, tuginedes haavatavuse hinnangu tulemustele ning võttes arvesse ameti riskianalüüsi ja Schengeni hindamismehhanismi tulemusi.
5. Tegevdirektor võtab vastu otsuse, milles määratakse kindlaks vajalikud parandusmeetmed, mis asjaomane liikmesriik peab võtma, sealhulgas kasutades liidu finantsinstrumentide raames kättesaadavaid vahendeid. Tegevdirektori otsus on liikmesriigile siduv ja selles nähakse ette tähtaeg, mille jooksul tuleb meetmed võtta.
6. Kui liikmesriik ei võta vajalikke parandusmeetmeid ettenähtud tähtaja jooksul, edastab tegevdirektor küsimuse haldusnõukogule ja teavitab komisjoni. Haldusnõukogu võtab vastu otsuse, milles määratakse kindlaks vajalikud parandusmeetmed, mille asjaomane liikmesriik peab võtma, sealhulgas tähtaeg, mille jooksul tuleb need meetmed võtta. Kui liikmesriik ei võta meetmeid selles otsuses ette nähtud ajavahemiku jooksul, võib komisjon võtta täiendavaid meetmeid vastavalt artiklile 18.

3. JAGU

VÄLISPIIRI HALDUS

Artikkel 13

Ameti tegevus välispiiril

1. Liikmesriigid võivad taotleda ametilt abi oma välispiiri kontrolliga seotud kohustuste täitmisel. Amet viib ellu ka artiklis 18 sätestatud meetmed.

2. Amet korraldab asjakohase tehnilise ja operatiivabi vastuvõtvale liikmesriigile ning võib võtta ühe või mitu järgmist meetet:
 - (a) ühisoperatsioonide koordineerimine ühe või mitme liikmesriigi jaoks ning Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade lähetamine;
 - (b) piirivalve kiirreageerimisoperatsioonide korraldamine ja Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade lähetamine kiirreageerimisreservist ning vajaduse korral täiendavate Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade lähetamine;
 - (c) tegevuse koordineerimine ühe või mitme liikmesriigi ja kolmanda riigi jaoks välispiiril, sealhulgas ühisoperatsioonide koordineerimine naabruses asuvate kolmandate riikidega;
 - (d) Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade lähetamine rändehalduse tugirühmade raames esmase vastuvõtu piirkondades;
 - (e) oma ekspertide ning liikmesriikide poolt ametisse lähetatud rühmade liikmete lähetamine, et toetada asjaomase liikmesriigi pädevaid asutusi asjakohase aja jooksul;
 - (f) tehniliste seadmete lähetamine.
3. Amet rahastab või kaasrahastab kooskõlas tema suhtes kohaldatavate finantseeskirjadega oma eelarveliste toetustega lõikes 2 osutatud toiminguid.

Artikkel 14

Ühisoperatsioonide ja piirivalve kiirreageerimisoperatsioonide algatamine välispiiril

1. Liikmesriigid võivad paluda ametil käivitada ühisoperatsioone eesiseivate probleemide lahendamiseks, sealhulgas välispiiril esinevate, ebaseaduslikust sisserändest või piiriülesest kuritegevusest tulenevate praeguste ja tulevaste ohtudega toime tulekuks, või pakkuda tõhustatud tehnilist ja operatiivabi, täites oma kohustusi seoses välispiiri kontrolliga.
2. Sellise liikmesriigi taotlusel, kus esineb eriline ja ebaproportsionaalne surve, eriti teatavates välispiiri punktides suure hulga selliste kolmandate riikide kodanike saabumine, kes üritavad siseneda selle liikmesriigi territooriumile ebaseaduslikult, võib amet alustada selle vastuvõtva liikmesriigi territooriumile piiratud ajavahemikuks piirivalve kiirreageerimisoperatsiooni.
3. Tegevdirektor hindab, kiidab heaks ja koordineerib liikmesriikide esitatud ühisoperatsioonide ettepanekuid. Ühisoperatsioonidele ja piirivalve kiirreageerimisoperatsioonidele eelneb põhjalik, usaldusväärne ja ajakohane riskianalüüs, mis võimaldab ametil seada kavandatavad ühisoperatsioonid ja piirivalve kiirreageerimisoperatsioonid tähtsuse järjekorda, võttes arvesse välispiiri lõikudele vastavalt määrusele (EL) nr 1052/2013 määratud mõjutaset ja vahendite kättesaadavust.
4. Tegevdirektor soovib järelevalvenõukogu nõuandel, mis põhineb haavatavuse hinnangu tulemustel, ning võttes arvesse ameti riskianalüüsi ja kooskõlas määrusega (EL) nr 1052/2013 koostatud Euroopa situatsioonipildi analüüsikihti, asjaomasel liikmesriigil algatada ja viia ellu ühisoperatsioone või piirivalve kiirreageerimisoperatsioone. Amet teeb vastuvõtvale liikmesriigile või osalevatele liikmesriikidele kättesaadavaks oma tehnilised seadmed.

5. Ühisoperatsiooni või piirivalve kiirreageerimisoperatsiooni eesmärgid võib saavutada mitmeotstarbelise operatsiooni osana, mis võib hõlmata merehädas olevate isikute päästmist või muid rannikuvalve funktsioone, võitlust inimeste ebaseadusliku üle piiri toimetamise või inimkaubanduse vastu, ebaseadusliku uimastikaubanduse kontrolli operatsioone ning rändehaldust, mis hõlmab isikute tuvastamist, registreerimist, küsitlemist ja tagasisaatmist.

Artikkel 15

Tegevusplaan ühisoperatsioonideks

1. Ühisoperatsiooni ettevalmistamisel koostab tegevdirektor koostöös vastuvõtva liikmesriigiga vajalike tehniliste seadmete ja personali loetelu, võttes arvesse vastuvõtva liikmesriigi kättesaadavaid vahendeid. Nende elementide põhjal määrab amet kindlaks operatiiv- ja tehnilise toe paketi ning suutlikkuse suurendamise meetmed, mida tegevusplaan peab sisaldama.
2. Tegevdirektor koostab välispiiril korraldatavateks ühisoperatsioonideks tegevusplaani. Tegevdirektor ja vastuvõttev liikmesriik lepivad osalevate liikmesriikidega konsulteerides kokku tegevusplaanis, milles täpsustatakse ühisoperatsiooni korralduslikud aspektid.
3. Tegevusplaan on ametile, vastuvõtvale liikmesriigile ja osalevatele liikmesriikidele siduv. See hõlmab kõiki aspekte, mida peetakse ühisoperatsiooni elluviimiseks vajalikuks, sealhulgas järgmist:
 - (a) olukorra kirjeldus, töömeetodid ja lähetuse eesmärgid, sealhulgas operatiiveesmärk;
 - (b) ühisoperatsiooni prognoositav kestus;
 - (c) geograafiline ala, kus ühisoperatsioon toimub;
 - (d) Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade ülesannete ja neile antavate erikorralduste kirjeldus, milles käsitletakse muu hulgas vastuvõttas liikmesriigis lubatud andmebaaside kasutamist ning lubatud teenistusrelvi, laskemoona ja seadmeid;
 - (e) Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade koosseis ning muude asjaomaste töötajate lähetamine;
 - (f) korraldusi ja kontrolli käsitlevad sätted, sealhulgas rühmade liikmete ja ametiga koostöö tegemise eest vastutavate vastuvõtva liikmesriigi piirivalvurite – eelkõige piirivalvurid, kes annavad lähetuse ajal korraldusi – nimed ja auastmed ning rühmade liikmete koht käsuliinis;
 - (g) ühisoperatsioonis kasutatavad tehnilised seadmed, sealhulgas erinõuded, nagu kasutustingimused, soovitud meeskond, transport ja muu logistika, ning rahastamist käsitlevad sätted;
 - (h) üksikasjalikud sätted, mis käsitlevad ameti kohustust teavitada intsidentidest viivitamata haldusnõukogu ja asjaomaseid liikmesriikide ametiasutusi;
 - (i) teavitus- ja hindamissüsteem, mis hõlmab hindamisaruande kriteeriume ja lõpliku hindamisaruande esitamise lõppkuupäeva;
 - (j) mereoperatsioonide puhul spetsiifiline teave selles geograafilises alas, kus ühisoperatsioon toimub, kohaldatava jurisdiktsiooni ja õigusaktide kohta, sealhulgas

viited rahvusvahelistele ja liidu õigusnormidele, mis käsitlevad pealtkuulamist, merel toimuvat päästetegevust ja pardalt lahkumist. Seda arvestades kehtestatakse tegevusplaani koostöös Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 656/2014;⁴²

(k) kolmandate riikide, muude liidu organite, asutuste ja ametite või rahvusvaheliste organisatsioonidega tehtava koostöö kord;

(l) kord, milles sätestatakse suunamismehhanism, mille kaudu suunatakse rahvusvahelist kaitset vajavad isikud, inimkaubanduse ohvrid, saatjata alaealised ja haavatavas olukorras isikud riigi pädevate asutuste juurde asjakohase abi saamiseks;

(m) kord, milles sätestatakse mehhanism, et võtta vastu ja edastada ametile vastuvõtva liikmesriigi piirivalvurite ning Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade liikmete vastu esitatud kaebus, milles käsitletakse väidetavaid põhiõiguste rikkumisi ühisoperatsiooni või piirivalve kiirreageerimisoperatsiooni käigus.

4. Tegevusplaani muutmiseks või kohandamiseks on vaja tegevdirektori ja vastuvõtva liikmesriigi nõusolekut pärast osaleva liikmesriigiga konsulteerimist. Amet saadab muudetud või kohandatud tegevusplaani koopia viivitamata osalevatele liikmesriikidele.

Artikkel 16

Piirivalve kiirreageerimisoperatsiooni käivitamise kord

1. Liikmesriigi taotlus piirivalve kiirreageerimisoperatsiooni käivitamiseks sisaldab olukorra kirjeldust, võimalikke eesmärke ja kavandatavaid vajadusi. Vajaduse korral võib tegevdirektor saata viivitamata ameti eksperte asjaomase liikmesriigi välispiirile olukorda hindama.
2. Tegevdirektor teavitab viivitamata haldusnõukogu liikmesriigi taotlusest käivitada piirivalve kiirreageerimisoperatsioon.
3. Liikmesriigi taotluse kohta otsuse tegemisel võtab tegevdirektor arvesse ameti riskianalüüsi järeldusi ning koostöös määrusega (EL) nr 1052/2013 koostatud Euroopa situatsioonipildi analüüsikihti, samuti artiklis 12 osutatud haavatavuse hinnangu tulemust ja muud asjakohast teavet, mille asjaomane või muu liikmesriik on edastanud.
4. Tegevdirektor teeb piirivalve kiirreageerimisoperatsiooni käivitamise taotluse kohta otsuse kahe tööpäeva jooksul alates taotluse kättesaamise kuupäevast. Tegevdirektor teavitab samal ajal asjaomast liikmesriiki ja haldusnõukogu sellest otsusest kirjalikult. Otsuses esitatakse peamised põhjused, millel see põhineb.
5. Kui tegevdirektor otsustab käivitada piirivalve kiirreageerimisoperatsiooni, lähetab ta Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmad kiirreageerimisreservist koostöös artikli 19 lõikega 5 ning teeb vajaduse korral otsuse rühmade viivitamatu tugevdamise kohta, lähetades ühe või mitu Euroopa piiri- ja rannikuvalverühma koostöös artikli 19 lõikega 6.

⁴² Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 656/2014, 15. mai 2014, millega kehtestatakse eeskirjad Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuuri koordineeritava operatiivkoostöö raames toimuva patrull- ja vaatlustegevuse jaoks välistel merepiiridel (ELT L 189, 27.6.2014, lk 93).

6. Tegevdirektor koos vastuvõtva liikmesriigiga koostab artikli 15 lõikes 3 osutatud tegevusplaani viivitamata ning igal juhul hiljemalt kolme tööpäeva jooksul alates otsuse kuupäevast.
7. Kohe, kui tegevusplaanis on kokku lepitud, palub tegevdirektor liikmesriigil lähetada viivitamata piirivalvureid, kes kuuluvad kiirreageerimisreservi. Tegevdirektor määrab olemasolevasse kiirreageerimisreservi määratud piirivalvurite hulgast kindlaks igalt liikmesriigilt nõutavate piirivalvurite profiili ja arvu.
8. Samal ajal ja vajaduse korral teavitab tegevdirektor liikmesriike täiendavalt lähetatavate piirivalvurite nõutavast arvust ja profiilist, et tagada kiirreageerimisreservist lähetatud Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade viivitamatu tugevdamine. See teave edastatakse kirjalikult riiklikele kontaktpunktile ning selles märgitakse kuupäev, millal lähetamine toimub. Lisatakse ka tegevusplaani koopia.
9. Kui tegevdirektor puudub või ei saa ameti töös osaleda, võtab kiirreageerimisreservi lähetamist ja Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade täiendavat lähetamist käsitlevad otsused vastu tegevdirektori asetäitja.
10. Liikmesriigid tagavad, et kiirreageerimisreservi määratud piirivalvurid antakse viivitamata ja eranditeta ameti käsutusse. Liikmesriigid annavad ameti taotluse korral tema käsutusse ka täiendavad piirivalvurid Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade jaoks, välja arvatud juhul, kui liikmesriigis on erakorraline olukord, mis mõjutab oluliselt riiklike ülesannete täitmist.
11. Kiirreageerimisreservi lähetamine toimub hiljemalt kolme tööpäeva jooksul pärast kuupäeva, mil tegevdirektor ja vastuvõttev liikmesriik tegevusplaanis kokku lepivad. Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade täiendav lähetamine toimub vajaduse korral viie tööpäeva jooksul alates kiirreageerimisreservi lähetamisest.

Artikkel 17

Rändehalduse tugirühmad

1. Kui liikmesriigis esineb tema välispiiri teatavas esmase vastuvõtu piirkonnas ebaproportsionaalne rändesurve, mida iseloomustab suur segarändevoogude sissevool, võib see liikmesriik taotleda operatiiv- ja tehnilist tuge rändehalduse tugirühmade poolt. See liikmesriik esitab ametile ja muudele asjaomastele liidu ametitele, eelkõige Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiametile ja Europolile, taotluse toe saamiseks ja oma vajaduste hinnangu.
2. Tegevdirektor hindab teiste asjaomaste liidu ametitega kooskõlastades liikmesriigi taotlust abi saamiseks ja tema vajaduste hindamiseks eesmärgiga määrata kindlaks terviklik tugipakett, mis koosneb eri toimingutest, mida koordineerivad asjaomased liidu ametid, ning milles asjaomase liikmesriigiga kokku lepitakse.
3. Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade, Euroopa tagasisaatmisrühmade ja ameti töötajatest ekspertide pakutav operatiiv- ja tehniline tugevdamine rändehalduse tugirühmade raames võib hõlmata järgmist:
 - (a) välispiirile saabuvate kolmandate riikide kodanike kontrollimine, sealhulgas kõnealuste kolmandate riikide kodanike isiku tuvastamine, registreerimine ja küsitlemine ning liikmesriigi taotlusel nendelt sõrmejälgede võtmine;

- (b) ilmselt rahvusvahelist kaitset vajavatele isikutele või ümberpaigutamise taotlejatele või võimalikele taotlejatele teabe andmine;
 - (c) tehniline ja operatiivabi tagasisaatmise valdkonnas, sealhulgas tagasisaatmisoperatsioonide ettevalmistamine ja korraldamine.
4. Amet abistab komisjoni rändehalduse tugirühmade tegevuse koordineerimisel koostöös teiste asjaomaste liidu ametitega.

Artikkel 18

Kiiret tegutsemist nõudev olukord välispiiril

1. Kui liikmesriik ei võta vajalikke parandusmeetmeid kooskõlas haldusnõukogu otsusega, millele on osutatud artikli 12 lõikes 6, või juhul, kui välispiiril esineb ebaproportsionaalne rändesurve, mis muudab välispiiri kontrolli ebatõhusaks, nii et see võib seada ohtu Schengeni ala toimimise, võib komisjon pärast ametiga konsulteerimist võtta rakendusaktiga vastu otsuse, määrates kindlaks ameti rakendatavad meetmed ning nõudes asjaomastelt liikmesriikidelt ametiga nende meetmete rakendamisel koostöö tegemist. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 79 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.
- Nõuetekohaselt põhjendatud tungivalt kiireloomulistel asjaoludel, mis on seotud Schengeni ala toimimisega, võtab komisjon vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid kooskõlas artikli 79 lõikes 5 osutatud menetlusega.
2. Lõike 1 kohaldamisel näeb komisjon ette ühe või mitu järgmist meetet, mille amet peab võtma:
- (a) piirivalve kiirreageerimisoperatsioonide korraldamine ja koordineerimine ning Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade lähetamine kiirreageerimisreservist ning vajaduse korral täiendavate Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade lähetamine;
 - (b) Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade lähetamine rändehalduse tugirühmade raames esmase vastuvõtu piirkondades;
 - (c) tegevuse koordineerimine ühe või mitme liikmesriigi ja kolmanda riigi jaoks välispiiril, sealhulgas ühisoperatsioonide koordineerimine naabruses asuvate kolmandate riikidega;
 - (d) tehniliste seadmete lähetamine;
 - (e) tagasisaatmisega seotud sekkumiste korraldamine.
3. Tegevdirektor peab kahe tööpäeva jooksul alates komisjoni otsuse vastuvõtmise kuupäevast ning järelevalvenõukogu nõuandel määrama kindlaks toimingud, mida tuleb teha komisjoni otsuses kindlaksmääratud meetmete praktiliseks elluviimiseks, sealhulgas tehnilised seadmed ning piirivalvurite ja muude selle otsuse eesmärkide saavutamiseks vajalike asjaomaste töötajate arvu ja profiili.
4. Samal ajal ja kõnealuse kahe tööpäeva jooksul esitab tegevdirektor asjaomasele liikmesriigile tegevusplaani kavandi. Tegevdirektor ja asjaomane liikmesriik koostavad tegevusplaani kahe tööpäeva jooksul alates selle esitamise kuupäevast.
5. Amet peab viivitamata ja igal juhul kolme tööpäeva jooksul alates tegevusplaani kehtestamisest lähetama vajalikud tehnilised seadmed ja personali artikli 19 lõikes 5 osutatud kiirreageerimisreservist komisjoni otsuses sätestatud meetmete praktiliseks

elluviimiseks. Täiendavad tehnilised seadmed ning Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmad lähetatakse vastavalt vajadusele teises etapis ning igal juhul viie tööpäeva jooksul alates kiirreageerimisreservi lähetamisest.

6. Asjaomane liikmesriik täidab komisjoni otsust ning teeb sel eesmärgil ametiga viivitamata koostööd ning astub vajalikke samme, et hõlbustada selle otsuse rakendamist ning otsuses ja tegevdirektoriga kokku lepitud tegevusplaanis sätestatud meetmete praktilist elluviimist.
7. Liikmesriigid teevad kättesaadavaks piirivalvurid ja muud asjaomased töötajad, kelle tegevdirektor on kooskõlas lõikega 2 kindlaks määranud. Liikmesriigid ei või tugineda erakorralisele olukorrale, millele on osutatud artikli 19 lõigetes 3 ja 6.

Artikkel 19

Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade koosseis ja lähetamine

1. Amet lähetab piirivalvureid ja muid asjaomaseid töötajaid Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade liikmetena ühisoperatsioonidele, piirivalve kiirreageerimisoperatsioonidele ning rändehalduse tugirühmade raames. Amet võib lähetada eksperte ka oma töötajate seast.
2. Haldusnõukogu teeb tegevdirektori ettepaneku alusel oma hääleõiguslike liikmete absoluutse häälteenamuse alusel otsuse Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade käsutusse antavate piirivalvurite profiili ja koguarvu kohta. Sama menetlust kohaldatakse profiilide ja koguarvu edaspidise muutmise suhtes. Liikmesriigid annavad Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmadesse oma panuse riigi reservi kaudu, tuginedes erinevatele kindlaksmääratud profiilidele ja nimetades nõutavatele profiilidele vastavaid piirivalvureid.
3. Liikmesriikide panus seoses piirivalvurite lähetamisega konkreetsetele ühisoperatsioonidele järgneval aastal kavandatakse ameti ja liikmesriikide vahel igal aastal peetavate kahepoolsete läbirääkimiste ja kokkulepete alusel. Vastavalt neile kokkulepetele teevad liikmesriigid ameti taotluse korral piirivalvurid lähetamiseks kättesaadavaks, välja arvatud juhul, kui liikmesriigis on erakorraline olukord, mis mõjutab oluliselt riiklike ülesannete täitmist. Selline taotlus esitatakse vähemalt 21 tööpäeva enne kavandatavat lähetust.
4. Seoses piirivalve kiirreageerimisoperatsioonidega teeb haldusnõukogu ameti tegevdirektori ettepaneku alusel kolme neljandiku suuruse häälteenamuse alusel otsuse Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade kiirreageerimisreservile kättesaadavaks tehtavate piirivalvurite profiili ja miinimumarvu kohta. Sama menetlust kohaldatakse kiirreageerimisreservi kuuluvate piirivalvurite profiili ja koguarvu puhul tehtavate mis tahes järgnevate muudatuste suhtes. Liikmesriigid annavad kiirreageerimisreservi oma panuse riigi ekspertide reservi kaudu, tuginedes erinevatele kindlaksmääratud profiilidele ja nimetades nõutavatele profiilidele vastavaid piirivalvureid.
5. Kiirreageerimisreserv on alaline korpus, mida amet saab viivitamata kasutada ning mis võidakse lähetada igast liikmesriigist kolme tööpäeva jooksul alates kuupäevast, millal tegevdirektor ja vastuvõttev liikmesriik tegevusplaanis kokku lepivad. Sel eesmärgil annab iga liikmesriik igal aastal ameti käsutusse sellise arvu piirivalvureid, mis vastab vähemalt 3 %-le töötajatest välise maismaa- või merepiirita liikmesriikides ning 2 %-le töötajatest välise maismaa- või merepiiriga

liikmesriikides ning mis ulatub vähemalt 1 500 piirivalvurini, kes vastavad haldusnõukogu otsuses kindlaks määratud profiilidele.

6. Vajaduse korral tuleb Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade kiirreageerimisreservist lähetatavatele rühmadele viivitamata lisaks saata täiendavad Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmad. Selleks peab liikmesriik ameti taotlusel teatama viivitamata oma riigi reservis olevate selliste piirivalvurite arvu, nimed ja profiilid, keda ta saab teha kättesaadavaks viie tööpäeva jooksul alates piirivalve kiirreageerimisoperatsiooni algusest. Liikmesriigid teevad ameti taotluse korral piirivalvurid lähetamiseks kättesaadavaks, välja arvatud juhul, kui liikmesriigis on riiklike ülesannete täitmist oluliselt mõjutav erakorraline olukord.
7. Liikmesriigid tagavad, et piirivalvurid ja muud asjaomased töötajad, kelle nad saadavad, vastavad haldusnõukogu poolt otsustatud profiilidele ja arvule. Lähetamise kestuse määrab kindlaks päritoluliikmesriik, aga igal juhul ei ole see lühem kui 30 päeva.
8. Amet saadab Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmadesse pädevaid piirivalvureid, kelle liikmesriigid on lähetanud ametisse riiklike ekspertidena. Liikmesriikide panus seoses piirivalvurite lähetamisega ameti teenistusse järgneval aastal kavandatakse ameti ja liikmesriikide vahel igal aastal peetavate kahepoolsete läbirääkimiste ja kokkulepete alusel. Vastavalt nendele kokkulepetele teevad liikmesriigid oma piirivalvurid lähetamiseks kättesaadavaks, välja arvatud juhul, kui see mõjutaks tõsiselt riiklike ülesannete täitmist. Sellisel juhul võivad liikmesriigid oma lähetuses viibivad piirivalvurid tagasi kutsuda.

Sellised lähetused võivad kesta 12 kuud või kauem, aga ühelgi juhul ei kesta need alla kolme kuu. Lähetatud piirivalvureid käsitatakse rühmade liikmetena ning neil on rühmade liikmetele antud ülesanded ja volitused. Piirivalvurid lähetanud liikmesriiki käsitatakse päritoluliikmesriigina.

Muud ameti poolt ajutiselt tööle võetud töötajad, kes ei ole kvalifitseeritud täitma piirikontrolli ülesandeid, lähetatakse üksnes ühisoperatsioonide ajal koordineerimisülesannete täitmiseks ning nad ei moodusta Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade osa.
9. Amet teavitab igal aastal Euroopa Parlamenti nende piirivalvurite arvust, kelle iga liikmesriik on käesoleva artikli kohaselt kohustunud Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmadesse saatma.

Artikkel 20

Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmadele antavad korraldused

1. Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade lähetuses viibimise ajal annab neile korraldusi vastuvõttev liikmesriik vastavalt tegevusplaanile.
2. Amet võib oma koordineeriva ametniku kaudu teatada vastuvõtvale liikmesriigile oma seisukohad Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmadele antavate korralduste kohta. Sel juhul võtab vastuvõttev liikmesriik neid seisukohti arvesse ja järgib neid nii palju kui võimalik.
3. Juhtudel, mil Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmadele antud korraldused ei ole tegevusplaaniga kooskõlas, teatab koordineeriv ametnik sellest viivitamata

tegevdirektorile, kes võib vajaduse korral võtta meetmeid vastavalt artikli 24 lõikele 2.

4. Rühmade liikmed austavad oma ülesannete täitmisel ja volituste kasutamisel täielikult põhiõigusi, sealhulgas juurdepääs varjupaigamenetlustele, ja inimväärikust. Kõik nende ülesannete täitmisel ja volituste kasutamisel võetavad meetmed on nende abil taotletavate eesmärkidega proportsionaalsed. Oma ülesannete täitmisel ja volituste kasutamisel ei diskrimineeri nad kedagi soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse tõttu.
5. Rühmade liikmete suhtes kohaldatakse nende päritoluliikmesriigi distsiplinaarmedeid. Päritoluliikmesriik näeb kooskõlas oma siseriikliku õigusega ette asjakohased distsiplinaar- või muud meetmed, mida rakendatakse põhiõiguste või rahvusvahelise kaitsega seotud kohustuste rikkumise korral, mis on pandud toime ühisoperatsiooni või piirivalve kiirreageerimisoperatsiooni käigus.

Artikkel 21

Koordineeriv ametnik

1. Amet tagab kõikide korralduslike aspektide operatiivse rakendamise, sealhulgas ameti töötajate kohaloleku ühisoperatsioonide, katseprojektide või piirivalve kiirreageerimisoperatsioonide ajal.
2. Tegevdirektor nimetab ameti töötajate seast ühe või mitu eksperti, kes lähetatakse koordineerivate ametnikena igaks ühisoperatsiooniks või piirivalve kiirreageerimisoperatsiooniks. Tegevdirektor teavitab vastuvõtvat liikmesriiki koordineeriva ametniku määramisest.
3. Koordineeriv ametnik tegutseb ameti nimel kõikide Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade lähetamise aspektide puhul. Koordineerivate ametnike ülesanne on edendada koostööd ja koordineerimist vastuvõtvate ja osalevate liikmesriikide vahel. Eelkõige teeb koordineeriv ametnik järgmist:
 - (a) peab ühendust ameti ning Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade liikmete vahel, pakkudes ameti nimel abi kõikides rühmadesse lähetamise tingimusi käsitlevates küsimustes;
 - (b) jälgib tegevusplaani nõuetekohast rakendamist;
 - (c) tegutseb ameti nimel kõikide Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade lähetamise aspektide puhul ning annab kõikidest neist aspektidest ametile aru;
 - (d) annab ametile aru aspektidest, mis on seotud piisavate tagatiste andmisega vastuvõtva liikmesriigi poolt, et tagada põhiõiguste kaitse kogu ühisoperatsiooni või piirivalve kiirreageerimisoperatsiooni vältel;
 - (e) annab tegevdirektorile teada, kui vastuvõtvate liikmesriikide poolt Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmadele antud korraldused ei ole tegevusplaaniga kooskõlas.
4. Ühisoperatsioonide või piirivalve kiirreageerimisoperatsioonidega seoses võib tegevdirektor lubada koordineerival ametnikul aidata lahendada lahkavamusi tegevusplaani elluviimisel ja rühmade lähetamisel.

Artikkel 22

Riiklik kontaktpunkt

Vastavalt määrusele (EL) nr 1052/2013 asutatud riiklik kontaktpunkt on ametiga suhtlemise riiklik kontaktpunkt kõikides küsimustes, mis hõlmavad Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmasid.

Artikkel 23

Kulud

1. Amet katab täielikult järgmised kulud, mida liikmesriigid on kandnud seoses oma piirivalvurite kättesaadavaks tegemisega Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade, sealhulgas kiirreageerimisreservi lähetamise eesmärgil:
 - (a) päritoluliikmesriigist vastuvõtvasse liikmesriiki ning vastuvõtvast liikmesriigist päritoluliikmesriiki reisimisega seotud kulud;
 - (b) vaktsineerimisega seotud kulud;
 - (c) erikindlustusega seotud kulud;
 - (d) tervishoiuga seotud kulud;
 - (e) päevarahad, sealhulgas majutuskulud;
 - (f) ameti tehniliste seadmetega seotud kulud.
2. Haldusnõukogu kehtestab Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade liikmetele päevarahade maksmist käsitlevad üksikasjalikud eeskirjad ja ajakohastab neid vastavalt vajadusele.

Artikkel 24

Ühisoperatsioonide ja piirivalve kiirreageerimisoperatsioonide peatamine või lõpetamine

1. Tegevdirektor lõpetab pärast asjaomase liikmesriigi teavitamist ühisoperatsioonid või piirivalve kiirreageerimisoperatsioonid, kui nende läbiviimise tingimused ei ole enam täidetud.
2. Tegevdirektor võib ühisoperatsiooni või piirivalve kiirreageerimisoperatsiooni rahastamisest loobuda või ühisoperatsiooni või piirivalve kiirreageerimisoperatsiooni peatada või lõpetada, kui vastuvõttev liikmesriik ei järgi tegevusplaani.
3. Tegevdirektor loobub ühisoperatsiooni või piirivalve kiirreageerimisoperatsiooni rahastamisest või peatab või lõpetab ühisoperatsiooni või piirivalve kiirreageerimisoperatsiooni tervikuna või osaliselt, kui ta leiab, et esineb põhiõiguste või rahvusvahelise kaitsega seotud kohustuste rikkumine, mis on loomult raske või tõenäoliselt jätkub.

Artikkel 25

Ühisoperatsioonide ja piirivalve kiirreageerimisoperatsioonide hindamine

Tegevdirektor hindab ühisoperatsioonide ja piirivalve kiirreageerimisoperatsioonide tulemusi ning edastab üksikasjalikud hindamisaruanded koos põhiõiguste ametniku tähelepanekutega 60 päeva jooksul pärast asjaomaste operatsioonide ja projektide lõppu haldusnõukogule. Amet viib läbi nende tulemuste põhjaliku võrdleva analüüsi eesmärgiga suurendada tulevaste ühisoperatsioonide ja piirivalve kiirreageerimisoperatsioonide kvaliteeti, järjepidevust ja tõhusust ning lisab selle oma konsolideeritud iga-aastasesse tegevusaruandesse.

4. JAGU

TAGASISAATMINE

Artikkel 26

Tagasisaatmisbüroo

1. Tagasisaatmisbüroo vastutab ameti tagasisaatmisega seotud tegevuse elluviimise eest, järgides põhiõigusi, liidu õiguse üldpõhimõtteid ja rahvusvahelist õigust, sealhulgas pagulaste kaitse ja inimõiguste alaste kohustustega. Tagasisaatmisbüroo teeb eelkõige järgmist:
 - (a) kooskõlastab tehnilisel ja operatiivtasandil liikmesriikide tagasisaatmismeetmeid, et saavutada tagasisaatmise halduse integreeritud süsteem liikmesriikide pädevate asutuste seas ja koostöös kolmandate riikide asjaomaste ametiasutuste ja muude oluliste sidusrühmadega;
 - (b) pakub liikmesriikidele operatiivtuge, kui nende tagasisaatmissüsteemidele avaldub eriline surve;
 - (c) koordineerib asjakohaste IT-süsteemide kasutamist ja pakub tuge konsulaarkoostööks kolmandate riikide kodanike tuvastamiseks ning reisidokumentide omandamiseks, korraldab ja koordineerib tagasisaatmisoperatsioone ning pakub tuge vabatahtliku lahkumise puhul;
 - (d) koordineerib ameti tagasisaatmisega seotud tegevust, nagu on sätestatud käesolevas määruses;
 - (e) korraldab, edendab ja koordineerib tegevust, mis võimaldab liikmesriikide vahel tagasisaatmisküsimustes teabevahetust ning parimate tavade tuvastamist ja koondamist;
 - (f) rahastab või kaasrahastab kooskõlas ameti suhtes kohaldatavate finantseeskirjadega oma eelarveliste toetustega käesolevas peatükis osutatud operatsioone, sekkumisi ja toiminguid.
2. Lõike 1 punktis b osutatud operatiivtugi hõlmab meetmeid, et aidata liikmesriikide pädevatel asutustel ellu viia tagasisaatmismenetlusi, pakkudes eelkõige
 - (a) tõlketeenuseid;
 - (b) teavet vastuvõtivate kolmandate riikide kohta;
 - (c) nõustamist tagasisaatmismenetluste käsitlemise ja haldamise kohta kooskõlas direktiiviga 2008/115/EÜ;
 - (d) abi meetmete puhul, mis on vajalikud selleks, et tagada tagasipöördujate kättesaadavus tagasisaatmise eesmärgil ning vältida nende põgenemist.

3. Tagasisaatmisbüroo eesmärk on luua koostoime ja ühendada tagasisaatmise valdkonnas liidu rahastatavaid võrgustikke ja programme tihedas koostöös Euroopa Komisjoni ning Euroopa rändevõrgustikuga⁴³.
4. Amet võib kasutada tagasisaatmise valdkonnas kättesaadavaid liidu rahalisi vahendeid. Amet tagab, et rahalise toetuse andmine liikmesriikidega sõlmitud toetuslepingute raames sõltub põhiõiguste harta täielikust austamisest.

Artikkel 27

Tagasisaatmisoperatsioonid

1. Kooskõlas direktiiviga 2008/115/EÜ ning tagasisaatmisotsuste põhjendatuse suhtes seisukohta võtmata pakub amet vajalikku abi ning tagab ühe või mitme osaleva liikmesriigi taotlusel tagasisaatmisoperatsioonide koordineerimise või korraldamise, sealhulgas selliste operatsioonide jaoks õhusõiduki tellimise. Amet võib omal algatusel teha liikmesriikidele ettepaneku koordineerida või korraldada tagasisaatmisoperatsioone.
2. Liikmesriigid peavad vähemalt kord kuus teavitama ametit oma kavandatavatest riiklikest tagasisaatmisoperatsioonidest ning oma vajadusest ameti abi või koordineerimise järele. Amet koostab jooksva tegevusplaani, et tagada taotluse esitanud liikmesriikidele vajalik operatiivtugi, sealhulgas tehnilised seadmed. Amet võib omal algatusel lisada jooksvasse tegevusplaani selliste tagasisaatmisoperatsioonide kuupäevad ja sihtkohad, mida ta peab vajalikuks, tuginedes vajaduste hinnangule. Haldusnõukogu teeb tegevdirektori ettepaneku alusel otsuse jooksva tegevusplaani töömeetodite kohta.
3. Amet võib pakkuda vajalikku abi ning tagada osalevate liikmesriikide taotlusel või omal algatusel tagasisaatmisoperatsioonide koordineerimise või korraldamise, mille jaoks teeb vastuvõttev kolmas riik kättesaadavaks transpordivahendid ja sunniviisilise tagasisaatmise saatemeeskonnad (vastuvõtva riigi tagasisaatmisoperatsioonid). Osalevad liikmesriigid ja amet tagavad, et kogu väljasaatmisoperatsiooni ajal tagatakse põhiõiguste austamine ja piiravate meetmete proportsionaalne kasutamine. Kogu tagasisaatmisoperatsiooni ajal kuni vastuvõtvasse kolmandasse riiki saabumiseni peab juures viibima vähemalt üks liikmesriigi esindaja ja sunniviisilise tagasisaatmise järelevalvaja artikli 28 alusel loodud reservist.
4. Amet võib pakkuda vajalikku abi ning koordineerida või korraldada osalevate liikmesriikide või kolmanda riigi taotlusel või omal algatusel tagasisaatmisoperatsioone, mille käigus saadetakse teatav arv tagasipöördujaid, kelle suhtes kehtib kolmanda riigi tagasisaatmisotsus, sellest kolmandast riigist teise vastuvõtvasse kolmandasse riiki (mitut riiki hõlmavad tagasisaatmisoperatsioonid), tingimusel et tagasisaatmisotsuse välja andnud kolmas riik järgib Euroopa inimõiguste konventsiooni. Osalevad liikmesriigid ja amet peavad tagama, et kogu väljasaatmisoperatsiooni ajal tagatakse põhiõiguste austamine ja piiravate meetmete proportsionaalne kasutamine, eelkõige sunniviisilise tagasisaatmise järelevalvajate ning kolmanda riigi sunniviisilise tagasisaatmise saatemeeskondade kohalolekuga.

⁴³ ELT L 131, 21.5.2008, lk 7.

5. Iga tagasisaatmisoperatsiooni jälgitakse vastavalt direktiivi 2008/115/EÜ artikli 8 lõikele 6. Tagasisaatmisoperatsioonide järelevalve toimub objektiivsete ja läbipaistvate kriteeriumide alusel ning hõlmab kogu tagasisaatmisoperatsiooni alates lahkumiseelsest etapist kuni tagasipöördujate üleandmiseni vastuvõtvale kolmandale riigile.
6. Amet rahastab või kaasrahastab kooskõlas tema suhtes kohaldatavate finantseeskirjadega oma eelarveliste toetustega tagasisaatmisoperatsioone, andes eelisõiguse operatsioonidele, mille viivad läbi rohkem kui üks liikmesriik, või need, mida korraldatakse esmase vastuvõtu piirkondades.

Artikkel 28

Sunniviisilise tagasisaatmise järelevalvajate reserv

1. Amet moodustab reservi riikide pädevatest asutustest valitud sunniviisilise tagasisaatmise järelevalvajatest, kes viivad ellu sunniviisilise tagasisaatmise järelevalvet vastavalt direktiivi 2008/115/EÜ artikli 8 lõikele 6 ning kes on saanud artikli 35 kohase koolituse.
2. Tegevdirektor määrab kindlaks selliste sunniviisilise tagasisaatmise järelevalvajate profiilid ja arvu, kes tuleb teha selle reservi jaoks kättesaadavaks. Sama menetlust kohaldatakse profiilide ja arvu edaspidise muutmise suhtes. Liikmesriigid panustavad reservi, nimetades kindlaksmääratud profiilile vastavad sunniviisilise tagasisaatmise järelevalvajad.
3. Amet annab sunniviisilise tagasisaatmise järelevalvajad taotluse korral osalevate liikmesriikide käsutusse, et nad jälgiksid nende riikide nimel tagasisaatmisoperatsiooni nõuetekohast rakendamist ning osaleksid tagasisaatmisega seotud sekkumistel.

Artikkel 29

Sunniviisilise tagasisaatmise saatemeeskondade reserv

1. Amet moodustab reservi riikide pädevatest asutustest valitud sunniviisilise tagasisaatmise saatemeeskondadest, kes viivad ellu tagasisaatmisoperatsioone vastavalt direktiivi 2008/115/EÜ artikli 8 lõigetes 4 ja 5 osutatud nõuetele ning kes on saanud artikli 35 kohase koolituse.
2. Tegevdirektor määrab kindlaks selliste sunniviisilise tagasisaatmise saatemeeskondade profiilid ja arvu, kes tuleb teha selle reservi jaoks kättesaadavaks. Sama menetlust kohaldatakse profiilide ja arvu edaspidise muutmise suhtes. Liikmesriigid panustavad reservi, nimetades kindlaksmääratud profiilile vastavad sunniviisilise tagasisaatmise saatemeeskonnad.
3. Amet annab saatemeeskonnad taotluse korral osalevate liikmesriikide käsutusse, et nad saadaksid nende riikide nimel tagasipöördujaid ning osaleksid tagasisaatmisega seotud sekkumistel.

Artikkel 30

Tagasisaatmisspetsialistide reserv

1. Amet moodustab reservi riikide pädevatest asutustest ja ameti töötajate seast valitud tagasisaatmisspetsialistidest, kellel on oskused ja teadmised tagasisaatmisega seotud toimingute elluviimisel ning kes on saanud artikli 35 kohase koolituse. Need spetsialistid tehakse kättesaadavaks, et viia ellu eriülesandeid, nagu kolmandate riikide kodanike teatavate rühmade tuvastamine, reisidokumentide omandamine kolmandatest riikidest ning konsulaarkoostöö hõlbustamine.
2. Tegevdirektor määrab kindlaks selliste sunniviisilise tagasisaatmise saatemeeskondade profiilid ja arvu, kes tuleb teha selle reservi jaoks kättesaadavaks. Sama menetlust kohaldatakse profiilide ja arvu edaspidise muutmise suhtes. Liikmesriigid panustavad reservi, nimetades kindlaksmääratud profiilile vastavad spetsialistid.
3. Amet annab spetsialistid taotluse korral tagasisaatmisoperatsioonides osalevate liikmesriikide käsutusse, et nad osaleksid tagasisaatmisega seotud sekkumistel.

Artikkel 31

Euroopa tagasisaatmisrühmad

1. Amet moodustab artiklites 28, 29 ja 30 ettenähtud reservidest eriotstarbelised Euroopa tagasisaatmisrühmad, et lähetada neid tagasisaatmisega seotud sekkumiste ajal.
2. Artikleid 20, 21 ja 23 kohaldatakse *mutatis mutandis* ka Euroopa tagasisaatmisrühmade suhtes.

Artikkel 32

Tagasisaatmisega seotud sekkumised

1. Olukorras, kus liikmesriikidel on suur koormus ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmise kohustuse täitmisel kooskõlas direktiiviga 2008/115/EÜ, osutab amet ühe või mitme liikmesriigi taotlusel asjakohast tehnilist ja operatiivabi tagasisaatmisega seotud sekkumise vormis. Selline sekkumine võib seisneda Euroopa tagasisaatmisrühmade lähetamises vastuvõtvatesse liikmesriikidesse või vastuvõtvatest liikmesriikidest tagasisaatmise operatsioonide korraldamises. Liikmesriigid teavitavad ametit korrapäraselt oma tehnilise ja operatiivabi vajadustest ning amet koostab selle põhjal jooksva kava tagasisaatmisega seotud sekkumisteks.
2. Olukorras, kus liikmesriikides esineb eriline ja ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmise kohustuse täitmisel kooskõlas direktiiviga 2008/115/EÜ, osutab amet ühe või mitme liikmesriigi taotlusel asjakohast tehnilist ja operatiivabi tagasisaatmisega seotud kiirsekkumise vormis. Amet võib teha omal algatusel ettepaneku pakkuda liikmesriikidele sellist tehnilist ja operatiivabi. Tagasisaatmisega seotud kiirsekkumine võib seisneda Euroopa tagasisaatmisrühmade kiires lähetamises vastuvõtvatesse liikmesriikidesse või vastuvõtvatest liikmesriikidest tagasisaatmise operatsioonide korraldamises.

3. Tegevdirektor koostab viivitamata tegevusplaani kokkuleppel vastuvõtivate liikmesriikide ning tagasisaatmisega seotud sekkumises osaleda soovivate liikmesriikidega.
4. Tegevusplaan on ametile, vastuvõtivatele liikmesriikidele ja osalevatele liikmesriikidele siduv ning see hõlmab kõik aspekte, mis on vajalikud tagasisaatmisoperatsiooni elluviimiseks, eelkõige olukorra kirjeldust, eesmärke ning sekkumise algust ja prognoositavat kestust, geograafilist ulatust ja võimalikku teostamist kolmandates riikides, Euroopa tagasisaatmisrühmade koosseisu, logistikat, finantssätteid ning kolmandate riikide, liidu ametite ja organite ning asjaomaste rahvusvaheliste ja valitsusväliste organisatsioonidega tehtava koostöö tingimusi. Tegevusplaani muutmiseks või kohandamiseks on nõutav tegevdirektori, vastuvõtva liikmesriigi ja osalevate liikmesriikide nõusolek. Amet saadab muudetud või kohandatud tegevusplaani koopia viivitamata asjaomastele liikmesriikidele ja haldusnõukogule.
5. Tegevdirektor teeb tegevusplaani kohta otsuse esimesel võimalusel ning lõikes 2 osutatud juhul viie tööpäeva jooksul. Otsusest teavitatakse viivitamata kirjalikult asjaomaseid liikmesriike ja haldusnõukogu.
6. Amet rahastab või kaasrahastab kooskõlas tema suhtes kohaldatavate finantseeskirjadega oma eelarveliste toetustega tagasisaatmisega seotud sekkumisi.

III PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

1. JAGU

ÜLDEESKIRJAD

Artikkel 33

Põhiõiguste kaitse ja põhiõiguste strateegia

1. Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet tagab oma käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmisel põhiõiguste kaitse vastavalt asjaomasele liidu õigusele, eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartale, asjaomasele rahvusvahelisele õigusele, sealhulgas pagulasseisundi konventsioonile, ning rahvusvahelise kaitse kättesaadavusega seotud kohustustele, eelkõige tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõttele. Selleks koostab amet põhiõiguste strateegia, arendab seda edasi ning rakendab seda.
2. Oma ülesannete täitmisel tagab Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet, et ühtki isikut ei toimetata, sunnita sisenema ega saadeta tagasi riiki ega anta muul viisil üle sellise riigi ametiasutustele, kes rikub tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtet või kust isikut võidakse saata välja või tagasi riiki, kes seda põhimõtet rikub.
3. Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet võtab oma ülesannete täitmisel arvesse laste, inimkaubanduse ohvrite, arstiabi vajavate isikute, rahvusvahelist kaitset vajavate isikute, merehädas isikute ja teiste eriti haavatavas olukorras isikute erivajadusi.
4. Oma ülesannete täitmisel, suhetes liikmesriikidega ja koostöös kolmandate riikidega võtab amet arvesse nõuandefoorumi ja põhiõiguste ametniku aruandeid.

Artikkel 34

Käitumisjuhendid

1. Amet koostab käitumisjuhendi, mida kohaldatakse kõikide ameti koordineeritavate piirikontrollioperatsioonide suhtes, ja vajaduse korral täiendab seda. Kõigi ameti tegevuses osalevate isikute suhtes kehtivas käitumisjuhendis nähakse ette menetlused, mis peavad tagama õigusriigi põhimõtete ja põhiõiguste austamise, pöörates erilist tähelepanu saatjata alaealistele, haavatavas olukorras isikutele ja rahvusvahelist kaitset taotlevatele isikutele.
2. Amet töötab riigis ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmiseks välja käitumisjuhendi, mida kohaldatakse kõikide tagasisaatmisoperatsioonide ja tagasisaatmisega seotud sekkumiste ajal, mida amet koordineerib või korraldab, ning ajakohastab seda korrapäraselt. Käitumisjuhendis kirjeldatakse ühiseid standardmenetlusi, et lihtsustada tagasisaatmisoperatsioonide ja tagasisaatmisega seotud sekkumiste korraldamist ning tagada tagasipöördujate inimlik kohtlemine ja nende põhiõiguste, eelkõige selliste põhimõtete nagu inimväärikus, piinamise ning ebainimliku või alandava kohtlemise või karistamise keeld, õigus vabadusele ja turvalisusele ning õigus isikuandmete kaitsele ja mittediskrimineerimisele täielik austamine.
3. Tagasisaatmisega seotud käitumisjuhendis pööratakse eelkõige tähelepanu liikmesriikide kohustusele tagada tõhus sunniviisilise tagasisaatmise järelevalve süsteem, nagu on sätestatud direktiivi 2008/115/EÜ artikli 8 lõikes 6,⁴⁴ ja põhiõiguste strateegiale.
4. Amet töötab käitumisjuhendid välja koostöös nõuandefoorumiga ning ajakohastab neid korrapäraselt.

Artikkel 35

Koolitus

1. Amet töötab koostöös liikmesriikide asjaomaste koolitusüksustega välja spetsiaalsed koolitusvahendid ning pakub Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade liikmeteks olevatele piirivalvuritele ja muudele asjaomastele töötajatele nende ülesannete ja volituste jaoks asjakohast täiendkoolitust. Ameti töötajate seast valitud eksperdid viivad asjaomastele piirivalvuritele läbi korrapäraseid õppusi vastavalt ameti igaaastases tööprogrammis osutatud täiendkoolituse ja õppuste kavale.
2. Amet teeb vajalikud algatused tagamaks, et kõik piirivalvurid ja muud asjaomased liikmesriikide töötajad, kes osalevad Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmades, samuti ameti töötajad on saanud enne osalemist ameti korraldatavas operatiivtegevuses koolitust asjaomase liidu ja rahvusvahelise õiguse, sealhulgas põhiõiguste, rahvusvahelise kaitse saamise ning otsingu- ja päästetööde valdkonnas.
3. Amet teeb vajalikud algatused, et tagada selliste tagasisaatmisega seotud ülesannete täitmisel osalevate töötajate koolitamine, kes hakkavad kuuluma artiklites 28, 29 ja 30 osutatud reservidesse. Amet tagab, et kõik tagasisaatmisoperatsioonides ja tagasisaatmisega seotud sekkumistes osalevad töötajad ning ameti töötajad on saanud enne osalemist ameti korraldatavas operatiivtegevuses koolitust asjaomase liidu ja

⁴⁴ ELT L 348, 21.12.2008, lk 98.

rahvusvahelise õiguse, sealhulgas põhiõiguste ja rahvusvahelise kaitse kättesaadavuse valdkonnas.

4. Amet töötab välja piirivalvurite koolituse ühised põhiõppekavad ja arendab neid ning korraldab Euroopa tasandil liikmesriikide piirivalvurite koolitajate väljaõpet, sealhulgas põhiõiguste, rahvusvahelise kaitse saamise ning asjakohase mereõiguse küsimustes. Amet koostab pärast nõuandefoorumiga konsulteerimist ühised põhiõppekavad. Liikmesriigid kasutavad ühiseid põhiõppekavasid oma piirivalvurite ja tagasisaatmisega seotud ülesannete täitmisel osalevate töötajate koolitamisel.
5. Amet pakub samuti lisakoolitust ja seminare liikmesriikide riiklike pädevate teenistuste ametnikele välispiiri kontrolli ja kolmandate riikide kodanike tagasisaatmisega seotud teemadel.
6. Amet võib korraldada koolitustegevust koostöös liikmesriikidega ja kolmandate riikidega nende territooriumil.
7. Amet töötab välja vahetusprogrammi, mis annab Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmades ning Euroopa tagasisaatmisrühmades osalevatele piirivalvuritele võimaluse omandada teadmisi ja spetsiifilist oskusteavet välisriikide kogemustest ja headest tavadest, töötades koos piirivalvuritega ja tagasisaatmisega seotud ülesannete täitmisel osalevate töötajatega mõnes muus liikmesriigis.

Artikkel 36

Teadusuuringud ja innovatsioon

1. Amet jälgib proaktiivselt teadus- ja innovatsioonitegevust, mis on oluline välispiiri kontrolli, sealhulgas kõrgetasemelise järelevalvetehnoloogia, nagu kaugjuhitava õhusõiduki süsteemide kasutamise ning tagasisaatmise seisukohast, ja aitab sellele kaasa. Amet edastab selliste teadusuuringute tulemused komisjonile ja liikmesriikidele. Ta võib kasutada neid tulemusi vastavalt vajadusele ühisoperatsioonides, piirivalve kiirreageerimisoperatsioonides, tagasisaatmisoperatsioonides ja tagasisaatmisega seotud sekkumistes.
2. Amet abistab liikmesriike ja komisjoni teadusuuringute oluliste teemade kindlakstegemisel. Amet abistab komisjoni liidu asjakohaste teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammide kindlaksmääramisel ja täitmisel.
3. Amet rakendab teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi, eelkõige programmi „Horisont 2020” rakendamise eriprogrammi raames teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi osasid, mis on seotud piirijulgeolekuga. Sel eesmärgil on ametil järgmised ülesanded:
 - (a) programmi rakendamise mõne etapi haldamine ja eriprojektide kõikide etappide mõne faasi juhtimine komisjonis vastu võetud asjaomaste tööprogrammide alusel, kui komisjon on ametit nii volikirjas volitanud;
 - (b) eelarve täitmise aktide vastuvõtmine tulude ja kulude osas ning kõigi programmi juhtimiseks vajalike toimingute tegemine, kui komisjon on ametit nii volikirjas volitanud;
 - (c) programmi rakendamise toetamine, kui komisjon on ametit nii volikirjas volitanud.

4. Amet võib kavandada ja rakendada katseprojekte, mis on seotud käesoleva määrusega reguleeritud küsimustega.

Artikkel 37

Tehniliste seadmete omandamine

1. Amet võib vastavalt tema suhtes kohaldatavatele finantseeskirjadele omandada üksi või võtta mõne liikmesriigiga kaasomandisse või rentida tehnilisi seadmeid, mida kasutatakse ühisoperatsioonides, katseprojektides, piirivalve kiirreageerimisoperatsioonides, tagasisaatmisoperatsioonides, tagasisaatmisega seotud sekkumistes või tehnilise abi projektides.
2. Amet võib omandada tehnilisi seadmeid, näiteks sõrmejälgede võtmise seadmeid, tegevdirektori otsusega, olles konsulteerinud haldusnõukoguga. Ametile märkimisväärsed kulusid põhjustavate seadmete omandamisele või rentimisele eelneb vajaduste ja tasuvuse põhjalik analüüs. Kõik sellised kulud peavad olema ette nähtud haldusnõukogu poolt vastu võetud ameti eelarves.
3. Kui amet omandab või rendib olulisi tehnilisi seadmeid, nagu avamere ja ranniku patrull-laevad, -helikopterid või muud õhusõidukid või sõidukid, kohaldatakse järgmisi tingimusi:
 - (a) omandamise ja kaasomandisse võtmise korral lepib amet ühe liikmesriigiga kokku, et see liikmesriik tagab seadme registreerimise kooskõlas selles liikmesriigis kohaldatavate õigusaktidega;
 - (b) rentimise korral registreeritakse seadmed liikmesriigis.
4. Registreerimisliikmesriik ja amet lepivad ameti koostatud näidiskokkuleppe alusel kokku korras, millega tagatakse, et kaasomandis olev vara on ametile teatava ajavahemiku jooksul täielikult kättesaadav, ning seadmete kasutamise tingimustes. Üksnes ametile kuuluvad tehnilised seadmed tehakse ametile kättesaadavaks tema nõudmisel ning registreerimisliikmesriik ei või tugineda artikli 38 lõikes 4 osutatud erakorralisele olukorrale.
5. Registreerimisliikmesriik või tehniliste seadmete tarnija tagab tehniliste seadmete õiguslikult korrektseks ja ohutuks kasutamiseks vajalikud eksperdid ja tehnilised töötajad.

Artikkel 38

Tehniliste seadmete reserv

1. Amet loob tehniliste seadmete reservi kohta seadmete keskregistri, mis koosneb kas liikmesriikidele või ametile kuuluvatest või liikmesriikide ja ameti kaasomandisse kuuluvatest välispiiri kontrollimisel või tagasisaatmisel kasutatavatest seadmetest, ja peab seda.
2. Tegevdirektor määrab vastavalt ameti vajadustele kindlaks tehniliste seadmete minimaalse arvu, et amet oleks eelkõige suuteline ellu viima ühisoperatsioone ja piirivalve kiirreageerimisoperatsioone kooskõlas asjaomase aasta tööprogrammiga.

Kui tehniliste seadmete minimaalsest arvust ei piisa, et viia ellu tegevusplaan, mis on ette nähtud ühisoperatsioonide või piirivalve kiirreageerimisoperatsioonide

tarbeks, vaatab amet selle arvu õigustatud vajaduste ning liikmesriikidega sõlmitud lepingu alusel läbi.

3. Tehniliste seadmete reserv sisaldab ameti poolt tehnilise seadme liigi kohta vajataval minimaalsel arvul seadmeid. Tehniliste seadmete reservis loetletud seadmeid lähetatakse ühisoperatsioonide, katseprojektide, piirivalve kiirreageerimisoperatsioonide, tagasisaatmisoperatsioonide või tagasisaatmisega seotud sekkumiste korral.
4. Liikmesriigid annavad panuse tehniliste seadmete reservi. Panus, mille liikmesriigid annavad reservi, ja tehniliste seadmete erioperatsioonidel kasutamine kavandatakse ameti ja liikmesriikide vahel igal aastal peetavate kahepoolsete läbirääkimiste ja kokkulepete alusel. Vastavalt nendele kokkulepetele teevad liikmesriigid ameti taotluse korral konkreetsel aastal minimaalse arvu tehniliste seadmete hulka kuuluvad tehnilised seadmed kättesaadavaks, välja arvatud juhul, kui liikmesriigis on erakorraline olukord, mis mõjutab oluliselt riiklike ülesannete täitmist. Selline taotlus esitatakse vähemalt 30 päeva enne kavandatavat lähetust. Panus tehniliste seadmete reservi vaadatakse igal aastal läbi.
5. Haldusnõukogu määrab tegevdirektori ettepaneku alusel igal aastal kindlaks eeskirjad tehniliste seadmete kohta, sealhulgas nõutavate tehniliste seadmete minimaalse koguarvu tehnilise seadme liigi kohta, tehniliste seadmete kasutamise tingimused ning kulude hüvitamise. Eelarvega seotud eesmärkidel peab haldusnõukogu selle otsuse vastu võtma 30 päeva jooksul alates iga-aastase tööprogrammi vastuvõtmisest.
6. Tegevdirektor annab haldusnõukogule selle igal koosolekul aru tehniliste seadmete reservi kuuluvate seadmete koosseisust ja kasutamisest. Kui tehniliste seadmete minimaalset arvu ei saavutata, teavitab tegevdirektor sellest viivitamata haldusnõukogu. Haldusnõukogu teeb kiiresti otsuse tehniliste seadmete kasutamise prioriteetide kohta ja võtab vajalikud meetmed tuvastatud puuduste kõrvaldamiseks. Haldusnõukogu teavitab komisjoni tuvastatud puudustest ja võetud meetmetest. Komisjon teavitab seejärel sellest ning enda hinnangust Euroopa Parlamenti ja nõukogu.
7. Amet teavitab igal aastal Euroopa Parlamenti nende tehniliste seadmete arvust, mis iga liikmesriik on käesoleva artikli kohaselt tehniliste seadmete reservi andnud.
8. Liikmesriigid peavad registreerima tehniliste seadmete reservis kõik transpordivahendid ja operatiivseadmed, mis on ostetud Sisejulgeolekufondi erimeetmete alusel kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 515/2014⁴⁵ artikli 7 lõikega 1 või mida rahastatakse muudest eriotstarbelistest liidu vahenditest, mis on tehtud liikmesriikidele kättesaadavaks eesmärgiga suurendada ameti tegevusvõimet. Need tehnilised seadmed moodustavad tehniliste seadmete minimaalse arvu asjaomaseks aastaks.

Liikmesriigid teevad need tehnilised seadmed ametile lähetamiseks kättesaadavaks ameti nõudmisel ning nad ei või tugineda lõikes 4 osutatud erakorralisele olukorrale.
9. Amet haldab tehniliste seadmete reservi registrit järgmiselt:

(a) klassifikatsioon seadmete ja tegevuse liigi järgi;

⁴⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 515/2014, 16. aprill 2014, millega luuakse Sisejulgeolekufondi osana välispiiride ja viisade rahastamisvahend ning tunnistatakse kehtetuks otsus 574/2007/EÜ (ELT L 150, 20.5.2014, lk 143).

(b) klassifikatsioon omaniku järgi (liikmesriik, amet, muu);

(c) nõutavate seadmete koguarv;

(d) vajaduse korral rühmale esitatavad nõuded;

(e) muu teave, nagu registreerimisandmed, transpordi- ja hooldusnõuded, kohaldatav riiklik ekspordikord ja tehnilised juhendid, või muu asjaomane teave seadmete nõuetekohaseks käsitsemiseks.

10. Amet rahastab 100 % ulatuses kulud, mis tulenevad konkreetse liikmesriigi poolt teataval aastal kättesaadavaks tehtud minimaalse arvu tehniliste seadmete hulka kuuluvate tehniliste seadmete kasutamisest. Selliste tehniliste seadmete kasutamist, mis ei kuulu minimaalsel arvul tehniliste seadmete hulka, kaasrahastab amet maksimaalselt 75 % ulatuses abikõlblikest kuludest, võttes arvesse selle liikmesriigi konkreetset olukorda, kes annab need tehnilised seadmed ameti käsutusse.

Artikkel 39

Rühmade liikmete ülesanded ja volitused

1. Rühmade liikmetel on suutlikkus täita kõiki ülesandeid ja kasutada kõiki volitusi, mis on seotud piirikontrolli ja tagasisaatmisega või on vajalikud määruse (EÜ) nr 562/2006 ja direktiivi 2008/115/EÜ eesmärkide saavutamiseks.
2. Oma ülesannete täitmisel ja volituste kasutamisel järgivad rühmade liikmed liidu ja rahvusvahelist õigust, põhiõigusi ning vastuvõtva liikmesriigi õigusakte.
3. Rühmade liikmed võivad täita ülesandeid ja kasutada volitusi üksnes vastuvõtva liikmesriigi piirivalvuritelt või tagasisaatmisega seotud ülesannete täitmisel osalevatelt isikutelt saadud korralduste alusel ning üldreeglina nende juuresolekul, kui vastuvõttev liikmesriik ei ole neid enda nimel tegutsema volitanud.
4. Rühmade liikmed kannavad oma ülesannete täitmisel ja volituste kasutamisel vormirietust. Nad kannavad vormirietusel sinist Euroopa Liidu ja ameti sümboolikaga käesidet, mis näitab nende osalemist ühisoperatsioonis, katseprojektis, piirivalve kiirreageerimisoperatsioonis, tagasisaatmisoperatsioonis või tagasisaatmisega seotud sekkumises. Et vastuvõtva liikmesriigi asutustel oleks rühmade liikmeid võimalik tuvastada, kannavad nad igal ajal kaasas akrediteerimisdokumenti, mille nad nõudmise korral esitavad.
5. Oma ülesannete täitmisel ja volituste kasutamisel võivad rühmade liikmed kanda päritoluliikmesriigi õigusaktide kohaselt lubatud teenistusrelvi, laskemoona ja varustust. Vastuvõttev liikmesriik võib siiski keelata teatavate teenistusrelvade, laskemoona ja varustuse kandmise, tingimusel et selle liikmesriigi õigusaktide kohaselt kohaldatakse sama keeldu liikmesriigi enda piirivalvurite või tagasisaatmisega seotud ülesannete täitmisel osalevate töötajate suhtes. Vastuvõttev liikmesriik teatab enne rühmade liikmete lähetamist ametile, millised teenistusrelvad, laskemoon ja varustus on lubatud ning millised on nende kasutamise tingimused. Amet teeb kõnealuse teabe liikmesriikidele kättesaadavaks.
6. Rühmade liikmed võivad oma ülesannete täitmisel ja volituste kasutamisel kasutada jõudu, sealhulgas teenistusrelvi, laskemoona ja varustust, päritoluliikmesriigi ja vastuvõtva liikmesriigi nõusolekul, vastuvõtva liikmesriigi piirivalvurite juuresolekul ning kooskõlas vastuvõtva liikmesriigi õigusaktidega. Vastuvõttev liikmesriik võib

päritoluliikmesriigi nõusolekul lubada rühmade liikmetel kasutada jõudu ka juhul, kui vastuvõtva liikmesriigi piirivalvurid ei viibi juures.

7. Teenistusrelvi, laskemoona ja varustust võib kasutada õiguspäraseks enesekaitseks ning rühmade liikmete või muude isikute õiguspäraseks kaitseks kooskõlas vastuvõtva liikmesriigi siseriikliku õigusega.
8. Käesoleva määruse kohaldamiseks volitab vastuvõttev liikmesriik rühmade liikmeid kasutama oma riigi ja üleeuroopalisi andmebaase, mis on vajalikud piirikontrolliks, piirivalveks ja tagasisaatmiseks. Rühmade liikmed võivad kasutada üksnes sellist teavet, mis on nende ülesannete täitmiseks ja volituste kasutamiseks vajalik. Vastuvõttev liikmesriik teatab enne rühmade liikmete lähetamist ametile, milliseid riigi ja üleeuroopalisi andmebaase võib kasutada. Amet teeb selle teabe kättesaadavaks kõikidele lähetuses osalevatele liikmesriikidele.

See konsulteerimine viiakse läbi vastavalt liidu õigusele ja vastuvõtva liikmesriigi siseriiklikule andmekaitsealasele õigusele.
9. Otsused keelata sisenemine vastavalt määruse (EÜ) nr 562/2006 artiklile 13 teevad üksnes vastuvõtva liikmesriigi piirivalvurid või rühmade liikmed, kui vastuvõttev liikmesriik on volitanud neid enda nimel tegutsema.

Artikkel 40

Akrediteerimisdokument

1. Amet väljastab koostöös vastuvõtva liikmesriigiga rühmade liikmetele dokumendi, mis on koostatud vastuvõtva liikmesriigi ametlikus keeles ja mõnes teises Euroopa Liidu institutsioonide ametlikus keeles ning mis võimaldab tuvastada rühmade liikmete isikut ning tõendab selle omaniku õigust täita artiklis 39 osutatud ülesandeid ja volitusi. Dokument sisaldab järgmisi andmeid rühmade iga liikme kohta:
 - (a) nimi ja kodakondsus;
 - (b) auaste või ametinimetus;
 - (c) hiljuti tehtud digitaalfoto; ning
 - (d) ülesanded, mida ta on volitatud täitma.
2. Ühisoperatsiooni, katseprojekti, piirivalve kiirreageerimisoperatsiooni, tagasisaatmisoperatsiooni või tagasisaatmisega seotud sekkumise lõppemisel tagastatakse dokument ametile.

Artikkel 41

Tsiviilvastutus

1. Kui rühmade liikmed tegutsevad vastuvõttvas liikmesriigis, vastutab see liikmesriik vastavalt oma õigusaktidele nende poolt ametiülesannete täitmisel põhjustatud kahju eest.
2. Kui selline kahju on põhjustatud raskest hooletuse või tahtliku kuritarvituse tagajärjel, võib vastuvõttev liikmesriik pöörduda päritoluliikmesriigi poole, et lasta päritoluliikmesriigil hüvitada summad, mis ta on maksnud ohvritele või asjaomastele õigustatud isikutele.

3. Ilma et see piiraks liikmesriikide õiguste kasutamist kolmandate isikute suhtes, loobub iga liikmesriik vastuvõtva liikmesriigi või muu liikmesriigi suhtes kõigist nõuetest tema kantud kahju eest, välja arvatud juhtudel, kui kahju põhjustati kas raske hooletuse või tahtliku kuritarvituse tagajärjel.
4. Iga liikmesriikidevaheline lõigete 2 ja 3 kohaldamisega seotud vaidlus, mida ei ole võimalik lahendada nendevaheliste läbirääkimistega, esitatakse lahendamiseks Euroopa Kohtule vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 273.
5. Ilma et see piiraks liikmesriikide õiguste kasutamist kolmandate isikute suhtes, kannab amet oma varustusele lähetuse ajal põhjustatud kahjuga seotud kulud, välja arvatud juhtudel, kui kahju põhjustati kas raske hooletuse või tahtliku kuritarvituse tagajärjel.

Artikkel 42

Kriminaalvastutus

Ühisoperatsiooni, katseprojekti, piirivalve kiirreageerimisoperatsiooni, tagasisaatmisoperatsiooni või tagasisaatmisega seotud sekkumise ajal käsitatakse rühmade liikmeid samaväärselt vastuvõtva liikmesriigi ametnikega seoses kuritegudega, mis võidakse sooritada nende vastu või mille nad võivad sooritada.

2. JAGU

TEABEVAHETUS JA ANDMEKAITSE

Artikkel 43

Teabevahetussüsteemid

1. Amet võib võtta kõik vajalikud meetmed, et hõlbustada oma ülesannete seisukohast olulise teabe vahetust komisjoni ja liikmesriikidega ning vajaduse korral asjaomaste liidu ametitega. Ta arendab ja haldab teabesüsteemi, mis võimaldab vahetada nimetatud osalejatega salastatud teavet, sealhulgas artiklites 44, 46, 47 ja 48 osutatud isikuandmeid kooskõlas nõukogu otsusega 2001/264/EÜ⁴⁶ ja komisjoni otsusega (EL, Euratom) 2015/444⁴⁷.
2. Amet võib võtta kõik vajalikud meetmed, et hõlbustada oma ülesannete seisukohast olulise teabe vahetust Ühendkuningriigi ja Iirimaga, kui see on seotud tegevusega, milles nimetatud riigid osalevad vastavalt artiklile 50 ja artikli 61 lõikele 4.

Artikkel 44

Andmekaitse

1. Amet kohaldab isikuandmete töötlemisel määrust (EÜ) nr 45/2001.

⁴⁶ Nõukogu otsus 2001/264/EÜ, 19. märtsi 2001, millega võetakse vastu nõukogu julgeolekueeskirjad (EÜT L 101, 11.4.2001, lk 1).

⁴⁷ Komisjoni otsus (EL, Euratom) 2015/444, 13. märts 2015, ELi salastatud teabe kaitseks vajalike julgeolekueeskirjade kohta (ELT L 72, 17.3.2015, lk 53).

2. Haldusnõukogu kehtestab meetmed, mida amet võtab määruse (EÜ) nr 45/2001 kohaldamiseks, sealhulgas ameti andmekaitseametnikku käsitlevad meetmed. Meetmed kehtestatakse pärast Euroopa Andmekaitseinspektoriga konsulteerimist.
3. Ilma et see piiraks artiklite 46, 47 ja 48 kohaldamist, võib amet töödelda isikuandmeid haldusotstarbel.
4. Ilma et see piiraks artikli 47 kohaldamist, on ameti poolt töödeldud isikuandmete edastamine ning liikmesriikide poolt käesoleva määruse raames töödeldud isikuandmete kolmandate riikide asutustele või kolmandatele isikutele edastamine keelatud.

Artikkel 45

Isikuandmete töötlemise eesmärgid

1. Amet võib töödelda isikuandmeid üksnes järgmistel eesmärkidel:
 - (a) ühisoperatsioonide, katseprojektide ja piirivalve kiirreageerimisoperatsioonide korraldamise ja koordineerimise ülesannete täitmine ning rändealduse tugirühmade raames vastavalt artiklile 46;
 - (b) tagasisaatmisoperatsioonide ja tagasisaatmisega seotud sekkumiste korraldamise ja koordineerimise ülesannete täitmine vastavalt artiklile 47;
 - (c) teabevahetuse hõlbustamine liikmesriikide, Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti, Europoli või Eurojustiga vastavalt artiklile 46;
 - (d) ameti tehtav riskianalüüs vastavalt artiklile 10;
 - (e) sõidukite tuvastamine ja jälgimine EUROSURI raames vastavalt artiklile 48.
2. Igasugusel sellisel isikuandmete töötlemisel järgitakse proportsionaalsuse põhimõtet ning see piirdub rangelt nende isikuandmetega, mis on vajalikud lõikes 1 osutatud eesmärkidel.
3. Liikmesriik või liidu muu amet, kes annab ametile isikuandmeid, määrab kindlaks eesmärgi või eesmärgid, milleks neid töödeldakse, nagu on sätestatud lõikes 1. Kui ta ei ole seda teinud, siis töötleb amet asjaomaste isikuandmete esitajaga konsulteerides neid selleks, et määrata kindlaks nende vajadus lõikes 1 osutatud eesmärgi või eesmärkide seisukohast, milleks neid täiendavalt töödeldakse. Amet võib töödelda andmeid muul eesmärgil kui lõikes 1 osutatud eesmärk üksnes juhul, kui seda on lubanud andmete esitaja.
4. Liikmesriik ja liidu muud ametid võivad isikuandmete edastamise hetkel teatada mis tahes üldistest või konkreetsetest juurdepääsu- või kasutuspiirangutest, sealhulgas seoses edastamise, kustutamise või hävitamisega. Kui selliste piirangute vajadus ilmneb pärast andmete edastamist, teavitavad nad vastavalt ametit. Amet järgib selliseid piiranguid.

Artikkel 46

Ühisoperatsioonide, katseprojektide ja piirivalve kiirreageerimisoperatsioonide ajal ning rändealduse tugirühmade poolt kogutud isikuandmete töötlemine

1. Liikmesriikide või ameti enda töötajate poolt ühisoperatsioonide, katseprojektide ning piirivalve kiirreageerimisoperatsioonide raames ning rändehalduse tugirühmade poolt kogutud ja ametile edastatud isikuandmete kasutamine ameti poolt piirdub järgmisega:
 - (a) nende isikute isikuandmed, keda liikmesriikide pädevad asutused kahtlustavad põhjendatult piiriüleses kuritegevuses, sealhulgas ebaseaduslikule sisserändele kaasaaitamises, inimkaubanduses või terrorismis osalemises;
 - (b) nende isikute isikuandmed, kes ületavad ebaseaduslikult välispiiri ning kelle andmeid koguvad Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmad, sealhulgas tegutsedes rändehalduse tugirühmade raames;
 - (c) sõidukite registreerimismärgid, telefoninumbrid või laevade IMO numbrid, mis on vajalikud ebaseadusliku sisserände ja piiriülese kuritegevusega seotud tegevuse puhul kasutatavate marsruutide ja meetodite uurimiseks ja analüüsimiseks.
2. Lõikes 1 osutatud isikuandmeid võib amet töödelda järgmistel juhtudel:
 - (a) kui edastamine Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiametile, Europolile või Eurojustile on vajalik andmete kasutamiseks nende vastavate volituste alusel ning kooskõlas artikliga 51;
 - (b) kui edastamine asjaomaste liikmesriikide ametiasutustele, kes vastutavad piirikontrolli, rände, varjupaigaküsimuste ja õiguskaitse eest, on vajalik andmete kasutamiseks kooskõlas riigi õigusaktide ning riigi ja ELi andmekaitse-eeskirjadega;
 - (c) kui see on vajalik riskianalüüside koostamiseks.
3. Isikuandmed kustutatakse kohe, kui need on edastatud Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiametile, Europolile või Eurojustile või liikmesriikide pädevatele asutustele või neid on kasutatud riskianalüüside koostamisel. Andmeid ei säilitata kauem kui kolm kuud alates nende kogumise kuupäevast. Riskianalüüside tulemustes muudetakse andmed anonüümseks.

Artikkel 47

Isikuandmete töötlemine seoses tagasisaatmisoperatsioonidega ja tagasisaatmisega seotud sekkumistega

1. Täites tagasisaatmisoperatsioonide korraldamise ja koordineerimise ning tagasisaatmisega seotud sekkumiste läbiviimise ülesandeid, võib amet töödelda tagasipöördujate isikuandmeid.
2. Selliste isikuandmete töötlemine piirdub rangelt nende isikuandmetega, mis on nõutavad tagasisaatmisoperatsiooni või tagasisaatmisega seotud sekkumise eesmärkidel.
3. Isikuandmed kustutatakse niipea, kui eesmärk, milleks neid koguti, on täidetud ning mitte hiljem kui 30 päeva pärast tagasisaatmisoperatsiooni või tagasisaatmisega seotud sekkumise lõppu.
4. Kui liikmesriik ei edasta vedajale tagasipöördujate isikuandmeid, võib amet sellised andmed edastada.

Artikkel 48

Isikuandmete töötlemine EUROSURI raamistikus

Amet võib töödelda isikuandmeid määruse (EL) nr 1052/2013 artikli 13 lõike 2 kohaselt.

Artikkel 49

Salastatud teabe ja salastamata tundliku teabe kaitset käsitlevad julgeolekunormid

1. Amet kohaldab komisjoni julgeolekunorme, mis on sätestatud komisjoni otsuses (EL, Euratom) 2015/444⁴⁸. Neid norme kohaldatakse muu hulgas salastatud teabe vahetamise, töötlemise ja säilitamise suhtes.
2. Amet kohaldab salastamata tundliku teabe töötlemisel käesoleva artikli lõikes 1 osutatud otsuses sätestatud julgeolekupõhimõtteid, nagu komisjon neid rakendab. Haldusnõukogu kehtestab meetmed nimetatud julgeolekupõhimõtete kohaldamiseks.

3. JAGU

AMETI TEHTAV KOOSTÖÖ

Artikkel 50

Koostöö Iirimaa ja Ühendkuningriigiga

1. Amet hõlbustab liikmesriikide operatiivkoostööd Iirimaa ja Ühendkuningriigiga eritoimingutes.
2. Abi, mida amet annab artikli 7 lõike 1 punktide j, k ja l kohaselt, hõlmab liikmesriikide tagasisaatmisoperatsioonide korraldamist, milles osaleb ka Iirimaa või Ühendkuningriik või milles osalevad mõlemad.
3. Käesoleva määruse kohaldamine Gibraltari piiride suhtes peatatakse kuni kuupäevani, mil jõutakse kokkuleppele meetmete osas, mis käsitlevad isikute liikumist üle välispiiri.

Artikkel 51

Koostöö liidu institutsioonide, organite, asutuste ja ametitega ning rahvusvaheliste organisatsioonidega

1. Amet teeb koostööd komisjoni, teiste liidu institutsioonide, Euroopa välisteenistuse, Europol, Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti, Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti, Eurojusti, Euroopa Liidu Satelliidikeskuse, Euroopa Meresõiduohutuse Ameti, Euroopa Kalanduskontrolli Ameti ning muude liidu organite, asutuste ja ametitega käesoleva määrusega reguleeritud küsimustes ning eelkõige eesmärgiga tõkestada ebaseaduslikku sisserännet ja piiriülest kuritegevust, sealhulgas ebaseaduslikule sisserändele kaasaaitamist, inimkaubandust ja terrorismi ning nendega võidelda.

⁴⁸ Komisjoni otsus (EL, Euratom) 2015/444, 13. märts 2015, ELi salastatud teabe kaitseks vajalike julgeolekueeskirjade kohta (ELT L 72, 17.3.2015, lk 53).

Selleks võib amet teha koostööd käesoleva määrusega reguleeritud küsimustes pädevate rahvusvaheliste organisatsioonidega.

2. Selline koostöö toimub nende organitega kokkulepitud töökorra raames. Komisjon peab asjaomase töökorra eelnevalt heaks kiitma. Amet teavitab igal juhul Euroopa Parlamenti sellise korra kokkuleppimisest.
3. Amet teeb komisjoniga koostööd seoses tolliliidu raames elluviidavate toimingutega, kui need toimingud, sealhulgas tollivaldkonna riskijuhtimine, võivad toetada käesoleva määruse rakendamist, ehkki need ei kuulu käesoleva määruse kohaldamisalasse.
4. Lõikes 1 osutatud liidu institutsioonid, organid, asutused, ametid ning rahvusvahelised organisatsioonid kasutavad ameti saadud teavet üksnes oma pädevuse piires ning kooskõlas põhiõigustega, sealhulgas andmekaitseõuetega. Amet saadab andmed edasi või avaldab muul viisil teistele liidu asutustele või organitele isikuandmete vahetamise konkreetse töökorra alusel ja Euroopa Andmekaitseinspektori eelneval nõusolekul. Kõnealuse töökorraga nähakse ette, et salastatud teabe käsitlemisel järgib asjaomane liidu institutsioon, organ, asutus või amet või rahvusvaheline organisatsioon selliseid julgeolekunorme ja -standardeid, mis on samaväärsed ameti kohaldatavate julgeolekunormide ja -standarditega.
5. Amet võib samuti asjaomaste liikmesriikide nõusolekul kutsuda liidu institutsioonide, ametite, organite ja asutuste või rahvusvaheliste organisatsioonide vaatlejaid osalema oma tegevuses, eelkõige ühisoperatsioonides ja katseprojektides ning riskianalüüsis ja koolitustel niivõrd, kui nende kohaolek on vastavuses nimetatud tegevuste eesmärkidega või kui see võib aidata kaasa koostöö ja parimate tavade vahetamise parandamisele ega mõjuta tegevuse üldist ohutust ja julgeolekut. Nende vaatlejate osalemine riskianalüüsis ning koolitusel võib toimuda üksnes asjaomaste liikmesriikide nõusolekul. Seoses ühisoperatsioonide ja katseprojektidega on vaatlejate osalemiseks nõutav vastuvõtva liikmesriigi nõusolek. Vaatlejate osalemise üksikasjalikud eeskirjad lisatakse tegevusplaani. Kõnealused vaatlejad saavad enne tegevuses osalemist ametilt asjakohast koolitust.

Artikkel 52

Euroopa koostöö rannikuvalve ülesannete puhul

1. Amet toetab koostöös Euroopa Kalanduskontrolli Ameti ja Euroopa Meresõiduohutuse Ametiga liikmesriikide ametiasutusi rannikuvalve ülesannete täitmisel riigi ja liidu tasandil ning vajaduse korral rahvusvahelisel tasandil järgmise tegevuse kaudu:
 - (a) sellise teabe jagamine, mis on saadud laevade aruandlussüsteemides ja muudes infosüsteemides, mida ametid peavad või millele neil on juurdepääs, hoitavate andmete ühildamise ja analüüsimise teel kooskõlas nende vastavate õiguslike alustega ning ilma et see piiraks liikmesriikide omandiõigust andmete suhtes;
 - (b) järelevalve- ja teabeteenuste osutamine nüüdisaegsele tehnoloogiale tuginedes, sealhulgas kosmoses asuvate ja maapealsete taristute ja andurite kaudu, mis on paigaldatud mis tahes platvormile, näiteks kaugjuhitava õhusõiduki süsteemidele;

(c) suutlikkuse suurendamine, töötades välja suuniseid, soovitusi ja parimaid tavasid ning toetades töötajate koolitust ja vahetust eesmärgiga edendada teabevahetust ja koostööd rannikuvalve ülesannete valdkonnas;

(d) suutlikkuse jagamine, sealhulgas mitmeotstarbeliste operatsioonide kavandamine ja rakendamine ning varade ja muu suutlikkuse jagamine sektori- ja piiriüleselt.

2. Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti ning Euroopa Kalanduskontrolli Ameti ja Euroopa Meresõiduohutuse Ameti rannikuvalve ülesannetega seotud koostöö kord määratakse kindlaks töökorras kooskõlas ametite suhtes kohaldatavate finantseeskirjadega.
3. Komisjon võib soovitusel vormis vastu võtta rannikuvalve ülesannetega seotud Euroopa koostöö praktilise käsiraamatu, mis sisaldab suuniseid, soovitusi ja parimaid tavasid teabevahetuseks ja koostööks riigi, liidu ja rahvusvahelisel tasandil.

Artikkel 53

Koostöö kolmandate riikidega

1. Liidu välissuhete poliitika raames hõlbustab ja julgustab amet oma tegevusvaldkonda kuuluvates küsimustes ja oma ülesannete täitmiseks vajalikus ulatuses liikmesriikide ja kolmandate riikide operatiivkoostööd, sealhulgas põhiõiguste kaitsega seotud küsimustes. Amet ja liikmesriigid järgivad liidu õigusaktides sätestatutega vähemalt võrdseid norme ja standardeid ka juhul, kui kolmandate riikidega tehtav koostöö toimub nende riikide territooriumil. Koostöö sisseseadmine kolmandate riikidega peab edendama Euroopa piirihalduse ja tagasisaatmisnorme.
2. Amet võib teha koostööd kolmandate liikmesriikide ametiasutustega käesoleva määrusega reguleeritud küsimustes, saades tuge liidu delegatsioonidelt ja kooskõlastades nendega oma tegevust, samuti selliste töökordade raamistikus, mis on lepitud kokku nende ametiasutustega vastavalt liidu õigusele ja poliitikale. Sellised töökorrad on seotud operatiivkoostöö juhtimisega. Komisjon peab asjaomase töökorra eelnevalt heaks kiitma.
3. Olukorras, mis nõuab suuremat tehnilist ja operatiivabi, võib amet koordineerida operatiivkoostööd liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel välispiiri halduse valdkonnas ning tal on võimalus viia välispiiril ellu ühisoperatsioone, milles osalevad üks või mitu liikmesriiki ja vähemalt üks asjaomase liikmesriigi naabruses paiknev kolmas riik, kes on selleks oma nõusoleku andnud, ning mida võidakse teostada kolmanda riigi territooriumil. Sellest tegevusest tuleb teatada komisjonile.
4. Amet teeb koostööd kolmandate riikide pädevate asutustega tagasisaatmise, sealhulgas reisidokumentide omandamise valdkonnas.
5. Amet võib asjaomaste liikmesriikide nõusolekul kutsuda kolmandate riikide vaatlejaid osalema artiklis 13 osutatud välispiiril toimivas tegevuses, artiklis 27 osutatud tagasisaatmisoperatsioonides, artiklis 32 osutatud tagasisaatmisega seotud sekkumistes ning artiklis 35 osutatud koolitustel niivõrd, kui nende kohalolek on vastavuses nimetatud tegevuse eesmärkidega või kui see võib aidata kaasa koostöö ja parimate tavade vahetamise parandamisele ega mõjuta tegevuste üldist ohutust. Nende vaatlejate osalemine võib toimuda seoses artiklites 13, 27 ja 35 osutatud tegevusega üksnes asjaomaste liikmesriikide nõusolekul ning seoses artiklites 13 ja 32 osutatud tegevusega üksnes vastuvõtva liikmesriigi nõusolekul. Vaatlejate

osalemise üksikasjalikud eeskirjad lisatakse tegevusplaani. Kõnealused vaatlejad saavad enne tegevuses osalemist ametilt asjakohast koolitust.

6. Amet osaleb liidu poolt kolmandate riikidega sõlmitud rahvusvaheliste lepingute rakendamisel liidu välissuhete poliitika raames ning käesoleva määrusega reguleeritud küsimustes.
7. Amet võib saada liidult rahalist toetust vastavalt liidu välissuhete poliitikat toetavaid asjaomaseid vahendeid käsitlevatele sätetele. Amet võib käivitada ja rahastada kolmandates riikides tehnilise abi projekte käesoleva määrusega reguleeritud küsimustes.
8. Liikmesriigid võivad kolmandate riikidega kahepoolseid lepinguid sõlmides lisada neisse kokkuleppel ametiga sättes ameti rolli ja pädevuse kohta vastavalt käesolevale määrusele, eelkõige seoses täitevvõimu teostamisega Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade liikmete poolt ühisoperatsioonide, katseprojektide, piirivalve kiirreageerimisoperatsiooni, tagasisaatmisoperatsioonide või tagasisaatmisega seotud sekkumise ajal. Liikmesriigid teatavad sellistest sätetest komisjonile.
9. Amet teavitab Euroopa Parlamenti lõigetes 2 ja 3 osutatud toimingutest.

Artikkel 54

Kontaktametnikud kolmandates riikides

1. Amet võib lähetada oma töötajate seast pärit eksperte kolmandatesse riikidesse kontaktametnikena, kellele tuleks kolmandates riikides nende ülesannete täitmise ajal tagada kõige kõrgemal tasemel kaitse. Nad moodustavad osa liidu ja liikmesriikide sisserände kontaktametnike ja julgeolekuekspertide kohalikest või piirkondlikest koostöövõrgustikest, sealhulgas vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 377/2004 loodud võrgustikust⁴⁹.
2. Liidu välissuhete poliitika raames tuleks kontaktametnike lähetamisel prioriteediks seada kolmandad riigid, mis on riskianalüüsi alusel ebaseadusliku sisserände päritolu- või transiidiriikideks. Amet võib vastastikkuse alusel vastu võtta nende kolmandate riikide poolt nimetatud kontaktametnikke. Prioriteetid kinnitab igal aastal haldusnõukogu tegevdirektori ettepaneku alusel. Kontaktametnike lähetamise kinnitab haldusnõukogu.
3. Kooskõlas liidu õiguse ja põhiõigustega kuulub ameti kontaktametnike ülesannete hulka kontaktide loomine ja säilitamine selle kolmanda riigi pädevate asutustega, kuhu nad on määratud, eesmärgiga aidata kaasa ebaseadusliku sisserände ärahoidmisele ja selle vastu võitlemisele ning riigis ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmisele. Need kontaktametnikud teevad liidu delegatsioonidega tihedat koostööd.
4. Kolmandatesse riikidesse kontaktametnike lähetamise otsuse eelduseks on komisjonilt arvamuse saamine ja Euroopa Parlamenti teavitatakse sellest tegevusest üksikasjalikult ja viivitamata.

⁴⁹ Nõukogu määrus (EÜ) nr 377/2004, 19. veebruar 2004, sisserände kontaktametnike võrgustiku loomise kohta (ELT L 64, 2.3.2004, lk 1).

4. JAGU

AMETI ÜLDRAAMISTIK JA KORRALDUS

Artikkel 55

Õiguslik seisund ja asukoht

1. Amet on liidu asutus. Ta on juriidiline isik.
2. Ametil on igas liikmesriigis kõige laialdasem õigus- ja teovõime, mis vastavalt selle riigi seadustele antakse juriidilistele isikutele. Eelkõige võib ta omandada ja võõrandada vallas- ja kinnisasju ning olla kohtus menetlusosaliseks.
3. Amet on operatiiv- ja tehnilistes küsimustes sõltumatu.
4. Ametit esindab tegevdirektor.
5. Ameti asukoht on Poolas Varssavis, ilma et see piiraks artikli 56 rakendamist.

Artikkel 56

Peakorterit käsitlev leping

1. Amet ja tema asukohaks olev liikmesriik sõlmivad peakorterit käsitleva lepingu, milles kehtestatakse vajalikud kokkulepped asjaomases liikmesriigis ametile antavate ruumide ja selle liikmesriigi pakutavate vahendite ning selles liikmesriigis ameti tegevdirektori, tegevdirektori asetäitja, haldusnõukogu liikmete, töötajate ja nende pereliikmete suhtes kohaldatavate erieeskirjade kohta.
2. Peakorterit käsitlev leping sõlmitakse pärast haldusnõukogult heakskiidu saamist ning hiljemalt kolm kuud pärast käesoleva määruse jõustumist.
3. Ameti asukohaks olev liikmesriik tagab võimalikult head tingimused ameti tõrgeteta toimimiseks, sealhulgas mitmekeelse ja Euroopale orienteeritud koolihariduse ning asjakohase transpordiühenduse.

Artikkel 57

Personal

1. Ameti töötajate suhtes kohaldatakse Euroopa Liidu ametnike personalieeskirju ning liidu muude teenistujate teenistustingimusi ning nende personalieeskirjade ja teenistustingimuste jõustamiseks Euroopa Liidu institutsioonide kokkuleppel vastu võetud eeskirju.
2. Selleks et rakendada artiklit 21 ja artikli 32 lõiget 6, saab ameti kontaktametnikuks või koordineerivaks ametnikuks nimetada ainult ameti töötaja, kelle suhtes kohaldatakse Euroopa Liidu ametnike personalieeskirju või Euroopa Liidu muude teenistujate teenistustingimuste II jaotist. Selleks et rakendada artikli 19 lõiget 8, saab Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmadesse määrata ainult riiklikke eksperte või piirivalvureid, kelle liikmesriik on ametisse lähetanud. Amet määrab need riiklikud eksperdid, kes lähetatakse Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmadesse vastavalt nimetatud artiklile.

3. Haldusnõukogu võtab Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjade artikli 110 kohaselt kokkuleppel komisjoniga vajalikud rakendusmeetmed.
4. Haldusnõukogu võib vastu võtta sätteid, millega lubatakse liikmesriikide riiklikke eksperte ja piirivalvureid ametisse lähetada. Nendes sätetes võetakse arvesse artikli 19 lõike 8 nõudeid, eelkõige asjaolu, et lähetatud riiklikke eksperte või piirivalvureid käsitatakse rühmade liikmetena ning neil on artiklis 39 sätestatud ülesanded ja volitused. Need hõlmavad lähetamise tingimusi käsitlevaid sätteid.

Artikkel 58

Privileegid ja immuuniteedid

Ameti ja selle personali suhtes kohaldatakse Euroopa Liidu privileegide ja immuuniteetide protokoll.

Artikkel 59

Vastutus

1. Ameti lepingulist vastutust reguleerib asjaomase lepingu suhtes kohaldatav õigus.
2. Otsuste tegemine kuulub Euroopa Liidu Kohtu pädevusse vastavalt ameti sõlmitud lepingus sisalduvale vahekohtuklauslile.
3. Lepinguvälise vastutuse korral heastab amet vastavalt liikmesriikide õiguse ühistele üldpõhimõtetele kõik kahjud, mida ta osakonnad või töötajad on ülesannete täitmisel tekitanud.
4. Lõikes 3 nimetatud kahju hüvitamisega seotud vaidluste lahendamine kuulub Euroopa Kohtu pädevusse.
5. Ameti teenistujate isiklikku vastutust ameti ees reguleerivad Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjades ning liidu muude teenistujate teenistustingimustes ette nähtud sätteid, mida nende suhtes kohaldatakse.

Artikkel 60

Ameti haldus- ja juhtimisstruktuur

Ameti haldus- ja juhtimisstruktuuri kuulub:

- (a) haldusnõukogu;
- (b) tegevdirektor;
- (c) järelevalvenõukogu;
- (d) nõuandefoorum ning
- (e) põhiõiguste ametnik.

Artikkel 61

Haldusnõukogu ülesanded

1. Haldusnõukogu

- (a) nimetab artikli 68 kohaselt komisjoni ettepaneku põhjal tegevdirektori;
- (b) nimetab artikli 69 lõike 2 kohaselt järelevalvenõukogu liikmed;
- (c) võtab vastu otsused, milles sätestatakse parandusmeetmed vastavalt artikli 12 lõikele 6;
- (d) võtab vastu ameti eelmise aasta konsolideeritud iga-aastase tegevusaruande ning edastab selle hiljemalt 1. juuliks Euroopa Parlamendile, nõukogule, komisjonile ja kontrollikojale; konsolideeritud iga-aastane tegevusaruanne avalikustatakse;
- (e) enne iga aasta 30. novembrit ning pärast komisjoni arvamuse arvesse võtmist võtab hääleõiguslike liikmete kahe kolmandiku häälteenamusega vastu ühtse programmdokumendi, mis sisaldab ameti mitmeaastast programmi ning tema tööprogrammi järgmiseks aastaks, ning edastab selle Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile;
- (f) kehtestab korra, mille alusel tegevdirektor võtab vastu ameti operatiivülesannetega seotud otsuseid;
- (g) võtab hääleõiguslike liikmete kahe kolmandiku häälteenamusega vastu ameti aastaeelarve ja täidab muid ameti eelarvega seotud ülesandeid kooskõlas käesoleva peatüki 5. jaoga;
- (h) teostab distsiplinaarvõimu tegevdirektori üle ja kokkuleppel tegevdirektoriga direktori asetäitja üle;
- (i) kehtestab oma töökorra;
- (j) kehtestab ameti organisatsioonilise struktuuri ja ameti personalipoliitika, eelkõige mitmeaastase personalipoliitika kava. Vastavalt komisjoni määruse (EÜ, Euratom) nr 2343/2002⁵⁰ asjakohastele sätetele tuleb mitmeaastane personalipoliitika kava esitada komisjonile ja eelarvepädevale institutsioonile pärast komisjonilt heakskiitva arvamuse saamist;
- (k) võtab vastu pettustevastase strateegia, mis on proportsionaalne pettuste ohuga, võttes arvesse rakendatavate meetmete kulusid ja kasulikkust;
- (l) võtab vastu sise-eeskirjad oma liikmete huvide konfliktide vältimiseks ja lahendamiseks;
- (m) kasutab kooskõlas lõikega 7 ameti personali suhtes volitusi, mis on antud ametisse nimetavale asutusele Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjadega ning teenistuslepingute sõlmimise pädevust omavale asutusele liidu muude teenistujate teenistustingimustega (edaspidi „ametisse nimetava asutuse volitused”);
- (n) võtab vastu asjakohased rakenduseeskirjad Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjade ning liidu muude teenistujate teenistustingimuste jõustamiseks kooskõlas personalieeskirjade artikliga 110;
- (o) tagab sise- ja välisauditi aruannetest ja hinnangutest, samuti Euroopa Pettustevastase Ameti juurdlustest tulenevate järelduste ja soovitude suhtes asjakohased järelmeetmed;

⁵⁰

Komisjoni määrus (EÜ, Euratom) nr 2343/2002, 23. detsember 2002, raamfinantsmääruse kohta asutustele, millele viidatakse Euroopa ühenduste üldelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust käsitleva nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 artiklis 185 (EÜT L 357, 31.12.2002, lk 72).

(p) võtab vajaduste analüüsi põhjal vastu artikli 7 lõikes 3 osutatud teavitamis- ja levitamiskavad ja ajakohastab neid korrapäraselt;

(q) nimetab vastavalt Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjadele ning liidu muude teenistujate teenistustingimustele ametisse peaarvepidaja, kes on oma ülesannete täitmisel täiesti sõltumatu.

2. Konkreetse liikmesriigi välispiiril või selle vahetus läheduses kavandavat ameti eritegevust käsitlevate otsuste ettepanekud vajavad vastuvõtmiseks seda liikmesriiki haldusnõukogus esindava liikme poolthäält.

3. Haldusnõukogu võib tegevdirektorile nõu anda igas välispiiri operatiivjuhtimise ja tagasisaatmise arenguga otseselt seotud küsimuses, sealhulgas teadusuuringutega seotud tegevuses.

4. Haldusnõukogu teeb otsuse Iirimaa ja/või Ühendkuningriigi ameti eritoimingutes osalemise taotluse kohta.

Haldusnõukogu teeb oma otsuse hääleõigusega liikmete absoluutse häälteenamusega igal üksikjuhul eraldi. Otsuse tegemisel võtab haldusnõukogu arvesse, kas Iirimaa ja/või Ühendkuningriigi osalemine aitab kaasa kõnealuse tegevuse teostamisele. Otsuses sätestatakse Iirimaa ja/või Ühendkuningriigi rahaline toetus toimingu puhul, milles osalemiseks on taotlus esitatud.

5. Haldusnõukogu edastab igal aastal eelarvepädevale institutsioonile ameti korraldatud hindamismenetluse tulemuste seisukohast olulise teabe.

6. Haldusnõukogu võib luua väikese koosseisuga juhatuse, kuhu kuulub haldusnõukogu esimees, üks komisjoni esindaja ning kolm haldusnõukogu liiget, et abistada teda ja tegevdirektorit haldusnõukogu vastu võetavate otsuste, programmide ja tegevuste ettevalmistamisel ning võtta kiireloomulistel juhtudel vajaduse korral haldusnõukogu nimel vastu teatavaid esialgseid otsuseid.

7. Haldusnõukogu võtab kooskõlas personalieeskirjade artikliga 110 vastu otsuse, mis põhineb Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjade artikli 2 lõikel 1 ja liidu muude teenistujate teenistustingimuste artiklil 6 ning millega delegeeritakse asjakohased ametisse nimetava asutuse volitused tegevdirektorile ja määratakse kindlaks tingimused, mille alusel võib volituste delegeerimise peatada. Tegevdirektoril on õigus need volitused edasi delegeerida.

Erandlike asjaolude korral võib haldusnõukogu teha otsuse ajutiselt peatada ametisse nimetava asutuse volituste delegeerimine tegevdirektorile ja tegevdirektori poolt nende volituste edasidelegeerimine ning täita kõnealuseid volitusi ise või delegeerida need ühele oma liikmetest või mõnele töötajale, välja arvatud tegevdirektor.

Artikkel 62

Haldusnõukogu koosseis

1. Ilma et see piiraks lõike 3 kohaldamist, kuulub haldusnõukogusse üks esindaja igast liikmesriigist ja kaks komisjoni esindajat, kellel kõigil on hääleõigus. Selleks nimetab iga liikmesriik haldusnõukogu liikme ning asendusliikme, kes esindab liiget tema puudumise korral. Komisjon nimetab kaks liiget ja nende asendusliikmed. Haldusnõukogu liikmete ametiaeg on neli aastat. Ametiaega võib selle lõppemisel pikendada.

2. Haldusnõukogu liikmed nimetatakse ametisse nende piirihalduse ja tagasisaatmise valdkonna operatiivkoostöö alal kõrgel tasemel hangitud asjakohaste kogemuste ja teadmiste alusel, võttes arvesse asjaomaseid juhtimis-, haldus- ja eelarvestamisoskusi. Kõik haldusnõukogus esindatud osalised püüavad piirata oma esindajate vahetumist, et tagada nõukogu töö järjepidevus. Kõikide osaliste eesmärk on saavutada meeste ja naiste tasakaalustatud esindatus haldusnõukogus.
3. Schengeni *acquis* sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega ühinenud riigid osalevad ameti tegevuses. Neil kõigil on haldusnõukogus üks esindaja ja üks asendusliige. Nende riikide ühinemislepingute asjakohaste sätete alusel on välja töötatud kord, milles on täpsustatud nende liikmesriikide ameti töös osalemise laad ja ulatus ning kehtestatud vastavad üksikasjalikud eeskirjad, sealhulgas osamaksu ja töötajaid käsitlevad sätted.

Artikkel 63

Mitmeaastane programm ja iga-aastased tööprogrammid

1. Haldusnõukogu võtab tegevdirektori esitatud kavandi põhjal iga aasta 30. novembriks vastu ameti mitmeaastast programmi ja järgmise aasta programmi sisaldava programmdokumendi, võttes arvesse komisjoni arvamust ning olles mitmeaastase programmi puhul konsulteerinud Euroopa Parlamendiga. Haldusnõukogu edastab selle dokumendi Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile.
2. Lõikes 1 osutatud dokument jõustub pärast üldeelarve lõplikku kinnitamist ja vajaduse korral kohandatakse seda vastavalt eelarvele.
3. Mitmeaastases programmis esitatakse keskmise ja pika perioodi üldine strateegiline programm, sealhulgas eesmärgid, eeldatavad tulemused ja tulemuslikkuse näitajad, samuti vahendite eraldamise kava, sealhulgas mitmeaastase eelarve ja personali jaoks. Mitmeaastases programmis sätestatakse strateegilised sekkumisvaldkonnad ning selgitatakse, mida tuleb eesmärkide saavutamiseks teha. See hõlmab strateegiat, mis käsitleb suhteid kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega, ning selle strateegiaga seotud meetmeid.
4. Mitmeaastast programmi rakendatakse iga-aastaste tööprogrammide abil ning seda ajakohastatakse vajaduse korral pärast artiklis 80 osutatud hindamise tulemusi. Nende hindamiste kokkuvõtet kajastatakse, kui see on asjakohane, ka järgmise aasta tööprogrammis.
5. Iga-aastane tööprogramm sisaldab rahastatavate toimingute kirjeldust, mis hõlmab üksikasjalikke eesmärgi ning oodatavaid tulemusi, sealhulgas tulemusnäitajaid. See sisaldab ka viidet igale tegevusele eraldatud finants- ja inimressursside kohta kooskõlas tegevuspõhise eelarvestamise ja juhtimise põhimõtetega. Iga-aastane tööprogramm on kooskõlas mitmeaastase programmiga. Iga-aastases tööprogrammis osutatakse selgelt võrreldes eelmise eelarveaastaga lisatud, muudetud ja tühistatud ülesannetele.
6. Iga-aastane tööprogramm võetakse vastu vastavalt liidu õigusloomekavale asjaomastes välispiiri halduse ja tagasisaatmise valdkondades.
7. Kui ametile antakse pärast iga-aastase tööprogrammi vastuvõtmist mõni uus ülesanne, muudab haldusnõukogu iga-aastast tööprogrammi.

8. Iga-aastase tööprogrammi iga oluline muudatus kinnitatakse sama korra kohaselt kui algne iga-aastane tööprogramm. Haldusnõukogu võib delegerida tegevdirektorile õiguse teha iga-aastases tööprogrammis mitteolulisi muudatusi.

Artikkel 64

Haldusnõukogu esimees

1. Haldusnõukogu valib oma hääleõiguslike liikmete hulgast esimehe ja aseesimehe. Esimees ja aseesimees valitakse haldusnõukogu hääleõiguslike liikmete kahe kolmandiku häälteenamusega. Aseesimees asendab esimeest *ex officio* juhul, kui esimehel ei ole võimalik oma kohustusi täita.
2. Esimehe ja aseesimehe ametiaeg lõpeb koos nende haldusnõukogu liikmesuse lõppemisega. Kui käesolevast sättest ei tulene teisiti, on esimehe ja aseesimehe ametiaeg neli aastat. Nimetatud ametiaegu võib nende lõppemisel pikendada ühe korra.

Artikkel 65

Koosolekud

1. Haldusnõukogu koosoleku kutsub kokku esimees.
2. Ameti tegevdirektor osaleb aruteludes hääleõiguseta.
3. Haldusnõukogu tuleb korralisteks koosolekuteks kokku vähemalt kaks korda aastas. Haldusnõukogu koosolek toimub esimehe algatusel, komisjoni taotlusel või vähemalt ühe kolmandiku liikmete taotlusel.
4. Iirimaa ja Ühendkuningriik kutsutakse osalema haldusnõukogu koosolekutel.
5. Haldusnõukogu võib kutsuda koosolekutel osalema Euroopa välisteenistuse esindaja.
6. Haldusnõukogu võib koosolekutele vaatlejaks kutsuda iga muu isiku, kelle seisukoht võib olla huvipakkuv.
7. Haldusnõukogu liikmed võivad kasutada nõustajate või ekspertide abi, kui nende töökorra ei tulene teisiti.
8. Amet tagab haldusnõukogule sekretariaaditeenused.

Artikkel 66

Hääletamine

1. Ilma et see piiraks artikli 61 lõike 1 punktide e ja g, artikli 64 lõike 1 ning artikli 68 lõigete 2 ja 4 kohaldamist, võtab haldusnõukogu oma otsused vastu hääleõigusega liikmete absoluutse häälteenamusega.
2. Igal liikmel on üks hääl. Tegevdirektor ei hääleta. Liikme puudumise korral võib tema asendusliige kasutada tema hääleõigust.
3. Töökorraga kehtestatakse üksikasjalikum hääletamiskord, eelkõige ühe liikme teise liikme nimel tegutsemise tingimused ning vajaduse korral nõuded kvoorumi kohta.

4. Schengeni *acquis* sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega ühinenud riikidel on piiratud hääleõigus vastavalt asjaomasele korrale. Selleks et võimaldada ühinenud riikidel kasutada oma hääleõigust, näeb amet ette üksikasjaliku kava, määratledes punktid, mille jaoks on antud piiratud hääleõigus.

Artikkel 67

Tegevdirektori ülesanded ja volitused

1. Ametit juhib tegevdirektor, kes on oma kohustuste täitmisel täiesti sõltumatu. Olenemata komisjoni ja haldusnõukogu pädevusest ei taotle tegevdirektor juhiseid riiklikelt ega muudelt organitelt ning ei allu sellistele juhistele.
2. Euroopa Parlament või nõukogu võivad kutsuda tegevdirektori oma ülesannete täitmisest aru andma, eriti põhiõiguste strateegia rakendamisest ja järelevalvest, ameti eelmise aasta konsolideeritud iga-aastasest tegevusaruandest, järgneva aasta tööprogrammist ja ameti mitmeaastasest programmist.
3. Tegevdirektori ülesanded ja volitused on järgmised:
 - (a) käesolevas määruses, selle rakenduseeskirjades ning kohaldatavates õigusaktides täpsustatud ulatuses ameti haldusnõukogu vastu võetud otsuste, programmide ja tegevuse ettevalmistamine ja rakendamine;
 - (b) ameti igapäevaseks halduseks ja toimimiseks vastavalt käesoleva määruse sätetele kõikide vajalike meetmete võtmine, kaasa arvatud organisatsioonisiseste administratiivjuhendite vastuvõtmine ja teatiste avaldamine;
 - (c) igal aastal programmdokumendi koostamine ning pärast komisjoniga konsulteerimist selle haldusnõukogule esitamine;
 - (d) ameti tegevuse kohta igal aastal konsolideeritud iga-aastase tegevusaruande koostamine ning selle haldusnõukogule esitamine;
 - (e) artikli 75 kohase ameti tulude ja kulude eelarvestuse projekti koostamine ning eelarve täitmine vastavalt artiklile 76;
 - (f) oma volituste delegeerimine teistele ameti töötajatele, kui artikli 61 lõike 1 punkti i alusel vastuvõetavatest sätetest ei tulene teisiti;
 - (g) parandusmeetmete otsuse vastu võtmine vastavalt artikli 12 lõikele 5, sealhulgas liikmesriikidele ettepaneku tegemine ühisoperatsioonide, piirivalve kiirreageerimisoperatsioonide ja muude artikli 13 lõikes 2 osutatud meetmete algatamiseks ja elluviimiseks;
 - (h) liikmesriikide poolt ühisoperatsioonide või piirivalve kiirreageerimisoperatsioonide kohta tehtud ettepanekute hindamine, heakskiitmine ja koordineerimine vastavalt artikli 14 lõikele 3;
 - (i) artiklites 15 ja 16 ning artikli 32 lõikes 4 osutatud tegevusplaanide rakendamise tagamine;
 - (j) liikmesriikide poolt rändehalduse tugirühmadelt toe saamiseks esitatud taotluste ja nende vajaduste hinnangu hindamine koostöös asjaomaste liidu ametitega vastavalt artikli 17 lõikele 2;
 - (k) artiklis 18 osutatud komisjoni otsuse rakendamise tagamine;

(l) ühisoperatsiooni või piirivalve kiirreageerimisoperatsiooni rahastamisest loobumine või ühisoperatsiooni või piirivalve kiirreageerimisoperatsiooni peatamine või lõpetamine vastavalt artiklile 24;

(m) ühisoperatsioonide või piirivalve kiirreageerimisoperatsioonide tulemuste hindamine vastavalt artiklile 25;

(n) tehniliste seadmete minimaalse arvu kindlaksmääramine vastavalt oma vajadustele, eelkõige selleks, et olla suuteline ellu viima ühisoperatsioone ja piirivalve kiirreageerimisoperatsioone vastavalt artikli 38 lõikele 2;

(o) tegevuskava koostamine sise- või välisauditi aruannete ja hindamiste ning Euroopa Pettustevastase Ameti juurdluste järelduste kohaselt järelmeetmete võtmiseks, ning tehtud edusammude kohta aruande esitamine kaks korda aastas komisjonile ning korrapäraselt haldusnõukogule;

(p) liidu finantshuvide kaitsmine, kohaldades selleks ennetusmeetmeid pettuste, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse vastu võitlemiseks, tehes tulemuslikke kontrolle, nõudes eeskirjade eiramise avastamise korral tagasi valesti makstud summad ning kohaldades vajaduse korral tulemuslikke, proportsionaalseid ja hoiatavaid haldus- ja finantskaristusi;

(q) ameti pettustevastase strateegia koostamine ja selle esitamine haldusnõukogule heakskiitmiseks.

4. Tegevdirektor annab oma tegevusest aru haldusnõukogule.

5. Tegevdirektor on ameti seaduslik esindaja.

Artikkel 68

Tegevdirektori ja tegevdirektori asetäitja ametisse nimetamine

1. Komisjon esitab kandidaadid tegevdirektori ja tegevdirektori asetäitja ametikohale nimekirja alusel, mis on koostatud pärast seda, kui *Euroopa Liidu Teatajas* ning vajaduse korral muus ajakirjandusväljaandes või veebilehel on avaldatud teade ametikoha kohta.

2. Tegevdirektori nimetab ametisse haldusnõukogu, pidades silmas tema pädevust, dokumenteeritud kõrgetasemelist haldus- ja juhtimisoskust ning välispiiri haldamise ja tagasisaatmise vallas kõrgel tasemel saadud asjakohaseid erialaseid kogemusi. Haldusnõukogu teeb oma otsuse kõikide hääleõiguslike liikmete kahe kolmandiku häälteenamusega.

Haldusnõukogu võib tegevdirektori komisjoni ettepaneku alusel ametist vabastada sama menetluse kohaselt.

3. Tegevdirektorit abistab tegevdirektori asetäitja. Kui tegevdirektor puudub või ei saa oma kohustusi täita, täidab tema ülesandeid tegevdirektori asetäitja.

4. Tegevdirektori asetäitja nimetab ametisse haldusnõukogu, pidades silmas tema pädevust, dokumenteeritud asjakohast haldus- ja juhtimisoskust ning välispiiri haldamise ja tagasisaatmise alaseid asjakohaseid erialaseid kogemusi, komisjoni ettepaneku alusel ja olles konsulteerinud tegevdirektoriga. Haldusnõukogu teeb oma otsuse kõikide hääleõiguslike liikmete kahe kolmandiku häälteenamusega.

Haldusnõukogu võib tegevdirektori asetäitja ametist vabastada sama menetluse kohaselt.

5. Tegevdirektori ametiaeg on viis aastat. Selle aja lõpus hindab komisjon tegevdirektori tegevust, võttes arvesse ameti edasisi ülesandeid ja probleeme.
6. Komisjoni ettepanekul, milles võetakse arvesse lõikes 5 osutatud hinnangut, võib haldusnõukogu pikendada tegevdirektori ametiaega ühel korral kuni viieks aastaks.
7. Tegevdirektori asetäitja ametiaeg on viis aastat. Haldusnõukogu võib ametiaega ühe korra kuni viieks aastaks pikendada.

Artikkel 69

Järelevalvenõukogu

1. Järelevalvenõukogu nõustab tegevdirektorit järgmistes küsimustes:
 - (a) tegevdirektori poolt asjaomasele liikmesriigile antavad soovitused ühisoperatsioonide või piirivalve kiirreageerimisoperatsioonide algatamiseks või elluviimiseks vastavalt artikli 14 lõikele 4;
 - (b) tegevdirektori poolt liikmesriikide suhtes tehtud otsused, tuginedes ameti poolt kooskõlas artikliga 12 läbi viidud haavatavuse hindamisele;
 - (c) meetmed, mida tuleb võtta välispiiril kiireloomulist tegutsemist nõudvat olukorda käsitleva komisjoni otsuse praktiliseks elluviimiseks, sealhulgas tehnilised vahendid ja personal, mis on vajalikud, et saavutada selle otsuse eesmärgid vastavalt artikli 18 lõikele 3.
2. Järelevalvenõukogu koosneb tegevdirektori asetäitjast, ameti neljast vanemametnikust, kelle nimetab ametisse haldusnõukogu, ning ühest komisjoni esindajast haldusnõukogus. Järelevalvenõukogu esimees on tegevdirektori asetäitja.
3. Järelevalvenõukogu annab aru haldusnõukogule.

Artikkel 70

Nõuandefoorum

1. Amet loob nõuandefoorumi, kes abistab tegevdirektorit ja haldusnõukogu põhiõigustega seonduvates küsimustes.
2. Amet kutsub nõuandefoorumis osalema Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti, Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti, ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti ja teiste asjakohaste organisatsioonide esindajaid. Haldusnõukogu otsustab tegevdirektori ettepaneku alusel nõuandefoorumi koosseisu ja töömeetodid ning nõuandefoorumile teabe edastamise korra.
3. Nõuandefoorumiga konsulteeritakse põhiõiguste strateegia, käitumisjuhendite ja ühise põhiõppekava edasiarendamise ja rakendamise küsimustes.
4. Nõuandefoorum koostab oma tegevuse kohta aastaaruande. Aruanne tehakse üldsusele kättesaadavaks.

5. Nõuandefoorumil on juurdepääs kogu teabele, mis käsitleb põhiõiguste austamist, sealhulgas külastades vastuvõtva liikmesriigi nõusolekul ühisoperatsioone või piirivalve kiirreageerimisoperatsioone kohapeal.

Artikkel 71

Põhiõiguste ametnik

1. Haldusnõukogu määrab ametisse põhiõiguste ametniku, kellel on põhiõiguste valdkonnas vajalik kvalifikatsioon ja kogemus.
2. Põhiõiguste ametnik on oma ülesannete täitmisel sõltumatu, ta annab aru otse haldusnõukogule ning teeb koostööd nõuandefoorumiga. Põhiõiguste ametnik esitab korrapäraste ajavahemike järel aruandeid ning aitab seeläbi kaasa põhiõiguste austamise üle järelevalve tegemise mehhanismi toimimisele.
3. Põhiõiguste ametnikuga konsulteeritakse tegevusplaanide teemal, mis koostatakse vastavalt artiklitele 15 ja 16 ning artikli 32 lõikele 4, ning tal on juurdepääs kogu teabele, mis käsitleb põhiõiguste austamist ja on seotud ameti tegevusega.

Artikkel 72

Kaebuste mehhanism

1. Amet võtab koostöös põhiõiguste ametnikuga vajalikke meetmeid kaebuste mehhanismi loomiseks vastavalt käesolevale artiklile, et jälgida inimõiguste austamist ja tagada see ameti kogu tegevuses.
2. Iga isik, keda ühisoperatsioonis, katseprojektis, piirivalve kiirreageerimisoperatsioonis, tagasisaatmisoperatsioonis või tagasisaatmisega seotud sekkumises osalevate töötajate tegevus otse mõjutab ning kes leiab, et tema põhiõigusi on nende toimingute tõttu rikutud, või mis tahes kolmas isik, kes sellise isiku nimel sekkub, võib esitada ametile kirjalikult kaebuse.
3. Üksnes põhjendatud kaebused, mis hõlmavad konkreetseid põhiõiguste rikkumisi, on vastuvõetavad. Kaebusi, mis on anonüümsed, pahatahtlikud, alusetud, kiuslikud, oletuslikud või ebatäpsed, kaebuste mehhanismis ei käsitleta.
4. Põhiõiguste ametnik vastutab ameti saadud kaebuste käsitlemise eest kooskõlas õigusega heale haldusele. Sel eesmärgil vaatab põhiõiguste ametnik läbi kaebuse vastuvõetavuse, registreerib vastuvõetavad kaebused, edastab kõik registreeritud kaebused tegevdirektorile, edastab piirivalvureid käsitlevad kaebused päritoluliikmesriigile ning registreerib ameti või selle liikmesriigi järelmeetmed.
5. Kui registreeritakse kaebus ameti töötaja kohta, tagab tegevdirektor asjakohased järelmeetmed, sealhulgas vajaduse korral distsiplinaarmeetmed. Tegevdirektor teatab põhiõiguste ametnikule ka ameti poolt kaebuse alusel tehtud järeldustest ja võetud järelmeetmetest.
6. Kui registreeritakse kaebus vastuvõtva liikmesriigi piirivalvuri või rühmade liikme kohta, sealhulgas rühmade lähetatud liikmete või lähetatud riiklike ekspertide kohta, tagab päritoluliikmesriik asjakohased järelmeetmed, sealhulgas vajaduse korral distsiplinaarmeetmed või muud liikmesriigi õiguse alusel võetavad meetmed.

Asjaomane liikmesriik teatab põhiõiguste ametnikule kaebuse tagajärjel tehtud järeldustest ja võetud järelmeetmetest.

7. Põhiõiguste ametnik teatab tegevdirektorile ja haldusnõukogule ameti ja liikmesriikide poolt kaebuse tagajärjel tehtud järeldustest ja võetud järelmeetmetest.
8. Kui kaebus on vastuvõetav, teavitatakse kaebuse esitajaid kooskõlas õigusega heale haldusele, et kaebus on registreeritud, on algatatud hindamine ning vastust võib oodata kohe, kui see kättesaadavaks tehakse. Kui kaebus ei ole vastuvõetav, teavitatakse kaebuse esitajaid põhjustest ning neile pakutakse täiendavaid võimalusi oma probleemide lahendamiseks.
9. Põhiõiguste ametnik koostab pärast nõuandefoorumiga konsulteerimist kaebuse standardvormi, milles nõutakse üksikasjalikku ja eriteavet põhiõiguste väidetava rikkumise kohta. Põhiõiguste ametnik esitab selle vormi tegevdirektorile ja haldusnõukogule.

Amet tagab, et standardvorm on kättesaadav kõige levinumates keeltes ning et see tehakse ameti kogu tegevuse ajal kättesaadavaks ameti veebisaidil ja paberkanalil. Põhiõiguste ametnik vaatab kaebused läbi ka siis, kui need ei ole esitatud kaebuse standardvormil.
10. Kõiki kaebuses sisalduvaid isikuandmeid käsitlevad ja töötlevad amet ja põhiõiguste ametnik vastavalt määrusele (EÜ) nr 45/2001 ning liikmesriigid vastavalt direktiivile 95/46/EÜ ja nõukogu raamotsusele 2008/977/JSK.

Kaebuse esitamist käsitatakse kaebuse esitaja nõusolekuna, et amet ja põhiõiguste ametnik võivad tema isikuandmeid töödelda määruse (EÜ) nr 45/2001 artikli 5 punkti d tähenduses.

Selleks et tagada kaebuse esitajate huvide kaitse, käsitletakse kaebusi konfidentsiaalselt, välja arvatud juhul, kui kaebuse esitaja loobub oma õigusest konfidentsiaalsusele. Kui kaebuse esitaja loobub oma õigusest konfidentsiaalsusele, käsitatakse seda tema nõusolekuna sellele, et põhiõiguste ametnik või amet avaldab tema isiku seoses kaebuse sisuks oleva küsimusega.

Artikkel 73

Keelte kasutamise kord

1. Ameti suhtes kohaldatakse määrust nr 1⁵¹.
2. Ilma et see piiraks Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 342 kohaselt vastu võetud otsuseid, esitatakse artikli 61 lõike 1 punktides d ja e osutatud konsolideeritud igaaastane tegevusaruanne ja tööprogramm kõikides liidu ametlikes keeltes.
3. Ameti toimimiseks vajalikke tõlketeenuseid osutab Euroopa Liidu Asutuste Tõlkekeskus.

Artikkel 74

Läbipaistvus ja teabevahetus

⁵¹ Määrus nr 1, 15. aprill 1958, millega määratakse kindlaks Euroopa Majandusühenduses kasutatavad keeled (EÜT 17, 6.10.1958, lk 385, ELT eriväljaanne 01/01, lk 3).

1. Ameti valduses olevatele dokumentidele juurdepääsu taotlemaid avaldusi käsitleb amet vastavalt määrusele (EÜ) nr 1049/2001.
2. Amet võib oma pädevusvaldkonda kuuluvates küsimustes omal algatusel teavet edastada. Amet avalikustab artikli 61 lõike 1 punktis d osutatud konsolideeritud igaaastase tegevusaruande ning tagab eelkõige selle, et üldsusele ja mis tahes huvitatud isikule antakse kiiresti objektiivset, usaldusväärset ja lihtsasti arusaadavat teavet tema töö kohta.
3. Haldusnõukogu kehtestab lõigete 1 ja 2 kohaldamise praktilise korra.
4. Iga füüsiline või juriidiline isik võib pöörduda kirjalikult ameti poole liidu mis tahes ametlikus keeles. Tal on õigus saada vastus samas keeles.
5. Määruse (EÜ) nr 1049/2001 artikli 8 kohaste ameti otsuste kohta võib Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklites 228 ja 263 sätestatud tingimustel esitada vastavalt kaebuse Euroopa Ombudsmanile või hagi Euroopa Liidu Kohtule.

5. JAGU

FINANTSNÕUDED

Artikkel 75

Eelarve

1. Ilma et see piiraks muud liiki sissetulekuid, on ameti tuludeks
 - (a) liidu toetus, mis kantakse Euroopa Liidu üldeelarvesse (komisjoni eelarvejagu);
 - (b) Schengeni *acquis* sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega ühinenud riikide osamaks, mis on kehtestatud vastavas töökorras, milles määratakse kindlaks rahaline panus;
 - (c) liidu rahalised vahendid delegeerimiskokkulepete või sihtotstarbeliste toetuste vormis kooskõlas artiklis 78 osutatud finantseeskirjadega ja liidu poliitikat toetavate asjakohaste õigusaktide sätetega;
 - (d) tasud osutatud teenuste eest;
 - (e) liikmesriikide vabatahtlik rahaline toetus.
2. Ameti kuludeks on personali-, haldus-, infrastruktuuri- ja tegevuskulud.
3. Tegevdirektor koostab ameti järgmise eelarveaasta tulude ja kulude eelarvestuse projekti, mis sisaldab ametikohtade loetelu, ning edastab selle haldusnõukogule.
4. Tulud ja kulud peavad olema tasakaalus.
5. Haldusnõukogu võtab tegevdirektori koostatud eelarvestuse projekti põhjal vastu ameti tulude ja kulude esialgse eelarvestuse projekti, mis hõlmab esialgset ametikohtade loetelu, ning edastab need 31. jaanuariks komisjonile.
6. Haldusnõukogu saadab ameti tulude ja kulude lõpliku eelarvestuse projekti, sealhulgas esialgse ametikohtade loetelu koos esialgse tööprogrammiga 31. märtsiks komisjonile.
7. Komisjon edastab eelarvestuse koos Euroopa Liidu esialgse eelarvestuse projektiga Euroopa Parlamendile ja nõukogule (edaspidi „eelarvepädevad institutsioonid”).

8. Kõnealuse eelarvestuse alusel kannab komisjon Euroopa Liidu üldeelarve projekti eelarvestused, mida ta peab ametikohtade loetelu ja üldeelarvest makstava toetuse määra põhjal vajalikuks, ning esitab selle vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitele 313 ja 314 eelarvepädevatele institutsioonidele.
9. Eelarvepädevad institutsioonid kinnitavad ameti toetuseks kasutatavad assigneeringud.
Eelarvepädevad institutsioonid võtavad vastu ameti ametikohtade loetelu.
10. Haldusnõukogu võtab vastu ameti eelarve. Eelarve muutub lõplikuks pärast Euroopa Liidu üldeelarve lõplikku vastuvõtmist. Vajaduse korral kohandatakse eelarvet vastavalt.
11. Iga muudatuse tegemisel eelarves, sealhulgas ametikohtade loetelus, järgitakse sama korda.
12. Kõikide hoonetega seotud projektide suhtes, mis tõenäoliselt avaldavad ameti eelarvele olulist mõju, kohaldatakse komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 1271/2013⁵² sätteid.
13. Seoses piirivalve kiirreageerimisoperatsioonide ja tagasisaatmisega seotud sekkumiste rahastamisega sisaldab haldusnõukogu vastu võetud ameti eelarve tegevusega seotud rahareservi, mis moodustab vähemalt 4 % operatiivtegevuseks ettenähtud eraldisest. Reservi tuleks säilitada kogu aasta jooksul.

Artikkel 76

Eelarve täitmine ja kontroll

1. Tegevdirektor vastutab ameti eelarve täitmise eest.
2. Järgmise eelarveaasta (aasta $n + 1$) 1. märtsiks edastab ameti peaarvepidaja selle eelarveaasta (aasta n) esialgsed raamatupidamise aastaaruanded komisjoni peaarvepidajale ja kontrollikojale. Komisjoni peaarvepidaja konsolideerib institutsioonide ja detsentraliseeritud asutuste esialgsed raamatupidamisaruanded vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 artiklile 147⁵³.
3. Amet esitab aasta n eelarvehalduse ja finantsjuhtimise aruande Euroopa Parlamendile, nõukogule ja kontrollikojale aasta $n + 1$ 31. märtsiks.
4. Komisjoni peaarvepidaja esitab komisjoni raamatupidamise aastaaruannetega konsolideeritud ameti aasta n esialgse raamatupidamise aastaaruande kontrollikojale aasta $n + 1$ 31. märtsiks.
5. Pärast kontrollikojalt määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 artikli 148 kohaste tähelepanekute saamist ameti aasta n esialgse raamatupidamise aastaaruande kohta koostab tegevdirektor omal vastutusel ameti lõpliku raamatupidamisaruande ja esitab selle haldusnõukogule arvamuse saamiseks.

⁵² Komisjoni delegeeritud määrus (EL) nr 1271/2013, 30. september 2013, raamfinantsmääruse kohta asutustele, millele viidatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 artiklis 208 (ELT L 328, 7.12.2013, lk 42).

⁵³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL, Euratom) nr 966/2012, 25. oktoober 2012, mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (ELT L 298, 26.10.2012).

6. Haldusnõukogu esitab ameti aasta n lõpliku raamatupidamise aastaaruande kohta arvamuse.
7. Tegevdirektor saadab lõpliku raamatupidamise aastaaruande koos haldusnõukogu arvamusega komisjonile, kontrollikojale, Euroopa Parlamendile ja nõukogule hiljemalt aasta n + 1 1. juuliks.
8. Aasta n lõplik raamatupidamise aastaaruanne avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas* aasta n + 1 15. novembriks.
9. Tegevdirektor saadab kontrollikojale vastuse tema tähelepanekute kohta hiljemalt aasta n + 1 30. septembriks. Tegevdirektor saadab kõnealuse vastuse ka haldusnõukogule.
10. Euroopa Parlamendi taotluse korral esitab tegevdirektor talle kooskõlas määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 artikli 165 lõikega 3 kogu teabe, mida on vaja aastat n käsitleva eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse tõrgeteta rakendamiseks.
11. Kvalifitseeritud häälteenamusega otsuse teinud nõukogu soovitusel põhjal annab Euroopa Parlament enne aasta n + 2 15. maid heakskiidu ameti tegevdirektori tegevusele aasta n eelarve täitmisel.

Artikkel 77

Pettuste vastu võitlemine

1. Pettuse, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse vastu võitlemisel kohaldatakse piiranguteta määruse (EL, Euratom) nr 883/2013 sätteid. Amet ühineb 25. mai 1999. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppega, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) sisejuurdlust, ja võtab viivitamata vastu kõigi ameti töötajate suhtes kohaldatavad asjakohased sätted, kasutades kõnealuse kokkuleppe lisas esitatud vormi.
2. Kontrollikojal on õigus auditeerida dokumentide põhjal ja kohapeal kõiki toetusesaajaid, töövõtjaid ja alltöövõtjaid, keda amet on rahastanud liidu vahenditest.
3. OLAF võib määruses (EL, Euratom) nr 883/2013⁵⁴ ja määruses (EÜ, Euratom) nr 2185/96⁵⁵ sätestatud korra kohaselt teostada juurdlusi, sealhulgas kohapealseid kontrollimisi ja inspekteerimisi, et teha kindlaks, kas seoses ameti rahastatud toetuse või lepinguga on esinenud pettust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust.
4. Ilma et see piiraks lõigete 1, 2 ja 3 kohaldamist, sisaldavad ameti ning kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonide vahelised koostöölepingud ning lepingud, toetuslepingud ja toetuse määramise otsused sätteid, mis annavad kontrollikojale ja OLAFile sõnaselgelt õiguse selliste auditite ja juurdluste läbiviimiseks vastavalt nende pädevusele.

Artikkel 78

Finantssäte

⁵⁴ EÜT L 136, 31.5.1999, lk 1.

⁵⁵ Nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 2185/96, 11. november 1996, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramise eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

Juhatus võtab pärast komisjoniga konsulteerimist vastu ameti suhtes kohaldatavad finantseeskirjad. Need ei või lahkne da delegeeritud määrusest (EL) nr 1271/2013, välja arvatud juhul, kui see on konkreetselt vajalik ameti toimimiseks ja komisjon on selleks eelnevalt nõusoleku andnud.

IV PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 79

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab määruse (EÜ) nr 562/2006 artikliga 33a asutatud komitee. See komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.
3. Kui komitee arvamus tuleb saada kirjaliku menetluse teel, lõpetatakse kõnealune menetlus ilma tulemuseta juhul, kui komitee eesistuja teeb arvamuse esitamise tähtaja jooksul vastavasisulise otsuse või kui seda nõuab kaks kolmandikku komitee liikmetest.
4. Kui komitee arvamust ei esita, ei võta komisjon rakendusakti eelnõu vastu ja kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 lõike 4 kolmandat lõiku.
5. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 8 koostoimes artikliga 5.

Artikkel 80

Hindamine

1. Komisjon viib kolme aasta möödumisel alates käesoleva määruse jõustumisest ning seejärel iga kolme aasta järel läbi hindamise, et hinnata eelkõige ameti tegevuse ja töömeetodite mõju, tõhusust ja tulemuslikkust seoses tema eesmärkide, volituste ja ülesannetega. Hindamise eesmärk on eelkõige välja selgitada vajadus muuta ameti volitusi ja selliste võimalike muudatuste finantsmõju.
Hindamine hõlmab erianalüüsi, mille raames uuritakse põhiõiguste harta järgimist käesoleva määruse kohaldamisel.
2. Komisjon saadab hindamisaruande ja oma järeldused aruande kohta Euroopa Parlamendile, nõukogule ja haldusnõukogule. Hindamisaruanne ja aruande järeldused avalikustatakse.
3. Iga teise hindamise käigus hindab komisjon ameti saavutatud tulemusi, võttes arvesse tema eesmärke, volitusi ja ülesandeid.

Artikkel 81

Kehtetuks tunnistamine

1. Nõukogu määrus (EÜ) nr 2007/2004, määrus (EÜ) nr 863/2007 ja nõukogu otsus 2005/267/EÜ⁵⁶ tunnistatakse kehtetuks.
2. Viiteid kehtetuks tunnistatud määrustele käsitatakse viidetena käesolevale määrusele vastavalt lisale.

Artikkel 82

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikli 19 lõiget 5 ja artikleid 28, 29, 30 ja 31 hakatakse kohaldama kolme kuu möödumisel käesoleva määruse jõustumisest.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja liikmesriikides vahetult kohaldatav kooskõlas aluslepingutega.

Strasbourgis,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

⁵⁶ Nõukogu otsus 2005/267/EÜ, 16. märts 2005, millega luuakse liikmesriikide migratsiooniteenistustele turvaline veebipõhine teabe- ja koordineerimisvõrk (ELT L 83, 1.4.2005, lk 48).

FINANTSSELGITUS – „ASUTUSED”

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

- 1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus
- 1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise (ABM/ABB) struktuurile
- 1.3. Ettepaneku/algatuse liik
- 1.4. Eesmärgid
- 1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendus
- 1.6. Meetme kestus ja finantsmõju
- 1.7. Kavandatud eelarve täitmise viisid

2. HALDUSMEETMED

- 2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad
- 2.2. Haldus- ja kontrollisüsteemid
- 2.3. Pettuste ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

- 3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub
- 3.2. Hinnanguline mõju kuludele
 - 3.2.1. Üldine hinnanguline mõju kuludele
 - 3.2.2. Hinnanguline mõju Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti assigneeringutele
 - 3.2.3. Hinnanguline mõju Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti inimressurssidele
 - 3.2.4. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga
 - 3.2.5. Kolmandate isikute rahaline toetus
- 3.3. Hinnanguline mõju tuludele

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, mis käsitleb Euroopa piiri- ja rannikuvalvet ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2007/2004, määrus (EÜ) nr 863/2007 ja otsus 2005/267/EÜ

1.2. Asjaomane poliitikavaldkond vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise (ABM/ABB) struktuurile⁵⁷

Poliitikavaldkond: Ränne ja siseasjad

Meede: Turvalisus ja vabaduste kaitse

1.3. Ettepaneku/algatuse liik

☐ Ettepanek/algatus käsitleb **uut meedet**

☐ Ettepanek/algatus käsitleb **uut meedet, mis tuleneb katseprojektist / ettevalmistavast meetmest**⁵⁸

X Ettepanek/algatus käsitleb **olemasoleva meetme pikendamist**

☐ Ettepanek/algatus käsitleb **ümbersuunatud meedet**

1.4. Eesmärgid

1.4.1. Komisjoni mitmeaastased strateegilised eesmärgid, mida ettepaneku/algatuse kaudu täidetakse

Käesoleva ettepaneku eesmärk on luua Euroopa piiri- ja rannikuvalve, et tagada ELi välispiiril Euroopa integreeritud piirihaldussüsteem eesmärgiga hallata tõhusalt rännet ja kindlustada Euroopa Liidus kõrge julgeoleku tase, kaitstes samal ajal isikute vaba liikumist liidus. See on osa komisjoni esitatud meetmepaketist, et tagada paremini ELi välispiiri kaitse, nagu on sätestatud lisatud komisjoni teatises „Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet ja Euroopa välispiiri tõhus haldamine”.

Euroopa Liidu välispiiri tabas 2015. aastal erakordne surve, kui ligikaudu 1,5 miljonit inimest ületas ebaseaduslikult piiri alates selle aasta jaanuarist kuni novembrini. Euroopa Liidu välispiiri ületanud erinevate rändevoogude tohutu ulatus ja neile järgnenud teisene ränne näitasid, et olemasolevad struktuurid liidu ja liikmesriigi tasandil on ebapiisavad, et käsitleda sellisest suurest sissevoost tulenevaid probleeme. Sisepiirideta alal mõjutab ebaseaduslik sisseränne ühe liikmesriigi välispiiri kaudu kõiki teisi liikmesriike Schengeni alal. Märkimisväärne teisene ränne on sundinud mitut liikmesriiki taaskehtestama oma sisepiiridel piirikontrolli. See on tekitanud märkimisväärse surve Schengeni ala toimimisele ja ühtsusele.

Kogu käimasoleva rändekriisi vältel sai selgeks, et sisepiirideta Schengeni ala on jätkusuutlik ainult siis, kui välispiir on tõhusalt turvatud ja kaitstud. Liidu välispiiri kontroll on üldine ja ühine huvi, mida tuleb teostada kooskõlas liidu rangete ja ühtsete standarditega.

⁵⁷

ABM: tegevuspõhine juhtimine; ABB: tegevuspõhine eelarvestamine.

⁵⁸

Vastavalt finantsmääruse artikli 54 lõike 2 punktile a või b.

Suuremad julgeolekumured pärast terrorirünnakuid 2015. aastal on inimeste hirme veelgi suurendanud. Ehkki piirid ei saa kunagi tagada täielikku julgeolekut, võivad need julgeoleku ja luure tõhustamisele ning tulevaste rünnakute takistamisele oluliselt kaasa aidata. See funktsioon on muutunud veelgi tähtsamaks, arvestades terrorirünnakutes osalevate välisvõitlejate suurenevat arvu. Julgeoleku tugevdamine välispiiril on seepärast hädavajalik, et taastada üldsuse kindlustunne.

Ühtne sisepiirideta reisimisala on jätkusuutlik üksnes siis, kui välispiir on tõhusalt kaitstud. Kett on alati just nii tugev, kui tugev on selle nõrgim lüli. Seepärast on vaja otsustavat sammu välispiiri integreeritud haldussüsteemi suunas. See on võimalik vaid kõikide liikmesriikide ühistöös kooskõlas solidaarsuse ja vastutustunde põhimõttega, millega kõik ELi institutsioonid on nõustunud kui rändekriisi lahendamiseks vajalike juhtpõhimõtetega.

Euroopa rände tegevuskavas käsitleti vajadust liikuda välispiiri ühise haldamise suunas kooskõlas ELi toimimise lepingu artiklis 77 sätestatud eesmärgiga kehtestada järk-järgult välispiiri integreeritud haldussüsteem. Septembris peetud Euroopa Liidu olukorda käsitlevas kõnes teatas president Juncker, et komisjon astub selles valdkonnas enne aasta lõppu ambitsioonikaid samme, luues täielikult toimiva Euroopa piiri- ja rannikuvalve. Seda kava kinnitati komisjoni 2016. aasta töökavas.

Määruse eelnõus sätestatakse Euroopa integreeritud piirihalduse üldpõhimõtted; selles kehtestatakse Euroopa piiri- ja rannikuvalve ning **Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti** loomine Frontexi baasil. Selle määruse eelnõu eesmärk on tagada ELi välispiiri tõhusam haldamine, andes muu hulgas Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametile suurema pädevuse välispiiri haldamise ja tagasisaatmise valdkonnas, kui on praegu Frontexil. Määruse eelnõuga antakse Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametile täiendav pädevus, mis on vajalik selleks, et ta rakendaks liidu tasandil tõhusalt integreeritud piirihaldust, kõrvaldaks piirihalduse puudujäägid riikide tasandil ning reageeriks enneolematutele rändevooegadele, mis on tänavu saabunud Euroopa Liidu välispiirile.

Nende täiendavate pädevusvaldkondade andmine Euroopa piiri- ja rannikuvalve Euroopa tasandile on vajalik selleks, et ära hoida olukord, kus välispiiri haldamisel esinevad puudujäägid või prognoosimatud rändevood takistavad Schengeni ala nõuetekohast toimimist. Rändekriisi tõttu tekkinud probleeme ei saa piisavalt lahendada, kui liikmesriigid tegutsevad kooskõlastamata. Integreeritud piirihaldus on Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti ning piirihalduse eest vastutavate riigi ametiasutuste – sealhulgas rannikuvalve, kui ta täidab piirikontrolli ülesandeid – jagatud vastutus ning kokku moodustavad need asutused **Euroopa piiri- ja rannikuvalve**.

1.4.2. *Erieesmärgid ning asjaomased tegevusalad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise süsteemile*

Järgmised erieesmärgid on määratletud ettepaneku artiklis 7 sätestatud ameti ülesannete põhjal. Erieesmärkide eristamisel võetakse arvesse Frontexi poolt 2016. aasta töökavas kehtestatud tegevuspõhise juhtimise ja tegevuspõhise eelarvestamise raamistikku, võttes arvesse määrusega kehtestatud uusi ülesandeid ning mõningaid vajalikke kohandusi⁵⁹.

⁵⁹

Ameti uute volituste tugevdamiseks ning uute ülesannete finantsmõju paremaks esitlemiseks esitati „toetus tagasisaatmisel” eraldi erieesmärgina nr 3. Eesmärkidega „ühiskasutusvahendite haldamine” ning „teadus- ja arendustöö” seotud ülesanded liideti erieesmärgi nr 6 alla, eesmärgid „EUROSUR” ja

Erieesmärk nr 1: toetus välispiiri haldusel

- liikmesriikide operatiivkoostöö koordineerimine välispiiri halduse valdkonnas,
- liikmesriikide abistamine olukorras, kus välispiiril on vaja tõhustatud tehnilist ja operatiivabi, koordineerides ja korraldades ühisoperatsioone, võttes arvesse seda, et mõnikord on tegemist humanitaarhädaolukorraga või tuleb tegeleda päästetöödega merel;
- liikmesriikide abistamine olukorras, kus välispiiril on vaja tõhustatud tehnilist ja operatiivabi, käivitades piirivalve kiirreageerimisoperatsioonid nende liikmesriikide välispiiril, kus esineb eriline ja ebaproportsionaalne surve, võttes arvesse seda, et mõnikord on tegemist humanitaarhädaolukorraga või tuleb tegeleda päästetöödega merel;
- Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade, sealhulgas kiirreageerimisreservi moodustamine ja lähetamine ühisoperatsioonideks ja piirivalve kiirreageerimisoperatsioonideks ning rändehalduse tugirühmade raames;
- Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade ning tehniliste seadmete lähetamine, et anda abi isikute kontrollimisel ja tuvastamisel ning sõrmejälgede võtmisel rändehalduse tugirühmade raames;
- vajalike vahendite ja töötajate lähetamine kiirreageerimisreservi välispiiril esineva hädaolukorra puhul võetavate meetmete praktiliseks rakendamiseks;

Erieesmärk nr 2: toetus rannikuvalve funktsioone täitvatele liikmesriikide ametiasutustele

- koostöö Euroopa Kalanduskontrolli Ameti ja Euroopa Meresõiduohutuse Ametiga, et toetada rannikuvalve funktsioone täitvaid liikmesriikide ametiasutusi, a) pakkudes teenuseid, teavet, vahendeid ja koolitust ning b) koordineerides mitmetarbelisi operatsioone;

Erieesmärk nr 3: toetus tõhusa tagasisaatmise elluviimiseks

- liikmesriikidevahelise, aga ka asjaomaste kolmandate liikmesriikide ametiasutuste ja sidusrühmadega tehtava tehnilise ja operatiivkoostöö toetamine ja tugevdamine;
- tagasisaatmisoperatsioonide koordineerimine ja korraldamine;
- liikmesriikide abistamine olukordades, mis nõuavad suuremat tehnilist ja operatiivabi ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmise kohustuse täitmiseks, sealhulgas tagasisaatmisoperatsioonide koordineerimise ja korraldamise kaudu;
- Euroopa tagasisaatmisrühmade loomine ja lähetamine tagasisaatmisega seotud sekkumise ajal;

Erieesmärk nr 4: riskianalüüsid ja haavatavuse hinnangud

- sellise jälgimis- ja riskianalüüsikeskuse asutamine, kes suudab jälgida rändevooge ning teha riskianalüüsi seoses integreeritud piirihalduse kõikide aspektidega;

„olukorrapilt” liideti erieesmärgi nr 7 alla ning eesmärgid „välis- ja avalikud suhted” ning „põhiõigused” esitati ühiselt erieesmärgi nr 8 all.

- haavatavuse hindamise korraldamine, mille käigus hinnatakse ka liikmesriikide suutlikkust tulla toime ohtude ja survega välispiiril;

Erieesmärk nr 5: Koolitus

- liikmesriikide abistamine riikide piirivalvurite ja tagasisaatmisspetsialistide koolitamisel, sealhulgas ühiste koolitusstandardite kehtestamisel;

Erieesmärk nr 6: Ühiskasutusvahendite haldamine ning teadus- ja arendustöö

- selliste tehniliste seadmete ressursi loomine, mida lähetatakse ühisoperatsioonideks, piirivalve kiirreageerimisoperatsioonideks ning rändehalduse tugirühmade raames, samuti tagasisaatmisoperatsioonidel ja tagasisaatmisega seotud sekkumises;
- sunniviisilise tagasisaatmise järelevalvajate, sunniviisilise tagasisaatmise saatemeeskondade ja tagasisaatmisspetsialistide reservi loomine;
- seadmete tehniliste standardite väljatöötamise toetamine, eriti taktikalise tasandi juhtimises ja sides, samuti tehniline järelevalve, et tagada koostalitlusvõime liidu ja liikmesriikide tasandil;
- osalemine sellise teadus- ja innovatsioonitegevuse arendamisel ja juhtimisel, mis on välispiiri kontrolli ja järelevalve jaoks oluline ja mis hõlmab kõrgetasemelise järelevalvetehnoloogia, nagu kaugjuhitava õhusõiduki süsteemide kasutamist ning katseprojektide väljatöötamist määrusega reguleeritud küsimustes;

Erieesmärk nr 7: EUROSUR ja olukorra jälgimine

- vajaliku abi andmine Euroopa piirivalvesüsteemi väljatöötamiseks ja toimimiseks ning asjakohasel juhul ühise teabejagamiskeskonna, sealhulgas süsteemide koostalitlusvõime väljatöötamiseks, eelkõige EUROSURi raamistiku arendamise, haldamise ja koordineerimise teel kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1052/2013;
- kooskõlas määrusega (EÜ) nr 45/2001 ja nõukogu raamotsusega 2008/977/JSK selliste teabesüsteemide väljatöötamine ja käitamine, mis võimaldavad sujuvat ja usaldusväärset teabevahetust välispiiri haldamisel, ebaseaduslikul sisserändel ja tagasisaatmisel ilmnevate riskide kohta, tihedas koostöös komisjoni, liidu organite, asutuste ja ametite ning nõukogu otsusega 2008/381/EÜ loodud Euroopa rändevõrgustikuga;

Erieesmärk nr 8: välissuhted ja põhiõigused

- liikmesriikide ja kolmandate riikide abistamine välispiiri haldamise ja tagasisaatmise valdkonnas tehtavas operatiivkoostöös, sealhulgas kontaktametnike lähetamisel;
- põhiõiguste kaitse tagamine määrusest tulenevate ameti ja liikmesriikide ülesannete täitmisel vastavalt asjaomasele liidu õigusele, sealhulgas eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartale, hõlmates kaebuste mehhanismi loomist, et lahendada kaebusi põhiõiguste võimalike rikkumiste kohta Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti tegevuse käigus.

Asjaomased tegevusalad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise struktuurile

Tegevusala 18 02: Solidaarsus – Välispiir, viisapoliitika ja isikute vaba liikumine

1.4.3. Oodatavad tulemused ja mõju

Täpsustage, milline peaks olema ettepaneku/algatuse oodatav mõju abisaajatele/sihtrühmale.

Käesolevas ettepanekus sätestatakse Euroopa integreeritud piirihalduse üldpõhimõtted eesmärgiga hallata tõhusalt rännet ning tagada Euroopa Liidus kõrgel tasemel sisejulgeolek, kindlustades samal ajal isikute vaba liikumise Euroopa Liidus.

Integreeritud piirihaldus koosneb kolmandates riikides võetud meetmetest, naabruses asuvate kolmandate riikidega seoses võetud meetmetest, piirikontrolli meetmetest välispiiril ning vaba liikumise valdkonnas rakendatud meetmetest, sealhulgas liikmesriigis ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmisest.

Käesoleva ettepanekuga luuakse Euroopa piiri- ja rannikuvalve, kes vastutab integreeritud piirihalduse eest, ning laiendatakse võrreldes Frontexile antud volitustega Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti volitusi kõikide integreeritud piirihalduse aspektide puhul. Euroopa piiri- ja rannikuvalve koosneb Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametist ning piirihalduse eest vastutavatest liikmesriikide ametiasutustest, sealhulgas rannikuvalveasutustest, kui nad täidavad piirikontrolli ülesandeid. Euroopa piiri- ja rannikuvalve ülesanne on rakendada Euroopa integreeritud piirihaldust kooskõlas jagatud vastutuse põhimõttega. Kuna kõik riikide piirivalveasutused, sealhulgas rannikuvalveasutused, kui nad täidavad piirikontrolli ülesandeid, rakendavad Euroopa integreeritud piirihaldust, on nad samal ajal nii Euroopa kui ka riigi piiri- ja rannikuvalveasutused.

Selleks et kajastada Frontexi pädevusvaldkondade muudatusi, tuleb agentuur ümber nimetada Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametiks. Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti põhiroll on kehtestada tegevus- ja tehniline strateegia integreeritud piirihalduse rakendamiseks liidu tasandil, teha järelevalvet piirikontrolli tõhusa toimimise üle liikmesriikide välispiiril, korraldada haavatavuse hindamist ja tagada, et liikmesriikide ametiasutused kõrvaldavad puudujäägid välispiiri haldusel, tagada suurem operatiiv- ja tehniline abi liikmesriikidele ühisoperatsioonide ja piirivalve kiirreageerimisoperatsioonide kaudu ning kindlustada meetmete tegelik võtmine olukorras, mis nõuab kiireloomulisi meetmeid välispiiril, samuti korraldada, kooskõlastada ja ellu viia tagasisaatmisoperatsioone ja tagasisaatmisega seotud sekkumist.

Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametil peab olema ulatuslik ja tõhus ülevaade, et ta oleks võimeline tegema kindlaks, kas liikmesriik suudab rakendada kohaldatavat ELi õigust, ning tegema kindlaks, kas liikmesriigi piirihalduses esineb nõrku kohti, et hoida ära olukord, kus rändevoogude kasv tekitab tõsiseid probleeme välispiiril. Nendel eesmärkidel nähakse käesolevas ettepanekus järgmised aspektid, mis tugevdavad Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti rolli võrreldes Frontexi rolliga.

Sellise jälgimis- ja riskianalüüsikeskuse asutamine, kes suudab jälgida Euroopa Liitu suunduvaid ja liidusiseseid rändevooge ning teha riskianalüüsi, mida liikmesriigid peavad kohaldama ning mis hõlmab kõiki integreeritud piirihalduse seisukohast olulisi aspekte, eelkõige piirikontrolli, tagasisaatmist, kolmandate riikide kodanike ebaseaduslikku teisest rännet Euroopa Liidus, piiriülese kuritegevuse, sealhulgas ebaseadusliku sisserände hõlbustamise, inimkaubanduse ja terrorismi tõkestamist ning naabruses asuvate kolmandate riikide olukorda eesmärgiga töötada välja varajase hoiatamise mehhanism, millega analüüsitakse ELi suunduvaid rändevooge.

Ameti kontaktametnike lähetamine liikmesriikidesse, et amet saaks tagada nõuetekohase ja tõhusa jälgimise mitte üksnes riskianalüüsi, teabevahetuse ja

EUROSURI kaudu, vaid ka kohapeal viibimise kaudu. Kontaktametniku ülesanne on tugevdada ameti ja liikmesriikide koostööd ning eelkõige toetada sellise teabe kogumist, mida amet vajab haavatavuse hindamiseks, ning jälgida liikmesriikide poolt välispiiril võetud meetmeid.

Ameti järelevalverolli suurendamine. Amet hakkab korraldama kohustuslikku haavatavuse hindamist, et hinnata liikmesriikide suutlikkust tulla toime probleemidega oma välispiiril, sealhulgas liikmesriikide vahendite ja ressursside ning erandolukorra plaanide hindamise abil. Tegevdirektor teeb Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametis loodud järelevalvenõukogu nõuandel kindlaks meetmed, mida asjaomane liikmesriik peab võtma, ning peaks kehtestama tähtaja, mille jooksul neid meetmeid tuleb võtta. Tegevdirektori otsus on asjaomasele liikmesriigile siduv ning kui kehtestatud tähtaja jooksul vajalikke meetmeid ei võeta, antakse küsimus edasise otsuse tegemiseks haldusnõukogule. Kui liikmesriik ei suuda ikkagi tegutseda, riskides seega seada ohtu Schengeni ala toimimise, võib komisjon vastu võtta rakendusotsuse ameti otseseks sekkumiseks.

Uus kord, et lahendada kiireloomulisi meetmeid nõudvaid olukordi, mille puhul liikmesriik ei võta vajalikke parandusmeetmeid kooskõlas haavatavuse hinnanguga või kui välispiiril esineb ebaproportsionaalne rändesurve, mis muudab välispiiri kontrolli ebatõhusaks, nii et see võib seada ohtu Schengeni ala toimimise. See hõlmab komisjoni rakendusotsust, millega tehakse kindlaks meetmed, mida Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet peab rakendama, nagu on sätestatud käesolevas määruses, ning millega nõutakse asjaomastelt liikmesriikidelt ametiga koostöö tegemist nende meetmete rakendamisel. Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet määrab seejärel kindlaks meetmed, mida on vaja komisjoni otsuses osutatud meetmete praktiliseks elluviimiseks, ning sekkub asjaomases liikmesriigis otse.

Ameti laiendatud ülesanded, mis seisnevad Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade moodustamises ja lähetamises ühisoperatsioonideks ja piirivalve kiirreageerimisoperatsioonideks, tehniliste seadmete reservi loomises, komisjoni abistamises rändehalduse tugirühmade tegevuse koordineerimisel esmase vastuvõtu piirkondades ning tugevdatud rollis tagasisaatmise, riskianalüüsi, koolituse ja teadusuuringute puhul.

Kohustuslik inimressursside reservi loomine, moodustades kiirreageerimisreservi, mis on alaline korpus, kuhu kuulub väike protsent liikmesriikide piirivalvurite iga aasta koguarvust. Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade kiirreageerimisreservist lähetatavatele rühmadele tuleks vastavalt vajadusele viivitamata lisaks saata täiendavad Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmad.

Enda tehniliste seadmete reservi kasutamine, omandades seadmed ise või kaasomandis liikmesriigiga ning juhtides liikmesriikide pakutavate tehniliste seadmete reservi, tuginedes ameti poolt kindlaks tehtud vajadustele ning nõudes, et tehniliste seadmete reservi täiendaksid transpordivahendid ja operatiivseadmed, mille liikmesriigid on Sisejulgeolekufondi erimeetmete alusel ostnud.

Põhiroll komisjoni abistamisel rändehalduse tugirühmade koordineerimisel esmase vastuvõtu piirkondades, kuhu saabuavad segarändevood ja mille puhul Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet koos Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti, Europoli ja teiste asjaomaste liidu ametitega tagab kooskõlastatud ja ulatuslikuma tehnilise ja operatiivtoe liikmesriikidele.

Ameti tugevam roll tagasisaatmisel, luues ametis tagasisaatmisbüroo, kes peaks pakkuma liikmesriikidele kogu vajalikku operatiivset tuge, et saata tõhusalt tagasi riigis ebaseaduslikult viibivad kolmandate riikide kodanikud. Amet kooskõlastab ja korraldab tagasisaatmisoperatsioone ning ühest või mitmest liikmesriigist tagasisaatmisega seotud sekkumist ning edendab nende korraldamist omal algatusel, et tugevdada eriti suure surve all olevate liikmesriikide tagasisaatmissüsteemi. Ameti käsutuses peab olema reserv, kuhu kuuluvad sunniviisilise tagasisaatmise järelevalvajad, sunniviisilise tagasisaatmise saatemeeskonnad ja tagasisaatmisspetsialistid. Nendest moodustatakse tagasisaatmisrühmad, mis lähetatakse liikmesriikidesse.

Ameti osalemine sellise teadus- ja innovatsioonitegevuse juhtimisel, mis on välispiiri kontrolli seisukohast oluline ja mis hõlmab kõrgetasemelise järelevalvetehnoloogiat, nagu kaugjuhitava õhusõiduki süsteemide kasutamist, ning katseprojektide väljatöötamisel käesoleva määrusega reguleeritud küsimustes.

Euroopa koostöö rannikuvalve ülesannete puhul, töötades välja sektoriülese koostöö Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti, Euroopa Kalanduskontrolli Ameti ja Euroopa Meresõiduohutuse Ameti vahel, et parandada nende ametite koostöötamise eesmärgiga tagada tulemuslikumad ja kulutõhusamad mitmeotstarbelised teenused liikmesriikide ametiasutustele, kes täidavad rannikuvalve ülesandeid.

Suurem koostöö kolmandate riikidega, kooskõlastades liikmesriikide ja kolmandate riikide piirihalduse vallas tehtavat operatiivkoostööd, sealhulgas ühisoperatsioonide koordineerimine, ning lähetades kontaktametnikke kolmandatesse riikidesse, samuti tehes koostööd kolmandate liikmesriikide ametiasutustega tagasisaatmise vallas, sealhulgas seoses reisidokumentide omandamisega.

Ameti volituste suurendamine isikuandmete töötlemisel, võimaldades isikuandmete töötlemist ka ühisoperatsioonide, katseprojektide, piirivalve kiirreageerimisoperatsioonide, tagasisaatmisoperatsioonide, tagasisaatmisega seotud sekkumiste korraldamisel ja koordineerimisel ning rändealduse tugirühmade raamistikus, samuti liikmesriikide, Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti, Europoli, Eurojusti ja teiste liidu ametite vahelist teabevahetust.

Põhiõiguste kaitse tagamine, luues kaebuste mehhanismi, et lahendada kaebusi, mis käsitlevad põhiõiguste rikkumist Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti tegevuse käigus. Kaebuste mehhanism on haldusmehhanism, sest amet ise ei saa uurida Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade liikmete väidetavaid põhiõiguste rikkumisi.

1.4.4. Tulemus- ja mõjunäitajad

Täpsustage, milliste näitajate alusel hinnatakse ettepaneku/algatuse elluviimist.

- nende ühisoperatsioonide, kiirreageerimisoperatsioonide ja katseprojektide arv, kestus ja tõhusus, mida amet on seoses välispiiriga koordineerinud;
- ebaseaduslike rändajate arv piiri liigi järgi (õhu-, mere-, maismaapiir);
- ameti operatiivreservist rahastatavate kiirreageerimisoperatsioonide arv;
- piirivalvurite käitumisjuhendi tõhus rakendamine;
- Euroopa Kalanduskontrolli Ameti ja Euroopa Meresõiduohutuse Ameti poolt ametile teatatud vahejuhtumite ning pakutud toodete ja teenuste arv. Selle tulemusel on paranenud piirivalvurite ja rannikuvalve funktsioone täitvate liikmesriikide ametiasutuste teadlikkus olukorrast merel;
- rannikuvalve funktsioone toetavate mitmeotstarbeliste operatsioonide arv (koostöös Euroopa Kalanduskontrolli Ameti ja Euroopa Meresõiduohutuse Ametiga);
- ameti koordineeritud tagasisaatmisoperatsioonide arv;
- ameti korraldatud ja läbi viidud operatsioonide ja sekkumiste käigus tagasi saadetud isikute arv;
- tagasisaatmisoperatsioone käsitleva käitumisjuhendi tõhus rakendamine;
- ameti esitatud riskianalüüsi aruannete arv ja sagedus;
- spetsiaalsete riskianalüüsi aruannete kvaliteet ja tõhusus;
- ameti esitatud haavatavuse hinnangute arv igal aastal;
- koolitusmoodulite ja koolitatavate arv;
- korraldatud koolituste arv;
- Erasmuse tüüpi vahetusprogrammide raames toimunud piirivalvurite vahetuste arv;
- ameti reservides registreeritud varaekspertide arv;
- ameti ostetud/renditud oma varade arv;
- ressursside tõhus haldamine ja personali tõhus juhtimine ning tulemuste mõõtmine Frontexi vaatluskeskuse kaudu;
- EUROSURI andmeedastusvõrgu, ühise piirielese luurepildi ja Euroopa olukorrapildi kaudu võimalikult reaalselt vahetatud andmete, teabe ja luureandmete hulk ja kvaliteet;
- andmete ühildamise kasutamine koos tehnoloogiliste võimalustega piiriüleste liikumiste tuvastamiseks ja jälgimiseks ning sektoriülene teabevahetus teiste osalejatega, pakkudes ELi tasandil järelevaldevahendite ühist kohaldamist ja keskkonnateavet (EUROSURI andmete ühildamise teenused);
- kasutajate rahulolu ameti tegevusega;
- kolmandatesse riikidesse saadetud kontaktametnike arv;
- liikmesriikidesse saadetud kontaktametnike arv.

Ameti üldjuhtimisele avaldavad mõju järgmised horisontaalsed näitajad:

- Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade rakendamine ja nõuetekohane toimimine;

- tehniliste seadmete reservi juhtimine ja täielikkus;
- kolmandate riikide puhul järgitava töökorra tuvastamine, prioriseerimine ja mõju, järgides täielikult ELi välispoliitikat;
- paindlikkus haldusnõukogu, teiste sidusrühmade ja sõltumatute hindajate soovitude rakendamisel. [...]

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendus

1.5.1. Lühivi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused

Lähiajal peaks Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet jätkama Frontexi põhitegevuse elluviimist seoses välispiiri haldamise ja tagasisaatmistega. Frontexi 2015. ja 2016. aasta eelarvet on 2015. aastal suurendatud, et võimaldada tal tegeleda rändekriisiga, eelkõige kolmekordistades rahalisi vahendeid Poseidoni ja Tritoni ühisoperatsioonideks, laiendades tagasisaatmise valdkonnas ameti toetust liikmesriikidele ning andes talle vajalikke vahendeid esmase vastuvõtu keskuste rajamiseks. ELi lõplik toetus 2016. aastaks, mille kohta komisjon ettepaneku tegi, on **238 686 000 eurot**.

Amet peab jätkama oma tööd välispiiri haldamisel samasuguse intensiivsusega, sealhulgas oma korrapäraselt ja olulist osalemist otsingu- ja päästetegevuses ning tagasisaatmise valdkonnas. Määruses kavandatud uued ülesanded suurendavad ameti suutlikkust toetada liikmesriike nendes sekkumisvaldkondades. Seoses sellega on oluline, et tulevikus – alates 2017. aastast – säilitatakse 2016. aasta toetuse tase Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti aastaeelarve alusena, selleks et to continue the Agency's participation in the Migration Management Support Teams working in 'hotspot' areas, where the EBA and other relevant Agencies will work on the ground with frontline Member States, by providing support to those Member States for screening, registration and fingerprinting as well as playing a particularly active role with regard to return operations and dismantling of smuggling networks

- jätkata ulatuslikumat operatiivtegevust ühisoperatsioonidel merel, eelkõige operatsioonide Triton ja Poseidon raames, suurema hulga varadega ja nende operatsioonide laiendatud territoriaalse ulatusega, võimaldades seega suurendada otsingu- ja päästevõimalusi ameti volituste raames;

- jätkata ameti osalemist rändehalduse tugirühmades, kes töötavad esmase vastuvõtu piirkondades, kus Euroopa piirivalveagentuur ja muud asjaomased ametid teevad kohapeal kõige suurema surve all olevate liikmesriikidega koostööd, pakkudes neile liikmesriikidele toetust isikute kontrollimisel ja registreerimisel ning sõrmejälgede võtmisel ning olles eriti aktiivne seoses tagasisaatmisoperatsioonidega ning inimeste ebaseadusliku üle piiri toimetamise võrgustike lõhkumisel;

- edendada veelgi ameti rolli tagasisaatmise valdkonnas, abistades liikmesriike tagasisaatmisoperatsioonidel ning muus asjaomas tegevuses uute volituste raames, eelkõige spetsiaalse tagasisaatmisbüroo loomise kaudu ametis, et suurendada toetust liikmesriikidele eesmärgiga muu hulgas hõlbustada, korraldada ja rahastada tagasisaatmisoperatsioone;

- tugevdada veelgi koostööd teiste siseasjade valdkonna ametitega, eelkõige Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti, Europol ja eu-LISAga;

- edendada veelgi ameti olulist rolli inimeste ebaseadusliku üle piiri toimetamise tõkestamisel üldiselt ning osalemist inimeste ebaseadusliku üle piiri toimetamise vastase ELi tegevuskava rakendamisel.

Käesoleva ettepanekuga laiendatakse ka oluliselt ameti suutlikkust reageerida tõhusalt praegustele või tulevastele ohtudele välispiiril, toetades proaktiivselt liikmesriikide tegevust asjakohaste meetmete rakendamisel, eelkõige juhul, kui välispiiril esineb eriline ja ebaproportsionaalne surve.

Keskmise perioodi jooksul tugevdatakse käesoleva määrusega ameti struktuuri, suutlikkust ja ülesandeid. Selleks et amet saaks oma uusi ülesandeid piisavalt täita, tuleb 2017. aastal lisada ameti ELi toetusele täiendav summa lisaks 2016. aastaks ette nähtud summale. Täiendavad rahalised vahendid võimaldavad ametil eelkõige

- luua operatiivreservi, mis võimaldab rahastada piirivalve kiirreageerimisoperatsioone ja tagasisaatmisega seotud sekkumiste korraldamist. Tegevusega seotud rahareserv peaks moodustama vähemalt 4 % operatiivtegevuseks ettenähtud eraldisest ning seda tuleks säilitada kogu aasta jooksul. Ameti toetusele tuleks lisada vähemalt **10 000 000 eurot**, et tagada võimalus algatada selliseid sekkumisi kooskõlas määruuses ettenähtud ajakavaga;
- soetada, hooldada ja rentida oma seadmeid. Seoses sellega tuleks ELi toetusele lisada **10 000 000 eurot**, et võimaldada ametil rahastada esiteks väikeste ja keskmise suurusega operatiivseadmete (s.o Eurodaci seadmete) ostmist. Ameti oma seadmed peaksid täiendama liikmesriikide tagatud tehniliste seadmete reservi, eelkõige transpordivahendeid ja operatiivseadmeid, mille liikmesriigid on otnud Sisejulgeolekufondi erimeetmete alusel;
- täita uusi ülesandeid seoses ameti ning Euroopa Kalanduskontrolli Ameti ja Euroopa Meresõiduohutuse Ameti koostööga, et toetada rannikuvalve funktsioone. Selle koostöö üksikasju selgitatakse 2016. aastal spetsiaalses katseprojektis. Samas on vaja **5 000 000 eurot**, et võimaldada ametil oma tegevust tõhusalt kooskõlastada Euroopa Meresõiduohutuse Ameti ja Euroopa Kalanduskontrolli Ametiga seoses teenuste, teabe, seadmete ja koolituse ühise pakkumisega rannikuvalve ülesannete raames ning laiendada ühisoperatsioone merepiiridel, et neist saaksid mitmeotstarbelised operatsioonid, mis hõlmavad muid rannikuvalve funktsioone;
- tugevdada ameti koostööd kolmandate riikidega ning kaasata amet operatiivtöösse naaberriikidega, tehnilise abi projektidesse ja tagasisaatmisega seotud koostöösse, sealhulgas reisidokumentide hankimisse. Seoses sellega tuleks ameti eelarvesse lisada aastas **5 000 000 eurot**. See summa võimaldab ametil teha proaktiivselt koostööd kolmandate riikidega, ilma et see piiraks ameti võimalust saada liidult rahalist toetust vastavalt liidu välissuhete poliitikat toetavaid asjaomaseid vahendeid käsitlevatele sätetele;
- suurendada ameti kontaktametnike arvu kolmandates riikides. Selleks et toetada kümne täiendava kontaktametniku lähetamist, tuleks lisaks personalikuludele suurendada ameti eelarvet aastas **1 000 000 euro** võrra, et katta büroo-, teabevahetuse, logistilise ja tehnilise toega seotud kulud. Peale selle tuleks 2017. aastal ette näha täiendavad **1 000 000 eurot** seoses tegevuse alustamise kuludega;
- toetada kaebuste mehhanismi loomist ning muu põhiõigustega seotud tegevuse ühtlustamist, milleks tuleks ameti eelarvele lisada aastas **500 000 eurot**.

Lisaks rahalistele vahenditele on vaja 602 täiendavat töötajat, et võimaldada ametil täita oma uusi ülesandeid; need hõlmavad 329 ametikohtade loetelus olevat töötajat ja 273 koosseisuvälist töötajat. Inimressursside täpne vajadus on määratletud punktis 3.2.3.

Lühikese ja keskmise perioodi jooksul aitab ameti tegevus kaasa Euroopa rände tegevuskava ja Euroopa julgeoleku tegevuskava eesmärkide saavutamisele.

1.5.2. Euroopa Liidu meetme lisandväärtus

Käesoleva ettepaneku eesmärk on tagada ELi välispiiril Euroopa integreeritud piirihaldussüsteem eesmärgiga hallata tõhusalt rännet ja tagada Euroopa Liidus kõrge julgeoleku tase, kaitstes samal ajal isikute vaba liikumist liidus. Sisepiirideta alal mõjutab ebaseaduslik sisseränne ühe liikmesriigi välispiiri kaudu kõiki teisi liikmesriike Schengeni alal. Sisepiirideta ala on jätkusuutlik üksnes siis, kui välispiir on tõhusalt turvatud ja kaitstud.

Kuna liidu välispiiri kontroll on üldine ja ühine huvi, mida tuleb teostada kooskõlas rangete ja ühtsete liidu standarditega, liikmesriigid üksi ei saa käesoleva ettepaneku eesmärke täiel määral saavutada ning selle ülesande saab paremini täita liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega.

1.5.3. Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid

Frontex asutati 2004. aastal ja alustas tegevust 2005. aastal. Nagu on Haagi programmiga nõutud, võttis komisjon 13. veebruaril 2008 vastu teatise Frontexi tegevusele antud hinnangu ja tema tulevase arengu kohta (KOM(2008) 67 lõplik).

Teatistes anti soovitusi lühikeseks ja keskmiseks tähtajaks ning esitati ideid agentuuri arengu kohta pikemas perspektiivis. Pikemas perspektiivis rõhutati Frontexi olulist rolli Euroopa Liidu integreeritud piirihaldussüsteemi arendamisel.

Kokkuvõttes andis komisjon mitu soovitusi, kuidas agentuur saaks oma volituste piires paremini tegutseda ning selle kohta, et keskmise perioodi jooksul tuleks volitused läbi vaadata.

Lisaks eespool nimetatud komisjoni aruandele Frontexi tegevusele antud hinnangu ja tema tulevase arengu kohta toimus 2008. aastal sõltumatu hindamine. Hinnangus, mille lasi koostada Frontexi haldusnõukogu, nagu on nõutud Frontexi määruse artikliga 33, esitati täiendavad seisukohad ja faktid agentuuri töömeetodite kohta. Selles anti Frontexi haldusnõukogule ka mitu soovitusi.

Seda arvestades muudeti agentuuri volitusi 2011. aastal, et ta suudaks reageerida uutele probleemidele.

Pärast seda, kui Euroopa Ülemkogu oli andnud 2015. aastal selged poliitilised suunised Frontexi rolli kohta suureneva rändesurve käsitlemisel ning Frontex oli 2014.–2015. aastal läbi viinud välishindamise, tõdeti, et 2011. aastal tehtud muudatustele vaatamata on vaja agentuuri volitused täiendavalt ümber kujundada. Sellest tulenevalt esitatakse käesolev ettepanek.

Käesoleva ettepaneku ettevalmistamisel on komisjon tuginenud aruteludele, mis on toimunud korrapäraselt Euroopa Ülemkogus ja ministrite nõukogus, aga ka Euroopa Parlamendis piirihalduse ning rändekriisi lahendamiseks vajalike meetmete teemal. Piirihalduse tulevikku ja eelkõige Frontexi tugevdamist on hiljuti arutatud ka ministrite nõukogu 8. oktoobri 2015. aasta istungil. Sellele järgnes 15. oktoobril 2015 Euroopa Ülemkogu kohtumine, kus ülemkogu kutsus oma suunistes piirihalduse tuleviku kohta üles tugevdama Euroopa Liidu välispiiri, töötades muu hulgas välispiiri integreeritud haldussüsteemi loomise nimel ning laiendades Frontexi volitusi.

Alates 1. maist 2005, kui Frontex asus oma kohustusi täitma, on toimunud pidevad arutelud asjaomaste sidusrühmadega Euroopa ja riikide tasandil. Eelkõige on toimunud regulaarsed arutelud ameti poolt Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatava aruandluse teemal. Amet

annab oma tegevusest korrapäraselt aru haldusnõukogu koosolekutel ja mitmesuguste aruannete kaudu, mille ta aasta jooksul välja annab. Peale selle on toimunud korrapärane teabevahetus teiste liidu ametitega, eelkõige Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti, Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti ja Europoliga, aga ka Euroopa Ombudsmaniga. Mitmeid arutelusid on peetud ka kodanikuühiskonna ja akadeemiliste ringkondadega.

2014. aastal viis komisjon läbi uuringu selle kohta, kas Euroopa Liidu välispiiri kontrollimiseks Euroopa piirivalvesüsteemi loomine on teostatav. Uuringu tulemusi võeti käesoleva ettepaneku koostamisel arvesse.

Komisjon on taganud ka asjaomaste sidusrühmade seisukohtade arvesse võtmise, arutades põhjalikult Frontexi välishindamise tulemusi. See välishindamine, mis põhineb määruse (EL) nr 2007/2004 artiklil 33, viidi läbi ajavahemikul alates 2014. aasta juulist kuni 2015. aasta juunini ning see hõlmab ajavahemikku alates 2008. aasta juulist kuni 2014. aasta juulini. Lõpparuannet arutas Frontexi haldusnõukogu 10. septembril 2015 ning haldusnõukogu on välja andnud soovitused seoses Frontexi asutamise määruse võimalike muudatustega. Käesolev ettepanek kajastab enamikku soovitusi, mis esitati haldusnõukogu 28. oktoobri 2015. aasta otsuses.

Komisjon on võtnud arvesse ka Euroopa Parlamendi raportit ja Euroopa Ombudsmani eriaruannet, milles käsitletakse omaalgatuslikku uurimist OI/5/2012/BEH-MHZ, mis käsitleb Frontexit ja ameti kaebuste mehhanismi väljatöötamist.

Frontexi koostöö Euroopa Meresõiduohutuse Ameti ja Euroopa Kalanduskontrolli Ametiga, mis piirdub küll piiride valvamisega, toimub Euroopa piiride valvamise süsteemi (EUROSUR) raames. Seda koostööd saab nüüd laiendada piiride valvamiselt kõikide rannikuvalve ülesanneteni, võttes arvesse ka mitmeotstarbeliste missioonide katsetamist teatavates Frontexi koordineeritud ühisoperatsioonides (nt Indalo).

1.5.4. Kooskõla ja võimalik koostoime muude asjaomaste meetmetega

Määruse eelnõu on vastus Euroopa Parlamendi ja Euroopa Ülemkogu üleskutsetele hallata tõhusalt Euroopa Liidu välispiiri. Euroopa Ülemkogu seadis 2015. aasta oktoobris selged sihid, et tugevdada Euroopa Liidu välispiiri, eelkõige töötades välispiiri integreeritud haldussüsteemi rajamise nimel ning suurendades Frontexi volitusi Euroopa piiri- ja rannikuvalve süsteemi arendamise arutelude kontekstis, sealhulgas seoses piirivalve kiirreageerimisrühmade kasutamise ja juhtudel, kui Schengeni hinnangud või riskianalüüs näitavad vajadust kindla ja kiire tegutsemise järele koostöös asjaomaste liikmesriikidega. Euroopa Ülemkogu leidis ka, et tagasisaatmise vallas tuleks Frontexi volitusi laiendada, et anda talle õigus korraldada omal algatusel ühiseid tagasisaatmisoperatsioone, ning edendada tema rolli seoses tagasipöördujate jaoks reisidokumentide hankimisega.

Euroopa rände tegevuskavas tegi komisjon ettepaneku muuta välispiiri haldamine liikmesriikide ja Euroopa Liidu ühiseks vastutusalaks. Sellele tuginedes tehti Euroopa rände tegevuskavas ettepanek muuta Frontexi õiguslikku alust, et tugevdada agentuuri rolli ja suutlikkust. Teiste sammude seas, mida komisjonil soovitati astuda, oli Euroopa piiri- ja rannikuvalve loomine, Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti suurem roll tagasisaatmiste korraldamisel ja kooskõlastamisel, asutustevaheline koostöö, ameti ja liikmesriigi varade parem haldamine ning uue esmase vastuvõtu süsteemi kasutuselevõtmine.

Määruse eelnõuga aitab komisjon muuta piirihalduse tõhusamaks ja usaldusväärsemaks, viies selle uuele vastutuse ja solidaarsuse tasandile. Viimase paari aasta jooksul on Euroopa Liit kehtestanud poliitika, mis peaks võimaldama liikmesriikidel rajada ja hoida kindlat välispiiri.

Aga kui liidu tasandil ei toimu integreeritud piirihalduse strateegilist rakendamist, on riigi tasandil rakendamine liikmesriigiti endiselt ebaühtne. Nagu komisjon Euroopa rände tegevuskavas kindlaks tegi, on seega vaja kehtestada liidu piirihaldusstandardid, kehtestada liidu piirihaldusstandardid, et hõlmata kõik liidu välispiiri haldamise aspektid.

Käesolev ettepanek tugineb olemasolevale piirihalduspoliitikale, mis hõlmab muu hulgas Frontexit, ent viib selle kvalitatiivselt uuele tasemele. Frontex loodi nõukogu määrusega (EÜ) nr 2007/2004, mida seejärel muudeti määrusega (EÜ) nr 863/2007, millega nähti ette piirivalve kiirreageerimisoperatsioonid, ning määrusega (EL) nr 1168/2011, milles rõhutati Frontexi vastutust seoses põhiõiguste kaitsega. Käesoleva ettepanekuga laiendatakse oluliselt ameti suutlikkust reageerida tõhusalt praegustele või tulevastele ohtudele välispiiril, proaktiivselt tugevdades, hinnates ja kooskõlastades liikmesriikide tegevust asjakohaste meetmete rakendamisel välispiiril.

Ettepanek täiendab olemasolevaid õigusakte, kasutades samalaadset lähenemisviisi kui see, mida kohaldatakse Euroopa piiride valvamise süsteemi (EUROSUR) suhtes, tugevdades täiendavalt koostöövaimu, teabevahetust ja jõupingutuste kooskõlastamist liikmesriikide ning Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti vahel, samuti liikmesriikide ametiasutuste ja liidu agentuuride vahel, konkreetsete ja siduvate kohustustega. See tugineb ka määrusele (EL) nr 656/2014, millega kehtestatakse väliste merepiiride järelevalve operatiivkoostöö raames, mida koordineerib Frontex. Lisaks arendab ja tugevdab käesolev ettepanek kiiret reageerimist piiridel.

Ettepanek ja eelkõige haavatavuse hindamise ettenägemine täiendab määrusega (EL) nr 1053/2013 kehtestatud hindamismehhanismi. Schengeni hindamismehhanismi eesmärk on säilitada vastastikune usaldus liikmesriikide seas. See seisneb Schengeni õigustiku nõuetekohase kohaldamise ning sisepiiridel kontrolli kaotamiseks vajalike tingimuste kontrollimiseks mõeldud tehnilises ja õiguslikus hinnangus. Juhtudel, mil Schengeni hindamise kohaselt esineb välispiiril suuri puudujääke, võib komisjon soovitada algatada Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade lähetamise või ametile tema arvamuse avaldamiseks strateegiliste kavade esitamise. Käesoleva ettepanekuga ei piirata ka meetmeid, mille võib võtta Schengeni piirieskirjade artiklite 19a ja 26 alusel.

Haavatavuse hindamine keskendub ennetamisele, et hoida ära kriisilukorra teke. Selle käigus hinnatakse liikmesriikide tegevusvõimet välispiiril ning selleks vaadeldakse tehnilisi seadmeid, suutlikkust, ressursse ja erandolukorra plaane. Selle hindamise viib läbi amet, järelevalvenõukogu teavitab tegevdirektorit, kes teeb omakorda otsuse vajalike meetmete kohta. Kui liikmesriik jätab tegevdirektori otsuse täitmata ning võib seetõttu seada ohtu Schengeni ala toimimisele, võib komisjon võtta vastu rakendusotsuse, millega nõutakse ameti otsest sekkumist kohapeal.

Käesolev ettepanek tugineb selles poliitikavaldkonnas juba kehtivatele sätetele ja arendab neid edasi ning nende alusel nähakse ette Euroopa piiri- ja rannikuvalve, millega luuakse liidu tasandil välispiiri integreeritud haldussüsteem, nagu on sätestatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 77 lõike 2 punktis d.

Käesolev ettepanek on tihedalt seotud järgmiste liidu poliitikapõhimõtetega ja täiendab neid:

(a) Euroopa ühine varjupaigasüsteem koos rändehalduse tugirühmade loomisega esmase vastuvõtu piirkondades, mis on tihedalt seotud selliste isikute ümberpaigutamisega, kes vajavad ilmselgelt rahvusvahelist kaitset;

- (b) sisejulgeolek, nagu rõhutati Euroopa julgeoleku tegevuskavas: ühised ranged piirihaldusstandardid on hädavajalikud, et tõkestada piiriülest kuritegevust ja terrorismi. Käesolev ettepanek aitab täiendavalt kaasa sisejulgeoleku kõrge taseme saavutamisele, võimaldades ametil hõlmata oma riskianalüüsiga piiriülese kuritegevuse ja terrorismi aspektid, lubades tal töödelda selliste isikute isikuandmeid, keda kahtlustatakse terroriaktides osalemises, ning nähes ette, et amet teeb terrorismi tõkestamise valdkonnas koostööd liidu teiste ametite ja rahvusvaheliste organisatsioonidega. Seoses juurdepääsuga riikide ja Euroopa andmebaasidele sätestatakse määruse eelnõus liikmesriikide kohustus anda Euroopa piiri- ja rannikuvalverühmade liikmetele juurdepääs riikide ja Euroopa andmebaasidele;
- (c) meresõidu turvalisus ja ohutus ning meresõidu järelevalve koos Euroopa koostöö alustamisega rannikuvalve ülesannete vallas Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti, Euroopa Kalanduskontrolli Ameti ja Euroopa Meresõiduohutuse Ameti vahel;
- (d) liidu välissuhete poliitika, arvestades, et Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet peaks hõlbustama ja julgustama koostööd liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel, sealhulgas kooskõlastades sellist operatiivkoostööd välispiiri haldamise valdkonnas ja lähetades kolmandatesse riikidesse kontaktametnikke, samuti tehes koostööd kolmandate liikmesriikide ametiasutustega tagasisaatmise, sealhulgas reisidokumentide omandamise valdkonnas.

1.6. Meetme kestus ja finantsmõju

☐ **Piiratud kestusega** ettepanek/algatus

– ☐ Ettepanek/algatus hõlmab ajavahemikku [PP.KK.]AAAA–[PP.KK.]AAAA

– ☐ Finantsmõju avaldub ajavahemikul AAAA–AAAA

☒ **Piiratud kestusega** ettepanek/algatus

– Rakendamine käivitub alates 2017. aastast,

– millele järgneb täieulatuslik rakendamine.

1.7. Kavandatud eelarve täitmise viisid

☐ **Otsene eelarve täitmine** komisjoni poolt

– ☐ täitevasutuste kaudu

☐ **Eelarve täitmine koostöös** liikmesriikidega

☒ **Kaudne eelarve täitmine**, mille puhul eelarve täitmise ülesanded on usaldatud

☐ rahvusvahelistele organisatsioonidele ja nende esindajatele (täpsustada);

☐ Euroopa Investeerimispank ja Euroopa Investeerimisfondile;

☒ finantsmääruse artiklites 208 ja 209 nimetatud asutustele;

☐ avalik-õiguslikele asutustele;

☐ avalikke teenuseid osutavatele eraõiguslikele asutustele, kuivõrd nad esitavad piisavad finantstagatised;

☐ liikmesriigi eraõigusega reguleeritud asutustele, kellele on delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamine ja kes esitavad piisavad finantstagatised;

☐ isikutele, kellele on delegeeritud ELi lepingu V jaotise kohaste ÜVJP erimeetmete rakendamine ja kes on kindlaks määratud asjaomases alusaktis.

Märkused

[...]

[...]

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

Täpsustage tingimused ja sagedus.

Amet peab täitma korrapärase järelevalve ja aruandluse nõudeid. Ameti haldusnõukogu võtab igal aastal vastu ameti eelmise aasta konsolideeritud tegevusaruande ning edastab selle hiljemalt 1. juuliks Euroopa Parlamendile, nõukogule, komisjonile, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning kontrollikoja. Aruanne avalikustatakse. Komisjon viib iga kolme aasta järel läbi hindamise kooskõlas komisjoni suuniste hindamiskriteeriumidega, et hinnata eelkõige ameti tegevuse ja töömeetodite mõju, tõhusust ja tulemuslikkust seoses tema eesmärkide, volituste ja ülesannetega. Hindamise eesmärk on eelkõige välja selgitada vajadus muuta ameti volitusi ja selliste võimalike muudatuste finantsmõju.

Iga teise hindamise käigus hinnatakse ka ameti saavutatud tulemusi, arvestades tema eesmarke, volitusi ja ülesandeid. Kui komisjon leiab oma hindamise põhjal, et Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti tegevuse jätkumine ei ole enam põhjendatud seoses talle määratud eesmärkide, volituste ja ülesannetega, võib ta teha ettepaneku käesoleva määruse vastava muutmise või kehtetuks tunnistamise kohta.

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteemid

2.2.1. Kindlakstehtud ohud

Suur rändesurve Euroopa Liidu välispiiril nõuab liikmesriikide ametiasutustest ja Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametist koosneva Euroopa piirivalve loomist. Tuleb laiendada ka Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti pädevust võrreldes praeguse Frontexi volitustega.

Ameti personali ja rahaliste vahendite tugevdamine on vajalik, et vastata laiendatud volitustele ning kavandatavas määruuses sätestatud nõuetele.

2.2.2. Ettenähtud kontrollimeetod(id)

Ameti raamatupidamisaruanded esitatakse Euroopa Kontrollikoja heakskiitmiseks ja nende suhtes kohaldatakse eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetlust. Komisjoni siseauditi talitus teeb auditeid koostöös ameti siseauditioriga.

2.3. Pettuste ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

Täpsustage rakendatavad või kavandatud ennetus- ja kaitsemeetmed.

Ameti nimel

Tegevdirektor vastutab ameti eelarve täitmise eest. Ta esitab igal aastal komisjonile, haldusnõukogule ja kontrollikoja eelmise majandusaasta tulude ja kulude üksikasjaliku aruande. Lisaks abistab komisjoni siseauditi talitus ameti finantstegevuse juhtimisel, kontrollides riske, jälgides nõuetele vastavust juhtimis- ja kontrollisüsteemide kvaliteedi kohta sõltumatu arvamuse avaldamisega ning andes soovitusi tegevuse tõhususe ja tulemuslikkuse parandamiseks ning ameti vahendite säästlikuks kasutamiseks.

Amet võtab vastu oma finantsmääruse vastavalt määrusele nr 1271/2013 pärast komisjonilt ja kontrollikoja nõusoleku saamist. Amet kehtestab siseauditisüsteemi, mis sarnaneb komisjoni ümberkorraldamise raames kasutusele võetud süsteemiga.

Koostöö Euroopa Pettustevastase Ametiga

Komisjoni personalieeskirju järgivad töötajad teevad koostööd Euroopa Pettustevastase Ametiga, et võidelda pettustega.

Kontrollikoja nimel

Kontrollikoda kontrollib aruandeid vastavalt aluslepingu artiklile 248 ning avaldab ameti tegevuse kohta aastaaruande.

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

- Olemasolevad eelarveread

Järgestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriikide kaupa ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa.

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Assigneerin gute liik	Rahaline osalus			
	Arv [Rubriik 3]	Liigendatud/liigendamata ⁶⁰	EFTA riigid ⁶¹	Kandidaatriigid ⁶²	Kolmandad riigid	Rahaline osalus finantsmääruse artikli 21 lõike 2 punkti b tähenduses
3	18 03 02 – Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuur (Frontex)	Liigendatud/liigendamata	JAH*	EI	EI	EI

- * Schengeni lepinguga ühinenud riigid (NO, IS, CH, LI) maksavad Frontexile osamaksu.
- Uued eelarveread, mille loomist taotletakse
- Puudub vajadus uue eelarverea loomise taotlemiseks, aga eelarverida 18 03 02 tuleks vastavalt ümber nimetada.

Järgestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriikide kaupa ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa.

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Assigneerin gute liik	Rahaline osalus			
	Arv [Nimetus..... ...]	Liigendatud/liigendamata	EFTA riigid	Kandidaatriigid	Kolmandad riigid	Rahaline osalus finantsmääruse artikli 21 lõike 2 punkti b tähenduses
[...]	[XX.YY.YY.YY] [...]	[...]	JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI

⁶⁰ Liigendatud = liigendatud assigneeringud / Liigendamata = liigendamata assigneeringud.

⁶¹ EFTA: Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.

⁶² Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani võimalikud kandidaatriigid.

3.2. Hinnanguline mõju kuludele

3.2.1. Üldine hinnanguline mõju kuludele

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	3	Julgeolek ja kodakondsus
---	---	--------------------------

[Asutus]: Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet			Aasta 2017 ⁶³	Aasta 2018	Aasta 2019	Aasta 2020	KOKKU
Jaotis 1.	Kulukohustused	(1)					
	Maksed	(2)					
Jaotis 2.	Kulukohustused	(1a)					
	Maksed	(2a)					
Jaotis 3.	Kulukohustused	(3a)					
	Maksed	(3b)					
Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	=1+1a+3 a	281 267	298 286	310 289	322 227	1 212 069
	Maksed	=2+2a +3b	281 267	298 286	310 289	322 227	1 212 069

⁶³ Aasta, mil alustatakse ettepaneku/algatuse rakendamist.

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	5	„Halduskulud”
---	----------	---------------

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		Aasta 2017	Aasta 2018	Aasta 2019	Aasta 2020	KOKKU
Rände ja siseasjade peadirektoraat						
• Personalikulud		0,528	0,528	0,528	0,528	2,112
• Muud halduskulud		0,030	0,030	0,030	0,030	0,120
Rände ja siseasjade peadirektoraat KOKKU	Assigneeringud	0,558	0,558	0,558	0,558	2,232

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 5 assigneeringud KOKKU	(Kulukohustuste kogusumma = maksete kogusumma)	0,558	0,558	0,558	0,558	2,232
--	--	-------	-------	-------	-------	-------

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		Aasta 2017	Aasta 2018	Aasta 2019	Aasta 2020	KOKKU
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIKIDE 1–5 assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	281 267,5	298 286,5	310 289,5	322 227,5	1 212 071
	Maksed	281 267,5	298 286,5	310 289,5	322 227,5	1 212 071

3.2.2. Hinnanguline mõju Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti assigneeringutele

- ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma tegevusassigneeringute kasutamist
- ☒ Ettepanek/algatus hõlmab tegevusassigneeringute kasutamist,⁶⁴ mis toimub järgmiselt:

Kulukohustuste assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Täpsustage eesmärgid ja väljundid ↓		Aasta 2017		Aasta 2018		Aasta 2019		Aasta 2020		KOKKU	
	Väljundi keskmise kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Väljundite arv kokku	Kulud kokku
ERIEESMÄRK NR 1 „TOETUS VÄLISPIIRI HALDUSEL”											
Ühisoperatsioonide arv merepiiridel	23 304	5	115 262	5	116 340	5	117 075	5	117 405	20	466 083
Ühisoperatsioonide arv maismaapiiridel	3 656	5	17 053	5	17 890	5	18 777	5	19 407	20	73 126
Ühisoperatsioonide arv õhupiiridel	1 032	5	4 472	5	4 970	5	5 432	5	5 762	20	20 635
Operatiivreserv kiirreageerimisoperatsioonideks	10 000	1	10 000	1	10 000	1	10 000	1	10 000	4	40 000
Erieesmärk nr 1 kokku			146 787		149 200		151 284		152 574		599 844
ERIEESMÄRK NR 2 „Toetus rannikuvalve ülesanneteks”											
Kooskõlastamine Euroopa Meresõiduohutuse Ametiga ja Euroopa Kalanduskontrolli Ametiga seoses teenuste, teabe, seadmete ja koolituse ühise pakkumisega rannikuvalve ülesannete raames	3 126	1	1 556	1	2 547	1	3 608	1	4 794	4	12 505
Nende ühisoperatsioonide arv merepiiridel, mida on laiendatud, et need oleksid mitmeotstarbelised ja hõlmaksid muid rannikuvalve	1 055	5	4 249	5	4 933	5	5 698	5	6 226	20	21 106

⁶⁴

Ehkki vorm on seotud tegevusassigneeringutega, tundub ametite puhul selleks, et esitada põhjalikult tegevuse mõju, asjakohasem võtta arvesse nii tegevusassigneeringuid (jaotis 3) kui ka vastavaid haldusassigneeringuid (jaotised 1 ja 2), mis on jaotatud proportsionaalselt erinevate erieesmärkide vahel vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja tegevuspõhise eelarvestamise kohasele kavandamisele. Näitajad hõlmavad nii ELi toetust kui ka Schengeniga ühinenud riikide osamaksu.

funktsioone											
Erieesmärk nr 2 kokku			5 805		7 480		9 306		11 020		33 611
ERIEESMÄRK NR 3 „TAGASISAATMINE”											
Korraldatud/koordineeritud ühisoperatsioonide arv	0,414	195	75 248	195	78 851	195	82 152	195	86 898	780	323 151
Erieesmärk nr 3 kokku			75 248		78 851		82 152		86 898		323 151
ERIEESMÄRK NR 4 „RISKIANALÜÜS JA HAAVATAVUSE HINNANGUD”											
Koostatud riskianalüüside / haavatavuse hinnangute arv	0,191	60	9 133	60	11 081	60	12 215	60	13 349	240	45 777
Erieesmärk nr 4 kokku			9 133		11 081		12 215		13 349		45 777
ERIEESMÄRK NR 5 „KOOLITUS”											
Korraldatud koolituste arv	0,039	200	7 555	200	7 555	200	7 851	200	8 373	800	31 334
Erieesmärk nr 5 kokku			7 555		7 555		7 851		8 373		31 334
ERIEESMÄRK NR 6 „Ühiskasutusvahendite haldamine ning teadus- ja arendustöö”											
Ühiskasutusvahendite haldamine	6 151	1	4 072	1	5 910	1	7 014	1	7 606	4	24 604
Ostetud või renditud oma seadmete arv (väikese ja keskmise suurusega varad)	0,112	100	10 688	100	11 376	100	11 376	100	11 376	400	44 816
Teadus- ja arendustöö, sealhulgas suurem suutlikkus juhtida teadusuuringute projekte	3 541	1	3 062	1	3 524	1	3 788	1	3 788	4	14 162
Erieesmärk nr 6 kokku			17 823		20 811		22 179		22 771		83 582
ERIEESMÄRK NR 7 „EUROSUR ja olukorrapilt”											

EUROSURI tegevus	16 164	1	15 137	1	15 815	1	16 555	1	17 147	4	64 655
Ameti vaatluskeskuse tegevus ööpäev läbi kõikidel nädalapäevadel	3 036	1	0,858	1	2 376	1	3 696	1	5 214	4	12 144
Olukorrapildi koostamine	4 655	1	4 655	1	4 655	1	4 655	1	4 655	4	18 619
Erieesmärk nr 7 kokku			20 650		22 846		24 906		27 016		95 418
ERIEESMÄRK NR 8 „Välissuhted ja põhiõigused”											
Välis- ja avalikud suhted	4 666	1	4 437	1	4 690	1	4 768	1	4 768	4	18 662
Tugevdatud koostöö kolmandate riikidega, sealhulgas võimalikud ühisoperatsioonid naaberriikidega, tehnilise abi projektid ning koostöö tagasisaatmisega seotud küsimustes	6 090	1	5 370	1	5 857	1	6 270	1	6 862	4	24 359
Kontaktametnike arv kolmandates riikides (personalikulud + tegevuskulud)	0,281	10	2 835	10	2 748	10	2 826	10	2 826	40	11 235
Kontaktametnike arv liikmesriikides ja Schengeniga ühinenud riikides	0,503	30	2 155	30	4 310	30	4 310	30	4 310	30	15 085
Põhiõigused, sealhulgas kaebuste mehhanism	1 844	1	1 423	1	1 897	1	2 029	1	2 029	4	7 377
Erieesmärk nr 8 kokku			16 220		19 502		20 203		20 795		76 719
KULUD KOKKU			299 220		317 325		330 095		342 795		1 289 435

3.2.3. Hinnanguline mõju Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti personalile

3.2.3.1. Ülevaade

- ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma haldusassigneeringute kasutamist
- ☒ Ettepanek/algatus hõlmab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Personalikulud	2016	2017	2018	2019	2020
COM(2013)519 lähtestsenaarium	149	146	145	145	145
Muudatused 2016. aasta eelarvemenetluse kaudu (muutmisettepanek 2/2016)	60	60	60	60	60
Täiendavad ametikohad rändekriisi korral (Triton, Poseidon) 2016. aasta eelarve projektis	16	16	16	16	16
Muudetud lähtestsenaarium	225	222	221	221	221
Taotletavate täiendavate ametikohtade arv		130	197	263	329
Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (töötajate arv)	225	352	418	484	550
- AD palgaastmed	157	262	311	377	443
- AST palgaastmed	68	90	107	107	107
Koosseisuväline personal (täistööajale taandatud töötajad)	177	288	342	396	450
- lepingulised töötajad	91	147	174	202	230
- riikide lähetatud eksperdid	86	141	168	194	220
Töötajaid kokku	402	640	760	880	1000

Personalikulud		2017	2018	2019	2020	2017–2020
Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad		38 082	50 820	59 532	68 244	216 678
- AD palgaastmed		27 654	37 818	45 408	54 120	165 000
- AST palgaastmed		10 428	13 002	14 124	114 124	51 678
Koosseisuväline personal		17 183	23 286	27 278	31 266	99 013
- lepingulised töötajad		8 330	11 235	13 160	15 120	47 845
- riikide lähetatud eksperdid		8 853	12 051	14 118	16 146	51 168
Personalikulud kokku		55 265	74 106	86 810	99 510	315 691

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Ettepanek järgib personali 5 % vähendamise reformi (2013–2017), vähendades järk-järgult ameti töötajate arvu määraga 1 % 2017. aasta ametikohtade loetelu puhul (sarnast vähendamise määra järgiti aastatel 2013–2016).

2015. aasta jooksul suurendati ameti 2016. aasta ametikohtade loetelu veel 76 ametikoha võrra, et ohjata rändekriisi kõige tõhusamal viisil. Aga selleks, et rakendada ametile määruses ette nähtud uusi ülesandeid, vajab amet 2020. aastaks 329 täiendavat ametikohta ning 273 koosseisuvälist töötajat. Eelkõige on vaja järgmiste ametikohtade tugevdamist:

- 117 ajutise teenistuja (TA) (107 administraatorit (AD), 10 assistenti (AST)) ametikohta, et hõlmata tagasisaatmisbüroo toimimine ning hallata suuremat arvu tagasisaatmismeetmeid, mida amet rakendab, sealhulgas piisavat arvu koordineerivaid ametnikke tagasisaatmisoperatsioonideks ning töötajaid, kes tegelevad õhusõidukite tellimisega.
- 29 ajutise teenistuja (TA) (27 administraatorit (AD), 2 assistenti (AST)) ametikohta, et tagada vajalikul arvul koordineerivate ametnike olemasolu ühisoperatsioonideks, kiirreageerimisoperatsioonideks ja piiridel asuvates esmase vastuvõtu keskustes.
- 29 ajutise teenistuja (TA) (27 administraatorit (AD), 2 assistenti (AST)) ametikohta, et asutada jälgimis- ja riskianalüüsikeskus ning tugevdada ameti suutlikkust viia läbi haavatavuse hindamist ning tagada vajalikud järeelmeetmed.
- 6 ajutise teenistuja (TA) (3 administraatorit (AD), 3 assistenti (AST)) ametikohta, et toetada põhiõiguste ametniku tegevust, arvestades tema kasvanud töökoormust seoses järelevalvega ning uue kaebuste mehhanismi kasutuselevõtmisega.
- 7 ajutise teenistuja (TA) (4 administraatorit (AD) ja 3 assistenti (AST)) ametikohta, et võimaldada ametil osaleda sellise teadus- ja innovatsioonitegevuse juhtimisel, mis on välispiiri kontrolli seisukohast oluline ja mis hõlmab kõrgetasemelise järelevalvetehnoloogia, nagu kaugjuhitava õhusõiduki süsteemide kasutamist.
- 46 ajutise teenistuja (TA) (41 administraatorit (AD) ja 5 assistenti (AST)) ametikohta, et tagada ameti vaatluskeskuse ööpäevaringne toimimine kõikidel nädalapäevadel, kindlustades rändevõrgude reaajas jälgimise ja neist teatamise, sealhulgas nädalalõppudel ja riigipühadel.
- 10 ajutise teenistuja (TA) (9 administraatorit (AD) ja 1 assistent (AST)) ametikohta, et võimaldada ametil lähetada kontaktametnikke asjaomastesse kolmandatesse riikidesse ning tugevdada täiendavalt koostööd kõige asjakohasemate kolmandate riikidega.
- 30 ajutise teenistuja (TA) (30 administraatorit (AD)) ametikohta, mis võimaldavad ametil lähetada kontaktametnikke liikmesriikidesse.
- 33 ajutise teenistuja (TA) (31 administraatorit (AD), 2 assistenti (AST)) ametikohta, et võimaldada ametil täita uusi ülesandeid seoses tema rolliga n-ö rannikuvalve ülesannete puhul, et koordineerida mitmetarbelisi missioone ja anda teavet teenuste ja koolituse kohta.
- 10 ajutise teenistuja (TA) (5 administraatorit (AD), 5 assistenti (AST)) ametikohta, et võimaldada ametil hallata tõhusalt olemasolevaid reserve (Euroopa piirivalverühmad (EBGT) ja tehniline reserv) ning luua uusi reserve (kolm tagasisaatmisega seotud reservi)
- 6 ajutise teenistuja (TA) (3 administraatorit (AD), 3 assistenti (AST)) ametikohta, et toetada ameti oma seadmete soetamist ja rentimist ning tagada ameti oma seadmete hooldus.
- 6 ajutise teenistuja (TA) (3 administraatorit (AD), 3 assistenti (AST)) ametikohta, et tugevdada ameti haldussuutlikkust suurema eelarve haldamisel ning uute ülesannete rakendamisel kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimisega põhimõttega.

Tehakse ettepanek, et täiendavad ametikohad muutuvad kättesaadavaks järk-järgult, nii et 2020. aastal on ametikohtade arv kokku 550.

Personalikulud	2016	2017	2018	2019	2020
COM(2013)519 lähtestsenaarium	149	146	145	145	145
Muudatused 2016. aasta eelarvemenetluse kaudu (muutmisettepanek 2/2016)	60	60	60	60	60
Täiendavad ametikohad rändekriisi korral (Triton, Poseidon) 2016. aasta eelarve projektis	16	16	16	16	16
Muudetud lähtestsenaarium	225	222	221	221	221
Taotletavate täiendavate ametikohtade arv		130	197	263	329
Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (töötajate arv)	225	352	418	484	550
- AD palgaastmed	157	262	311	377	443
- AST palgaastmed	68	90	107	107	107
Koosseisuväline personal (täistööajale taandatud töötajad)	177	288	342	396	450
- lepingulised töötajad	91	147	174	202	230
- riikide lähetatud eksperdid	86	141	168	194	220
Töötajaid kokku	402	640	760	880	1000

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Personalikulud		2017	2018	2019	2020	2017–2020
Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad		38 082	50 820	59 532	68 244	216 678
- AD palgaastmed		27 654	37 818	45 408	54 120	165 000
- AST palgaastmed		10 428	13 002	14 124	14 124	51 678
Koosseisuväline personal		17 183	23 286	27 278	31 266	99 013
- lepingulised töötajad		8 330	11 235	13 160	15 120	47 845
- riikide lähetatud eksperdid		8 853	12 051	14 118	16 146	51 168

Personalikulud kokku		55 265	74 106	86 810	99 510	315 691
-----------------------------	--	---------------	---------------	---------------	---------------	----------------

Ettepanek järgib personali 5 % vähendamise reformi (2013–2017), vähendades järk-järgult ameti ametikohtade arvu määraga 1 % 2017. aasta ametikohtade loetelu puhul (sarnast vähendamise määra järgiti aastatel 2013–2016).

2015. aasta jooksul suurendati ameti 2016. aasta ametikohtade loetelu veel 76 ametikoha võrra, et ohjata rändekriisi kõige tõhusamal viisil. Aga selleks, et rakendada määruses sätestatud uusi ülesandeid, vajab amet 2020. aastaks ametikohtade loetellu 329 täiendava ametikoha (ajutise teenistuja ametikohad) lisamist. Eelkõige on vaja järgmiste ametikohtade tugevdamist:

- 117 ajutise teenistuja (TA) (107 administraatorit (AD), 10 assistenti (AST)) ametikohta, et hõlmata tagasisaatmisbüroo toimimine ning hallata suuremat arvu tagasisaatmismeetmeid, mida amet rakendab, sealhulgas piisavat arvu koordineerivaid ametnikke tagasisaatmisoperatsioonideks ning töötajaid, kes tegelevad õhusõidukite tellimisega.
- 29 ajutise teenistuja (TA) (27 administraatorit (AD), 2 assistenti (AST)) ametikohta, et tagada vajalikul arvul koordineerivate ametnike olemasolu ühisoperatsioonideks, kiirreageerimisoperatsioonideks ja piiridel asuvates esmase vastuvõtu keskustes.
- 29 ajutise teenistuja (TA) (27 administraatorit (AD), 2 assistenti (AST)) ametikohta, et asutada jälgimis- ja riskianalüüsikeskus ning tugevdada ameti suutlikkust viia läbi haavatavuse hindamist ning tagada vajalikud järeelmeetmed.
- 6 ajutise teenistuja (TA) (3 administraatorit (AD), 3 assistenti (AST)) ametikohta, et toetada põhiõiguste ametniku tegevust, arvestades tema kasvanud töökoormust seoses järelevalvega ning uue kaebuste mehhanismi kasutuselevõtmisega.
- 7 ajutise teenistuja (TA) (4 administraatorit (AD) ja 3 assistenti (AST)) ametikohta, et võimaldada ametil osaleda sellise teadus- ja innovatsioonitegevuse juhtimisel, mis on välispiiri kontrolli seisukohast oluline ja mis hõlmab kõrgetasemelise järelevalvetehnoloogia, nagu kaugjuhitava õhusõiduki süsteemide kasutamist.
- 46 ajutise teenistuja (TA) (41 administraatorit (AD) ja 5 assistenti (AST)) ametikohta, et tagada ameti vaatluskeskuse ööpäevaringne toimimine kõikidel nädalapäevadel, kindlustades rändevõogude reaajas jälgimise ja neist teatamise, sealhulgas nädalalõppudel ja riigipühadel.
- 10 ajutise teenistuja (TA) (9 administraatorit (AD) ja 1 assistent (AST)) ametikohta, et võimaldada ametil lähetada kontaktametnikke asjaomastesse kolmandatesse riikidesse ning tugevdada täiendavalt koostööd kõige asjakohasemate kolmandate riikidega.
- 30 ajutise teenistuja (TA) (30 administraatorit (AD)) ametikohta, mis võimaldavad ametil lähetada kontaktametnikke liikmesriikidesse.
- 33 ajutise teenistuja (TA) (31 administraatorit (AD), 2 assistenti (AST)) ametikohta, et võimaldada ametil täita uusi ülesandeid seoses tema rolliga n-õ rannikuvalve ülesannete puhul, et koordineerida mitmetoetstarbelisi missioone ja anda teavet teenuste ja koolituse kohta.
- 10 ajutise teenistuja (TA) (5 administraatorit (AD), 5 assistenti (AST)) ametikohta, et võimaldada ametil hallata tõhusalt olemasolevaid reserve (Euroopa piirivalverühmad (EBGT) ja tehniline reserv) ning luua uusi reserve (kolm tagasisaatmisega seotud reservi)
- 6 ajutise teenistuja (TA) (3 administraatorit (AD), 3 assistenti (AST)) ametikohta, et toetada ameti oma seadmete soetamist ja rentimist ning tagada ameti oma seadmete hooldus.

- 6 ajutise teenistuja (TA) (1 administraator (AD), 5 assistenti (AST)) ametikohta, et tugevdada ameti haldussuutlikkust suurema eelarve haldamisel ning uute ülesannete rakendamisel kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimisega põhimõttega.

Tehakse ettepanek, et täiendavad ametikohad muutuvad kättesaadavaks järk-järgult, nii et 2020. aastal on ajutise teenistuja ametikohti kokku 550.

Lisaks vajab amet oma määruses sätestatud uute ülesannete rakendamiseks **273 täiendavat koosseisuvälist töötajat (lepingulised töötajad ja riikide lähetatud eksperdid)**, mis muudetakse 2020. aastaks järk-järgult kättesaadavaks, nii et 2020. aastaks on koosseisuväliseid töötajaid kokku 450.

Ameti töötajate arv peab 2020. aastaks olema seega **1000 kõikide kategooriate töötajat** (ajutised teenistujad, lepingulised töötajad ja riikide lähetatud eksperdid).

3.2.3.2. Haldusala peadirektoraadi hinnanguline personalivajadus

- ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma personali kasutamist
- ☒ Ettepanek/algatus nõuab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Hinnanguline väärtus täisarvuna (või maksimaalselt ühe kohaga pärast koma)

	2017	2018	2019	2020	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju (vt punkt 1.6)		
• Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)							
XX 01 01 01 (komisjoni peakorteris ja esindustes)	4	4	4	4			
XX 01 01 02 (delegatsioonides)							
XX 01 05 01 (kaudne teadustegevus)							
10 01 05 01 (otsene teadustegevus)							
• Koosseisuväline personal (täistööajale taandatud töötajad)⁶⁵							
XX 01 02 01 (üldvahenditest rahastatavad lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud)							
XX 01 02 02 (lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud ja noored eksperdid delegatsioonides)							
XX 01 04 yy⁶⁶	- peakorteris ⁶⁷						
	- delegatsioonides						
XX 01 05 02 (lepingulised töötajad, renditööjõud ja riikide lähetatud eksperdid kaudse teadustegevuse valdkonnas)							
10 01 05 02 (lepingulised töötajad, renditööjõud ja riikide lähetatud eksperdid otsese teadustegevuse valdkonnas)							
Muud eelarveread (täpsustage)							
KOKKU							

⁶⁵ Lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud töötajad, renditud tööjõud, noored eksperdid delegatsioonides.

⁶⁶ Tegevusassigneeringutest rahastatavate koosseisuväliste töötajate ülempiiri arvestades (endised B...A read).

⁶⁷ Peamiselt struktuurifondid, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond ja Euroopa Kalandusfond.

XX osutab asjaomasele poliitikavaldkonnale või eelarvejaotisele.

Personalivajadused kaetakse haldavale peadirektoraadile juba jaotatud ja/või peadirektoraadis ümberpaigutatud vahenditest, vajaduse korral koos lisaeraldistega, mis võidakse meedet juhtivale peadirektoraadile anda iga-aastase vahendite eraldamise protseduuri raames, võttes arvesse eelarvepiiranguid.

Ülesannete kirjeldus:

Ametnikud ja ajutine personal	Komisjoni esindamine ameti haldusnõukogus. Aasta tööprogrammi kohta komisjoni arvamuse koostamine ja selle rakendamise üle järelevalve teostamine. Ameti eelarve koostamise järelevalve ning eelarve rakendamise jälgimine. Ameti abistamine tema tegevuse kavandamisel kooskõlas ELi poliitikaga, sealhulgas osaledes ekspertide kohtumistel.
Koosseisuvälised töötajad	

Täistööajale taandatud töötajate kulukalkulatsiooni kirjeldus tuleks esitada V lisa jaos 3

3.2.4. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga

- ☒ Ettepanek/algatus on kooskõlas kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga, aga võib hõlmata mitmeaastase finantsraamistiku määruuses määratletud eriinstrumentide kasutamist.
- ☐ Ettepanekuga/algatusega kaasneb mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi ümberplaneerimine.

Selgitage ümberplaneerimist, osutades asjaomastele rubriikidele, eelarveridadele ja summadele.

Ameti 2015. ja 2016. aasta eelarvet on 2015. aastal märkimisväärselt suurendatud, et võimaldada tal tegeleda rändekriisiga, eelkõige kolmekordistades rahalisi vahendeid Poseidoni ja Tritoni ühisoperatsioonideks, laiendades tagasisaatmise valdkonnas ameti toetust liikmesriikidele ning andes talle vajalikke vahendeid esmase vastuvõtu keskuste rajamiseks. ELi lõplik toetus 2016. aastaks, mille kohta komisjon ettepaneku tegi, on 238 686 000 eurot.

Arvestades vajadust, et amet jätkab oma tööd välispiiri haldamisel samasuguse intensiivsusega, sealhulgas seoses otsingu- ja päästetööga ning tagasisaatmise valdkonnas, on oluline, et tulevikus säilitatakse 2016. aasta toetuse tase Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti aastaeelarve alusena.

Peale selle on ameti uute ülesannete rakendamiseks vaja täiendavaid rahalisi vahendeid ja inimressursse:

	Toetus			Ajutised teenistujad		
	Mitmeaastane finantsraamistik	Uued volitused	Vahe eurodes	Muudetud mitmeaastane finantsraamistik	Uued volitused	Vahe (täistööaja ekvivalent)
2016	238686*	0		225**	0	
2017	91 274	281 267	189 993	222	352	130
2018	91 274	298 286	207 012	221	418	197
2019	93 099	310 289	217 190	221	484	263
2020	94 961	322 227	227 266	221	550	329

*2016. aasta toetust suurendati 2016. aasta eelarves võrreldes komisjoni teatisega COM(2013) 519, mis käsitleb detsentraliseeritud asutuste inim- ja rahaliste ressursside kavandamist aastatel 2014–2020 ja mille kohaselt oli kavandatud summa 88 774 miljonit eurot. Kavakohane.

** Koguarv 225 hõlmab kõiki täiendavaid ametikohti, millele eelarvepädev institutsioon on 2015. aastal loa andnud. Vastavalt teatisele COM(2013) 519 anti esialgu luba üksnes 147 ametikoha jaoks.

- ☐ Ettepanek/algatus eeldab paindlikkusinstrumendi kohaldamist või mitmeaastase finantsraamistiku läbivaatamist⁶⁸.

Selgitage ümberplaneerimist, osutades asjaomastele rubriikidele, eelarveridadele ja summadele.

3.2.5. Kolmandate isikute rahaline toetus

- Ettepanek/algatus hõlmab kaasrahastamist, mille hinnanguline summa on järgmine:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta 2017	Aasta 2018	Aasta 2019	Aasta 2020	Kokku
Schengeniga ühinenud riikide osamaks ⁶⁹	17 953	19 040	19 806	20 568	77 366
Kaasrahastatavad assigneeringud KOKKU	17 953	19 040	19 806	20 568	77 366

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

- ☒ Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele.
- ☐ Ettepanekul/algatusel on järgmine finantsmõju:
 - ☐ omavahenditele
 - ☐ mitmesugustele tuludele

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Tulude eelarverida:	Jooksva aasta eelarves kättesaadavad assigneeringud	Ettepaneku/algatuse mõju ⁷⁰					
		Aasta N	Aasta N+1	Aasta N+2	Aasta N+3	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju (vt punkt 1.6)	
Artikkel							

Mitmesuguste sihtotstarbeliste tulude puhul täpsustage, milliseid kulude eelarveridasid ettepanek mõjutab.

[...]

Täpsustage tuludele avalduva mõju arvutusmeetod.

[...]

⁶⁸ Vt nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 1311/2013 (millega sätestatakse mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020) artikleid 11 ja 17.

⁶⁹ Schengeniga ühinenud riikide osamaksu arvutab Frontex igal aastal, võttes arvesse ELi toetuse suurust ning asjaomaste riikide SKP suhtarvu. See võrdub ligikaudu 6 % ameti kogueelarvest. Selle osamaksu nõuab sisse amet.

⁷⁰ Traditsiooniliste omavahendite (põllumajandussaaduste tollimaksud ja suhkrumaksud) korral peab märgitud olema netosumma, st brutosumma pärast 25 % sissenõudmiskulude mahaarvamist.